

Temeljem članka 32. Statuta Grada Đakova (Službeni glasnik Grada Đakova, broj 6/09., 3/12. i 2/13.), Gradsko vijeće Grada Đakova na 16. sjednici održanoj 8. travnja 2015. godine donosi

STRATEGIJU KULTURNOG RAZVITKA GRADA ĐAKOVA 2015.-2020.

I.

S a d r Ź a j

1. UVOD	6
1.1. Razlozi izrade strategije kulturnog razvitka Grada Đakova	6
1.2. Kratka kulturna povijest Đakova	6
1.3. Proces kreiranja Strategije	11
1.4. Usklađenost ciljeva Strategije kulturnog razvitka Grada Đakova s prioritetima i dokumentima Grada Đakova, Župnije, Republike Hrvatske, Europske unije i međunarodne razine	12
1.5. Financijski okvir	14
1.6. Upravljanje kulturnim razvitkom Grada Đakova	21
2. STATUSNA ANALIZA	22
2.1. Institucionalna infrastruktura kulture	22
2.2. Udruge u kulturi	28
2.3. Umjetnički obrti, organizacije i pojedinci	34
2.4. Manifestacije i programi kulture	36
2.4.1. Uvod	36
2.4.2. Kratak opis najvažnijih kulturnih manifestacija	36
2.5. Zaštićena kulturna dobra na području Grada Đakova	45
2.5.1. Uvod	45
2.5.2. Zaštićena nepokretna kulturna dobra	46
2.5.3. Zaštićena pokretna kulturna dobra	54
2.5.4. Zaštićeno nematerijalno kulturno dobro	58
2.5.5. Zaštićena kulturna dobra od lokalnog značenja	59
3. SWOT ANALIZA	60
3.1. Snage i slabosti	60
3.2. Prilike i prijetnje	61
4. VIZIJA I MISIJA	62
4.1. Vizija	62
4.2. Misija	63
5. STRATEŠKI CILJEVI I PROJEKTI	63
5.1. Opći ciljevi	63
5.2. Specifični ciljevi	63
5.3. Operativni ciljevi	64
5.4. Najvažniji strateški ciljevi i projekti	64
5.4.1. Kulturni projekti Đakovačko-osječke nadbiskupije	64
5.4.1.1. Obnova i stručna prezentacija đakovačkog nadbiskupskog kompleksa s katedralom	64
5.4.1.2. Obnova i restauracija katedralne crkve sv. Petra	65
5.4.1.3. Arheološka prezentacija ostataka srednjovjekovnog katedralnog	

sklopa	66
5.4.1.4. Izgradnja nove suterenske zgrade s muzejskom prezentacijom arheoloških nalaza, prezentacijom slojevitosti izgradnje i virtualnim prikazima rekonstrukcije svih povijesnih mijena, s jednom manjom dvoranom za predavanja i pomoćnim prostorijama	66
5.4.1.5. Očuvanje, zaštita i predstavljanje javnosti kulturne baštine crkvenih ustanova na području Đakovačko-osječke nadbiskupije te dodatno povećanje kulturne i turističke ponude Grada Đakova i Osječko-baranjske županije	67
5.4.1.6. Nadbiskupijski muzej s riznicom	67
5.4.1.7. Podružnica Strossmayerove galerije iz Zagreba u Đakovu	67
5.4.1.8. Nadbiskupijski restauratorski ured	67
5.4.1.9. Čuvanje i obnova ostale kulturne i povijesne baštine Nadbiskupije	68
5.4.1.10. Suradnja s Pečuškom nadbiskupijom	69
5.4.1.11. Gastronomska ponuda, doprinos turističkoj ponudi te gospodarskoj djelatnosti u Istočnoj Slavoniji kroz suradnju sa znanstvenim ustanovama	69
5.4.1.11.1. Vinske ceste i degustacija vina	69
5.4.1.11.2. Ekološka proizvodnja i suradnja sa znanstvenim ustanovama	69
5.4.2. Izgradnja ostale kulturne infrastrukture i kulturnih potencijala na području Grada Đakova	70
5.4.2.1. Izgradnja Glazbene škole s koncertnom dvoranom	70
5.4.2.2. Uređenje Strossmayerovog trga	71
5.4.2.3. Uređenje Strossmayerovog parka	75
5.4.2.4. Izgradnja Gradskog kulturnog centra za urbanu i alternativnu kulturu	77
5.4.2.5. Dovršenje stalnog muzejskog postava Muzeja Đakovštine - arheologija	77
5.4.2.6. Dovršetak obnove zgrade gradske uprave	77
5.4.2.7. Dogradnja stare ili gradnja nove zgrade Gradske knjižnice s dvoranom za književne tribine i manje kulturne događaje	78
5.4.2.8. Izgradnja spomenika, spomen-ploča i spomen-obilježja zaslužnim Đakovčankama i Đakovčanima i važnim događajima iz kulturne povijesti	78
5.4.2.9. Izgradnja Centra za tradiciju i folklor	78
5.4.2.10. Rekonstrukcija i plinifikacija kino-dvorane Centra za kulturu i gradnja ljetne pozornice	79
5.4.2.11. Obnova i revitalizacija prostora „starog DVD-a“	79
5.4.2.12. Završno uređenje prostora za rad Centra za znanstveni i umjetnički rad HAZU	79
5.4.2.13. Disperzija kulturnih aktivnosti i događanja u prigradskim naseljima	79
5.4.2.14. Digitalizacija građe iz Zavičajnog fonda Gradske knjižnice i čitaonice	79
5.4.2.15. Poticanje nakladničke djelatnosti	80
5.4.2.16. Uređenje prostorija i plesne dvorane KUD-a TENA	80
5.4.3. Poticanje razvoja kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje i javne komunikacije	80
5.4.4. Potpora razvoju umjetničke i umjetničko-znanstvene djelatnosti	80
5.4.5. Nagrađivanje kulturne izvrsnosti	80

5.4.6. Utemeljenje novih godišnjih i višegodišnjih kulturnih manifestacija i programa	81
5.4.7. Unaprjeđenje programa poduzetništva u kulturi	81
5.4.8. Potpora programima inovativnih kulturnih i umjetničkih praksi (novih medijskih kultura)	81
5.4.9. Povećanje zaposlenih u kulturi na području Grada Đakova	82
5.4.10. Sufinanciranje kulturnih projekata korisnika odobrenih u okviru kulturnih programa EU	82
5.4.11. Strukturni i kohezijski fond	82
5.4.12. Kulturno i umjetničko obrazovanje	83
5.4.13. Promidžba kulture	83
5.4.13.1. Uvod	83
5.4.13.2. Projekt turističko - promidžbenog, informativnog, servisnog Projekta „Đakovačka kultura na internetu“	83
5.4.13.3. Internetski portali	83
5.4.13.4. Đakovački kulturni vodič	84
5.4.13.5. Odbor za koordinaciju kulturnih događanja	84
5.4.14. Razvitak kulturnog turizma	84
5.4.15. Turizam u Đakovu danas	85
5.4.15.1. Turistička infrastruktura	86
5.4.15.2. Proizvodi	86
5.4.15.3. Dominantni proizvodi na području grada Đakova	86
5.4.15.4. Proizvodi s izraženom perspektivom razvoja na području grada Đakova	87
5.4.15.5. Razvoj proizvoda	87
5.4.15.6. Kulturni turizam	87
5.4.15.7. Marketing kulture	90
5.4.15.8. Istraživanje tržišta	90
5.4.15.9. Formiranje proizvoda	90
5.4.15.10. Promocija	90
5.4.15.11. Prodaja kulturnih atrakcija	91
5.4.16. Razvitak kazališne umjetnosti	91
5.4.16.1. Đakovo kao dio šireg kazališnog projekta i ansambla	91
5.4.16.2. Radionice dramskog odgoja	92
5.4.16.3. Kazalište kao turistički potencijal Đakova	92
5.4.17. Kulturni potencijali Državne Ergele lipicanaca	93
5.4.17.1. Uvod	93
5.4.17.2. Plan aktivnosti za period 2015.-2020. godine	93
5.4.17.3. Kulturno-turistički obilazak lokacija ergele uz vodiča	93
5.4.17.4. Konjičke predstave uz glazbu u jahaonici	94
5.4.17.5. Božićni bal lipicanaca	94
5.4.17.6. Potencijalni infrastrukturni i razvojni planovi	94
5.4.17.7. Muzej ergele Đakovo	94
5.4.17.8. Spomen - soba engleske kraljice Elizabete II.	95
5.4.18. Đakovo kao kandidat za Europsku prijestolnicu kulture	95
5.4.18.1. Uvod	95
5.4.18.2. Dugoročna strategija	95
5.4.18.2.1. Plan upravljanja kulturom	95
5.4.18.2.2. Održivost kulturnih aktivnosti i nakon godine titule	95
5.4.18.2.3. Jačanje dugoročnih veza između kulturnog, gospodarskog i	

društvenog sektora	96
5.4.18.3. Plan evaluacije i nadzora utjecaja projekta	96
5.4.18.4. Sposobnost izvršenja – politička podrška; prikladna i održiva infrastruktura	97
5.4.18.5. Kulturni i umjetnički sadržaj – jasna i dosljedna umjetnička vizija godišnjeg kulturnog programa	97
5.4.18.6. Europska dimenzija – promicanje kulturne raznolikosti Europe	98
5.4.18.6.1. Naglasak na zajednički aspekt europskih kultura, baštine i povijesti	98
5.4.18.6.2. Suradnja s gradovima drugih država te transnacionalna partnerstva	98
5.4.18.6.3. Strategija privlačenja šire europske publike	98
5.4.18.6.4. Uključenost lokalnog stanovništva i civilnog društva, posebice mladih, marginaliziranih skupina te osoba nepovoljnijeg položaja kao i manjina	98
5.4.18.7. Upravljanje - izvedivost predloženog troškovnika	99
6. PRAĆENJE PROVEDBE STRATEGIJE	99
7. EVALUACIJA I SAMOEVALUACIJA PROGRAMA I PROJEKATA PREDVIĐENIH STRATEGIJOM	99
7.1. Uvod	99
7.2. Kriteriji za vrednovanje programa predviđenih Strategijom	100
8. SAŽETAK	103
9. IZVORI I LITERATURA	104

1. UVOD

1.1. Razlozi izrade strategije kulturnog razvitka Grada Đakova

Među najvažnijim razlozima za donošenje strategije kulturnog razvoja Grada Đakova je potreba za sustavnim i promišljenim pristupom u razvoju đakovačke kulture, ali i njeno pozicioniranje u regionalnim, državnim i europskim okvirima. Prirodno ograničeni resursi poput proračunskih mogućnosti Grada ili raspoloživih ljudskih potencijala, nasuprot povećanim očekivanjima građana, zahtijevaju strateško planiranje kako bi se postojeći resursi iskoristili sukladno potrebama te razvili novi resursi koji će omogućiti dodatni kulturni razvoj. Strategija kulturnog razvoja je dugoročni dokument koji će za idućih pet godina predstavljati smjernicu razvoja i biti temelj za provedbu kulturne politike u Đakovu. Strategijom su obuhvaćeni svi oblici poticanja, razvijanja i unapređivanja kulturnih djelatnosti što pridonose razvitku i unapređivanju kulturnog života grada, ali i jačanje dugoročnih veza između kulturnog, gospodarskog i društvenog sektora. Strategija opisuje opće i posebne ciljeve te načine njihova ostvarivanja kroz niz mjera. Provedba Strategije predviđena je ostvarenjem općih strateških ciljeva i prioritetnih projekata, kao i posebnih ciljeva i mjera nužnih za razvoj pojedinih kulturnih djelatnosti. Važan razlog za donošenje Strategije leži i u potrebi ostvarivanja transparentnosti u načinu kreiranja kulturne politike, a potom i u načinu njezina provođenja u život. Važna dimenzija svakako je mogućnost korištenja financijskih sredstava iz europskih fondova, ali i zakonska podloga za mogućnost kandidiranja za Europsku kulturnu prijestolnicu 2020. Strategijom se, dakle, želi potaknuti niz promjena koje se izravno tiču načina upravljanja gradskim kulturnim resursima: ustanovama i cjelokupnom gradskom kulturnom infrastrukturuom i nadgradnjom, kao i načinom poticanja kulturnog stvaralaštva, ali ovu strategiju ne smatramo strategijom promjena već kontinuiteta i nadgradnje jer smatramo da je đakovačka kulturna povijest toliko vrsna da je potrebno u nekim slučajevima obnoviti i revitalizirati, a ne samo promijeniti ili nadgraditi. Opći ciljevi i smjernice te obzor kojem se stremlji kroz projekciju ove strategije formulirani će se u obliku vizije, tj. zamišljenoga, i u obliku misije, tj. obvezujućega prema Đakovu i njegovim kulturnim potencijalima. Idejna vodilja i realizacijska projekcija kulturnog razvitka Đakova do 2020. godine zasniva se na vizionarskom htijenju da se 2020. godina ne dočeka pasivno, nego da je se počne oblikovati već sada nizom kulturnih aktivnosti, projekata koji uključuju i one kulturno-infrastrukturne, koje bi svojim sinergijskim učinkom uzdignule Đakovo do primjerenog kulturnog značenja i učinkovitosti. Jedan od važnih čimbenika kulturnog razvitka Đakova jest od strane Gradskog vijeća jednoglasno potvrđena nakana da se Grad Đakovo, sam ili s partnerima, kandidira za Europsku kulturnu prijestolnicu, što bi za đakovačku kulturu imalo posljedice mjerljive sa Strossmayerovim kulturnim pothvatima. Uvjereni smo da će ideja Đakova kao Europskog grada kulture motivirati Đakovčane i da će to biti motor kulturnog i gospodarskog preporoda grada.

1.2. Kratka kulturna povijest Đakova

Pisana povijest Đakova započinje u 11. stoljeću, ali područje grada i okolice – Đakovštine – naseljeno je još u neolitiku, negdje oko 5500 godina prije Krista. S rimskim osvajanjima počinje pisano pamćenje o događajima i ljudima na prostorima na kojima se nalazi današnje Đakovo. Nedaleko od današnjeg Đakova nalazilo se rimsko naselje Certissia. Ovo mjesto različito nazivaju u dokumentima: Kertissa, Cirtisa, Cirtisia, Certis i Certisia. Najčešće se rabio naziv Certissa. Iz rimskoga doba sačuvani su brojni značajni nalazi, koji se uglavnom

čuvaju u Muzeju Đakovštine (osnovan 1952.) od kojih se izdvaja kameni natpis, svojevrsna “Bašćanska ploča đakovačke kulture”, a glasi ovako: *Accede ad Certissiam/memor cupias.../est caput viarum...*, ili u prijevodu: *Pristupi u Certisiju,/sjećajući se poželi.../ona je sjecište cesta...* Nakon propasti Rimskog Carstva nekoliko stoljeća nemamo podatke o mjestu koje bi nastavilo kontinuitet življenja na području Đakova, a u pisanim spomenicima tek se u 13. stoljeću počinje spominjati grad u dokumentima Srednjeg vijeka kao Dyacon, Dyaco, Diaco, Deako, Dyakow. Srednjovjekovno Đakovo najprije je bilo smješteno oko današnje crkve Svih Svetih, a nakon arheoloških saznanja o počecima Đakova dr. Krešimir Filipec zapisuje sljedeće: “Gotovo svi gradovi u Slavoniji imaju ranije postanja (prije 13. st.) pa njihov prvi spomen u nekom dokumentu obično i više stoljeća kasni za vidljivim ili podzemnim (arheološkim) dokazima o njihovom osnivanju. Bilo je više nego izvjesno da je tako i s Đakovom. Arheološka istraživanja koja su se provodila više godina u gradu oko male crkve, pokazala su ne samo da nije riječ o 13. stoljeću, nego da je život ovdje počeo u 8. stoljeća. Naravno, riječ je o ponovnom životu ovoga kraja nakon što su naši slavenski preci istjerali sa svojih ognjišta starije stanovništvo u drugoj polovici i prema kraju 6. stoljeća (najveće njihovo naselje u ovome dijelu zemlje nalazilo se pored grada na Štrbincima) i zauzeli njihovu zemlju. To je bio zadnji odsjek velike seobe naroda koja je započela oko 400. godine germanskim seobama, a dovršena je slavenskom seobom oko 600. godine. Posljedica je propast rimske vlasti i nestanak romanskog stanovništva te naseljavanje novog slavenskog. Nakon što su naši preci oružjem zadobili svoju novu domovinu polako su je počeli popunjavati ljudstvom. O prva dva stoljeća njihova boravka u novoj zemlji vrlo malo znamo, ali se postepeno počinju na pojedinim pozicijama pojavljivati ostaci nastamba i pokućstva, ponajviše sitnih ulomaka keramičkog posuđa, a onda i njihova groblja. Na ovoj vjetrometini niti u kasnijim stoljećima neće biti mira te će se izmjenjivati vlast Avara u savezu s kojima su Slaveni i došli ovdje, potom prodori Franaka, Bugara, a naposljetku i pustošenja Mađara, da bi se konačno iskristalizirala provincija koja će biti uklopljena u prostor vezan uz Hrvatsku. Bez obzira na teška vremena naselje koje je osnovano u 8. stoljeću polako će rasti i do 11. stoljeća već će imati, u okviru ondašnjeg vremena, podosta stanovništva. Ostaci pokućstva, prije svega ulomaka lonaca tih posvjedočeno najstarijih stanovnika Đakova, otkriveni su oko današnje male crkve, džamije, odnosno negdašnje đakovačke župne crkve. Upravo oko te pozicije počela se razvijati najstarija jezgra novog mjesta koje će se početi nazivati Đakovom. Razvoj grada ubrzava se s preseljenjem bosanskih biskupa u Đakovo. Zbog nemirne situacije u Bosni uzrokovane sukobima s bogumilima, brat hrvatsko-ugarskog Bele IV. 1239., knez Koloman, poklonio je bosanskom biskupu Ponsi grad Đakovo i cijeli taj kraj za sjedište biskupije, umjesto do tada nesigurnog Brda kod Sarajeva. Tu darovnicu je potvrdio 1244. i sam kralj Bela IV. Za Dan Grada Đakova uzet je datum iz 1252., 8. svibnja, jer je na taj dan prvi bosansko-đakovački biskup Ponsa potvrdio u Đakovu kako je primio bulu pape Inocenta IV. od 2. svibnja 1250. Prema nekim predajama sam đakovački ili bosanski biskup Ponsa (prvi koji stoluje u Đakovu) je Anonimus, autor slavne *Geste hungarorum*, prve mađarske povijesti. Kao stoljetno biskupijsko sjedište imalo je Đakovo iznimno važnu ulogu u srednjem vijeku tako da su u Đakovo redovito navraćali bosanski banovi poput Tvrtka ili Dabiše, ili hrvatsko-ugarski kraljevi kakav je bio Sigismund. Đakovački biskupi su često, osim duhovni pastiri, bivali i prosvjetitelji, gospodarstvenici, književnici, mecene. Bio je među njima prvi poznati pisac među đakovačkim biskupima i svećenicima - Mihael Keserić, ujedno i utemeljitelj slavne biskupijske ergele, danas Državne ergele lipicanaca. Kao početak Ergele u Đakovu smatra se 1506. godina, jer tada se prvi put spominje riječ ergela, u vezi sa spomenutim biskupom, koji je uzgajao devedeset arapskih konja. Ergela je, vjerojatno, postojala i prije prvog pisanog spomena, najvjerojatnije, kako to pretpostavlja dr. Andrija Šuljak, još u vrijeme križarskih ratova. Konji i Đakovo prvi puta se spominju u zajedničkom kontekstu u dokumentima 1374. u povodu vjenčanja bosanskog bana Tvrtka s bugarskom

princom Doroteom. Ban Tvrtko darovao je tada bosanskom ili đakovačkom biskupu Petru deset arapskih kobila i jednog pastuha. Među biskupima bilo je onih i na glasu svetosti, kao što je to bio blaženi Peregrin Saksonski, ali i onih koji su poput Juraja Paližne pali na bojnom polju, u Mohačkoj bitci.

Malo je srednjovjekovnih ostataka u Đakovu: u nadbiskupijskoj se knjižnici čuva danas 11 inkunabula, od kojih je najstarija iz 1477. godine, ali su to tek ostaci ostataka đakovačke srednjovjekovne kulturne baštine o kojoj samo nagađamo. Od srednjovjekovne katedrale ostala je sačuvana kapela na kraju stare katedralne crkve, koja se veže s dvorom, romaničko-gotički kapital s fantastičnim životinjama isprepletenih vratova te dio nadgrobne ploče bosanskog biskupa Ivana de Zele, lijep gotički rad iz 1408. Od srednjovjekovnih zidina stare tvrđave sačuvan je dio između sadašnje katedrale i biskupskog dvora.

Đakovo je okupirano 1536. u velikom turskom pohodu na Slavoniju. U tursko doba Đakovo se zvalo Jakova, a imalo je rang "kaze" tj. Kotare. Po slavnom turskom putopiscu Evliji Čelebiji, Jakova je bila poznata po pašinim dvorima i lijepim džamijama: Hadži-pašinoj, Kaston-pašinoj i Ibrahim-pašinoj. Ostala je sačuvana ova potonja, ali pretvorena u katoličku crkvu Svih Svetih. Iz turskog doba ostali su i neki đakovački toponimi, primjerice Pašin prolaz, Pašenica, Surduk...

Nakon oslobođenja od Turaka Đakovo se mukotrpno i polagano razvija poglavito zahvaljujući svojim biskupima. Prvi se u Đakovo vraća Nikola Ogramić 1692. i preuređuje Hadži - pašinu džamiju u stolnu crkvu. Početkom 18. stoljeća Đakovo ima oko 100 katoličkih kuća, a u đakovačkoj okolini je 54 sela i naselja. Biskup Juraj Patačić 1708. podiže novu katedralnu crkvu s trima oltarima. Biskup Petar Bakić proširuje katedralu i podiže crkveni toranj. Veliki obnovitelj Đakova bio je biskup Josip Antun Čolnić. Utemeljuje 1752. pučku školu u Đakovu, ugrađuje orgulje i dodatno uređuje katedralu, podiže istočno glavno krilo biskupskoga dvora. Biskup Matej Franjo Krtica (Biskup Krtica) od 1773. prvi je biskup sjedinjenih biskupija Bosanske ili Đakovačke i Srijemske, a ove dvije biskupije ostale su u jedinstvu do 2008. kada se utemeljuje Đakovačko-osječka nadbiskupija, a Srijemska se biskupija osamostaljuje s biskupom Đurom Gašparovićem na čelu, dotadašnjim pomoćnim biskupom đakovačkim i srijemskim. Biskup Krtica otvorio je novo groblje (današnje đakovačko Gradsko groblje) pokraj glavne ceste od Đakova prema Dragotinu. Najstarije đakovačko groblje ono je kod sadašnje župne crkve Svih Svetih, iskopano početkom 90-ih godina XX. st., a sadašnje groblje zamijenilo je ono uz nekadašnju „kapelu sv. Roka“, smješteno oko današnjeg autobusnog kolodvora.

Razvoj kulture i umjetnosti u Đakovu nakon odlaska Turaka bio je uvjetovan teškim prilikama u netom oslobođenim krajevima nakon 150 godina turskog gospodstva. Jedini naobraženi ljudi bili su svećenici i redovnici, tako da je njima pripala obveza prosvjećivanja slavanskoga puka. Među tim začinjavcima, svećenicima i redovnicima, prvenstvo pripada Ivanu Grličiću, koji je ne samo prvi đakovački pisac na hrvatskom jeziku nego je i prvi slavonski pisac postturskog razdoblja za kojeg se zna da je hrvatskim pisao i ispisao jednu knjigu – katekizam Put nebeski. Nakon njega značajni su pisci Đuro Sertić, Adam Filipović Heldentalski, Karla Pavić, Stjepan Opoečanin...

Biskup Antun Mandić (Požega 1740. - Đakovo 1815.) je još jedan u nizu biskupa – značajnih obnovitelja Đakova. Nakon što je 1806. imenovan biskupom u Đakovu, ubrzo po dolasku u taj tada maleni slavonski gradić sa svega 1200 stanovnika otpočeo je s reformama i reorganizacijom dijeceze. Stekao je mnoge zasluge, među ostalim osnovao je Bogoslovno sjemenište, ustanovio je izvore financiranja za održavanje škola u Slavoniji. Načinio je početkom 19. stoljeća urbanistički zahvat presjecanjem novih ulica čime Đakovo dobiva

današnji izgled. Među brojnim službama koje je obavljao posebno je bila značajna služba savjetnika i nadzornika hrvatskih škola. Autor je ikavskog slavonskog pravopisa: *Kratke osnove slavonskog pravopisanja iz 1797.* Reformirao je Mandić osnovnu školu koju je u Đakovo utemeljio biskup Čolnić. Zasadio je nove vinograde koji nose njegovo ime - Mandićevac, izgradio svilanu, ljekarnu, niz gospodarskih zgrada. Na poziv biskupa Antuna Mandića 1806. iz Beča u Đakovo dolazi Jakob Haibel. Ovaj se poznati pjevač, glumac, orguljaš, skladatelj, „majstor Singspiela“ doselio u Đakovo, ovdje se oženio 1807. za Sofiju Weber, Mozartovu šurjakinju, pjevačicu, i proživio punih 25 godina do smrti 1826. U Đakovu je sahranjen, ali mu se danas izgubio grob.

U prvoj polovici toga stoljeća nastaje i znameniti đakovački park, ured grada, “pluća grada”, mitsko mjesto održavanja “Đakovačkih vezova. Iako se naziva Strossmayerovim, njegov je utemeljitelj biskup Mirko Emerik Raffay. Biskup Raffay, bilježe povjesničari, postojeći je šljivik, tzv. Čifutanu (kojem ime potječe za uzdignuti dio prema Piškorevačkom sokaku, danas ulici Petra Preradovića) pretvorio u park i voćnjak. Po cijelom parku dao je zasaditi voćke. Raffaya nasljeđuje biskup Sučić, ovoga Josip Kuković, a onda stiže na biskupsku stolicu čovjek koji će zauvijek obilježiti povijest ne samo Đakova i Biskupije već i mnogo šire. Bez onoga što je Strossmayer učinio i što je bio, danas je nemoguće zamisliti Đakovo. On je najspominjaniji Đakovčanin u pisanim dokumentima, novinama i knjigama, na internetu, jedini kojeg je moguće pronaći u najcjelovitijoj svjetskoj enciklopediji Britannici, on spada među ključne ličnosti hrvatske povijesti. Rodio se u Osijeku 4. veljače 1815. Umro je u Đakovu 8. travnja 1905. Završio je Franjevačku gimnaziju u Osijeku, studij filozofije u Đakovu, teologije u Pešti, a u Beču je stekao doktorirat iz teologije. Dvije je godine (1847.-1849.) Strossmayer u Beču djelovao kao kapelan i jedan od trojice direktora Augustineuma. 29. rujna 1850. godine ustoličen je u Đakovu za biskupa bosansko-đakovačkoga i srijemskoga. Godine 1861. - 62. veliki je župan županije virovitičke, 1860.-73. vođa Narodne stranke, 1880. pristaje uz Neodvisnu narodnu stranku. Osnivač je i pokrovitelj Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (1868.), utemeljitelj Hrvatskoga sveučilišta (1874.). Veliki je biskup, književni, kulturni i znanstveni mecena, govornik i putopisac. Ipak, katedrala je bila i ostala njegovo materijalno najveće životno djelo. Đakovačka je katedrala ima nekoliko prethodnica. Prvu grade bosanski biskupi nakon preseljenja u Đakovo. Ta katedrala bila je u gotičkom stilu, a porušena je za vrijeme Turaka. Nakon protjerivanja Turaka, biskupi Đuro Patačić i Petar Bakić, početkom 18. stoljeća, podižu unutar starih zidina novu, drugu, vrlo skromnu katedralu i biskupski dvor. Budući da je ta katedrala, zidana nakon odlaska Turaka, bila konstrukcijski vrlo slaba, na gradnju nove katedrale pripremali su se već biskupi Antun Mandić (1806. - 1815.), koji je osnovao “zakladu za zidanje nove katedrale”, zatim Mandićev nasljednik Emerik Raffay (1816. - 1830.), koji je dao izraditi nacрте za novu katedralu, ali ih je bečki građevni savjet odbio, i biskup Josip Kuković (1834. - 1849.), koji je, doduše, dobio od vlade odobreni izvedbeni plan i troškovnik za novu katedralu i imao znatnu zakladu, ali se nije odlučio pristupiti poslu. Želju prethodnika ostvario je biskup Josip Juraj Strossmayer (1848. - 1905.). Nacrte za katedralu biskup Strossmayer je naručio u Beču, kod vrlo poznatog arhitekta Karla Rösnera. S njim potpisuje ugovor o gradnji u Đakovu 17. travnja 1866., a kako pišu Pavić i Cepelić “odmah sutradan ruši se srednjovječni sjeverni bedem đakovačke utvrde skupa sa svojim dvima četverouglastim kulama, tim stoljetnim svjedocima slavni, ali krvavih dana Đakova i njegovih biskupa. Ruši se stari, kukavni i tiesni dvorac biskupa Patačića, prislonjen uz taj bedem i srednju kulu...”

Konačno dovršenje crkve se dogodilo tek nakon 11 godina, a posvećena je 1. listopada 1882. Arhitekt Karlo Rösner umro je 1869., a nakon njegove smrti posao preuzima arhitekt Friedrich barun Schmidt, po mnogima najčuveniji gotičar 19. stoljeća, kojemu i Strossmayer priznaje “da mu se imade mnogo zahvaliti što mu se gotika s romantikom i u nutarnosti i

vanjštini crkve onako divno slaže”. Kao nadglednik gradnje Schmidta je zamjenjivao Vatroslav Donegani, a u Đakovo su dolazili arhitekti Launil i znameniti Herman Bolle. Ovaj potonji je možda upravo zbog katedrale postao stanovnikom Hrvatske, a svoja je glavna djela stvorio u Zagrebu. Katedrala je bogato urešena brojnim umjetničkim djelima poznatih slikara i kipara toga vremena kakvi su Ljudevit i Alexandar Maximillian Seitz, Johan Friedrich Overbeck, Vatroslav Donegani i drugi.

Među njegovim brojnim zaslugama za Đakovo izdvaja se dolazak Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovo. Ponajprije je doveo u Đakovo sestre sv. Vinka, a potom na biskupovu usrdnu molbu, majka Marija Terezija Scherer u Đakovo šalje deset sestara koje su već bile određene za polazak u Ameriku. Godine 1868. dana 7. lipnja sretno su stigle na svoju novu postaju i od tada daju svoj prevrijedan prinos u životu Biskupije. Sestre u Đakovu imaju važan utjecaj: osnivaju škole, bolnice, vrtiće, grade samostansku crkvu, koja je dovršena 1908., a nedavno je nakon obnove zablistala punim sjajem.

U Strossmayerovo vrijeme dolazi do pravog procvata kulture i umjetnosti u Đakovu, koje postaje prava mala hrvatska Firenca. Od đakovačkih književnika i kulturnih radnika valja istaknuti pjesnike Jurja Tordinca, Ivana Stankovića, Matu Topalovića, Luku Botića, Đuru Kovačevića, etnologa Milka Cepelića, povjesničara Matiju Pavića, pripovjedača Nikolu Tordinca, pjesnika i pripovjedača Janka Tombora, etnologa i pripovjedača Josipa Lovretića, Vilima Korajca i mnoge druge. Đakovo je mjesto u koje hodočaste brojni domaći i strani umjetnici onoga poput Vjekoslava Karasa, Vlahe Bukovca, Grge Martića, Konstatina Miladinova, Vladimira Solovjova, Konstantina Vojnovića, Ive Vojnovića, Ivane Brlić - Mažuranić, Ivana Trnskoga i drugih. U vrijeme biskupa Strossmayera Đakovo je bilo jedno od najvažnijih likovnih središta Hrvatske. Ne samo što je Strossmayer stvarao veliku i vrijednu zbirku koju je kasnije poklonio Zagrebu, ne samo što su u Đakovu (i za Đakovo) radili vrsni umjetnici tijekom gradnje katedrale, ili su se trajno naseljavali u Đakovu (Donegani, Vodička, Petz...) već je poticajna klima urodila i s nekolicinom vrsnih likovnih umjetnika/umjetnica rođenih u Đakovu ili okolici krajem 19. ili početkom 20. stoljeća (Ivan Tišov/Viškovci 1870./, Slavko Tomerlin/Kešinci 1897., Ljudevit Šestić/Đakovo 1900/, Vjera Biler/Đakovo 1903., Jurica Ribar/Đakovo 1918./, Nevenka Lovrić/Đakovo 1925./...).

Strossmayeru su posvećene stotine prigodnih pjesama i članaka, a dio ih je tiskan u biskupijskom Glasniku što ga je 1873. pokrenuo biskup Strossmayer, a izlazi do danas pod izmjenjenim imenom Vjesnik Đakovačko-osječke nadbiskupije, jer je 1945. Glasnik zabranjen. Prije Glasnika u Đakovu su postojale rukopisne novine Svećenik, a poslije njega je pokrenuto niz novina i časopisa, od kojih je najdugovječniji bio Đakovački list. Ovaj list je prestao s izlazenjem 1990., nakon gotovo četiri desetljeća. Danas u Đakovo povremeno izlaze Đakovačke novine. Osim Vjesnika, svoju žilavost pokazala je i godišnja Revija Đakovačkih vezova koja izlazi redovno od 1970., te Diacovenisa, stručni časopis koji objavljuje đakovački KBF. Strossmayer pokreće i prvu tiskaru 1880. godine. Nedugo nakon toga osnovana je tiskara Makse Brucka (1895.), a 1909. godine i Matije Kraljevića. Sve tri tiskare (Kraljevićeva je tridesetih godina promijenila vlasnika) radile su do nakon Drugog svjetskog rata kada su bile nacionalizirane, tj. konfiscirane.

Već u to vrijeme Đakovo je imalo neupitan građanski identitet. Uspostavi tog identiteta, uz već spomenuto, pridonijela su kazališna i pjevačka društva (Prvo kazalište datira najvjerojatnije još iz 40-ih godina 19. stoljeća, a 1866. pouzdano se zna, osnovano je Narodno kazališno društvo dobrovoljaca; Pjevačko društvo «Sklad» osnovano je 1863., a kada je iz političkih razloga bilo zabranjeno, s radom je 1896. godine odpočelo novo pjevačko društvo - «Preradović», Vatrogasno društvo (osnovano 1872. godine), nekoliko sportskih društava među kojima su se posebno isticali Hrvatski sokol i Orao (Prvo je osnovano 1906., a drugo

1911. godine), knjižnice i čitaonice (Prvu knjižnicu i čitaonicu utemeljio je «Zbor duhovne mladeži» sredinom 19. stoljeća. Nedugo nakon prve, u okviru Gospodarskog društva osnovana je i druga, specijalizirana čitaonica. Godine 1895. počela je s radom Hrvatska čitaonica, a od 1907. i Hrvatska pučka čitaonica...).

U đakovačkom urbanom prostoru postavljeno je nekoliko iznimno vrijednih spomenika koji privlače pozornost. Posljednji u nizu je spomenik postavljen na Gradskom groblju 2013. – rad židovske kiparice, hrvatskog podrijetla - Dine Merhav Gross – Drvo života. Prigodom obilježavanja 150. godina od smrti Luke Botića na gradskom korzu postavljen je spomenik Botića koji sjedi akademskog kipara Marijana Sušca, poklon Đakovčanina Zvonka Benašića.

Dvije godine ranije, uoči Svih Svetih 2011. na groblju je postavljena „Majka Slavonka“, a rad je vinkovačkog akademskog kipara Ivana Križanca. Prikazuje Slavonku u narodnoj nošnji koja kleči i moli za poginulog sina, okrenuta prema Kalvariji. Označava običnu ženu iz naroda, koja je za domovinu dala najviše – živote svoje djece.

U spomen palim hrvatskim braniteljima Đakovštine, na Vijencu kardinala Stepinca podignut je 2001. spomenik, rad akademskog kipara Petra Barišića i arhitekta Berislava Martinovića, nagrađen nagradom Vladimir Nazor 2002. i po mnogima jedan od najljepših spomenika Domovinskom ratu u Hrvatskoj. Na Strossmayerovom trgu, preko puta katedrale, ističe se spomenik biskupu Strossmayeru postavljen 1999., prema modelu Roberta Valdeca oblikovao ga je kipar Marijan Sušac. Šimi Vidulinu je 2002. postavljena skulptura Berda, spomenik koji prikazuje ovaj glazbeni instrument, izrađen od bijelog kamena na ulazu u park gdje se odvijaju Đakovački vezovi.

Uoči dolaska Svetoga Oca Ivana Pavla II. Biskupiji je poklonjen monumentalni kip sv. Oca Ivana Pavla II., izrađen iz golemoga hrastova trupca izvađenoga iz Save, rad kipara iz ernestinovačke kiparske kolonije – Mate Tijardovića, Siniše Tešankića i Ivana Matkovića Laste, težak oko 2,5 tona i visok 2,5 metara. Postavljen je u dvorištu Biskupskog dvora i predstavlja Svetoga Oca s mitrom na glavi i križem u ruci. Ispred zgrade Općinskog suda postavljena je 2008. bista Stjepanu Radiću, a u Malom parku se nalazi skulptura Ive Lole Ribara iz 1952., rad akademskog kipara Tome Rosandića.

1.3. Proces kreiranja Strategije

Važno obilježje ove Strategije je način njezina kreiranja. Inicijativa za izradu ovog strateškog dokumenta potekla je od Gradonačelnika i njegovih zamjenika te je u svom polazištu proizašla iz dugogodišnjeg iskustva Odjela za društvene djelatnosti koje je stečeno provedbom gradske kulturne politike. Unatoč tome što je nadležna gradska uprava svjesna problema i razvojnih mogućnosti u području kulture, izradi Strategije pristupilo se sa željom da se u taj proces uključi najšira zainteresirana javnost, a osobito građani koji su i sami ne samo publika kulturnih programa već i aktivni stvaratelji u kulturi. U pripremama za izradu ovoga dokumenta predstavnici Grada Đakova sudjelovali su na više stručnih skupova, javnih rasprava i prezentacija, a u Đakovu je 25. ožujka 2014. održana javna rasprava i prezentacija Programa EU Kreativna Europa – potprogram Kultura i Europska prijestolnica kulture u organizaciji Deska Kreativne Europe Ministarstva kulture i Grada Đakova. Kao završni poticaj za izradu Strategije Grad Đakovo, odnosno gradonačelnik Zoran Vinković, objavio je javni poziv za izradu Strategije kulturnog razvoja dana 15.9.2014. godine, koji je imao osnovnu zadaću poslušati glas javnosti i uključiti što više zainteresiranih institucija, udruga i pojedinaca u izradu Strategije. Na javni poziv u otvorenom roku do 1. listopada 2014. godine svoje priloge i prijedloge poslali su Đakovačko-osječka nadbiskupija, Samostan sestara Sv. Križa, Gradska knjižnica i čitaonica, Muzej Đakovštine, Centar za kulturu, Državna ergela

lipicanaca Đakovo-Lipik, Turistička zajednica Grada Đakova, Udruga Arija, Matica hrvatska Ogranak Đakovo, Đakovački kulturni krug, Umjetnička akademija Osijek, Ženska pjevačka skupina Certissa, Mario Šulina, Ivan Kristijan Majić i Josip Vinkešević. Radna skupina koju je imenovao gradonačelnik Zoran Vinković na čelu sa zamjenikom gradonačelnika Mirkom Ćurićem, na temelju pristiglih prijedloga i nakon analize prošlosti i sadašnjeg stanja đakovačke kulture pristupila je izradi ove Strategije. Nacrt kulturne strategije objavljen je na stranicama Grada Đakova i javna rasprava bila je otvorena od 25.02. do 10.03.2015. godine. Očitovanje o Nacrtu kulturne strategije dostavili su: Đakovačko-osječka nadbiskupija, Adam Rajzl, Marija Adrić i Đuro Ludban. Radna skupina je raspravila prijedloge pristigle u javnoj raspravi i u Strategiju uvrstila opravdane prijedloge. Kulturno vijeće Grada Đakova razmatralo je Strategiju kulturnog razvitka Grada Đakova 2015.-2020. na sjednici održanoj 19. ožujka 2015. godine.

1.4. Usklađenost ciljeva Strategije kulturnog razvitka Grada Đakova s prioritetima i dokumentima Grada Đakova, Županije, Republike Hrvatske, Europske unije i međunarodne razine

Strategija kulturnog razvitka Grada Đakova nastala je na temelju Javnog poziva i uključenosti kulturnih subjekata i pojedinaca Grada Đakova te na temelju strateških dokumenata na razini Grada Đakova, Županije Osječko-baranjske, Republike Hrvatske i EU. Strategija je izrađena u skladu s Programom ukupnog razvoja Grada Đakova (usvojen na 13. sjednici Gradskog vijeća Grada Đakova održanoj 26.4.2011. godine) u segmentima: 4.4.3.1. Osnovne karakteristike i snage Grada Đakova, 4.4.3.2. Grad Đakovo u brojkama, 4.4.4. Razvojni problemi i razvojna ograničenja, 9.3.5.2. Infrastruktura koja je potrebna, 9.7.5. Turizam, 9.9. Nasljeđe u službi razvoja, 9.9.1. Zaštićene prirodne vrijednosti, 9.9.2. Društveno i gospodarsko nasljeđe, 9.9.2.1. Kulturno-društvene manifestacije, 9.9.2.2. Znamenitosti, 9.10. Građani u razvoju vlastitog područja, 9.10.1. Utjecaj Crkve.

Strategija je u skladu sa Županijskom razvojnom strategijom Osječko-baranjske županije 2011. – 2013. s Ciljem 3.: razvoj ljudskih resursa i kvalitetno zadovoljavanje javnih potreba građana; s prioritetom 3.8.: stvaranje preduvjeta za kvalitetnu provedbu programa kulture, sporta i tehničke kulture, 3.8.1.: poticanje uključenosti građana u programe kulture, tehničke kulture i sporta; 3.8.2.: poticanje programa i aktivnosti kojima se diverzificira korištenje postojećih resursa u kulturi, sportu i tehničkoj kulturi i 3.8.3.: podizanje standarda kulturnih, sportskih i programa tehničke kulture).

Ciljevi Strategije kulturnog razvitka Grada Đakova usklađeni su sa ciljevima Strateškog plana Ministarstva kulture 2014. – 2016.: Opći cilj 1.: razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje i javne komunikacije – Posebni cilj 1.1.: potpora umjetničkom stvaralaštvu, poduzetništvu i participaciji u kulturi, i Posebni cilj 1.2.: razvoj nezavisne (izvaninstitucionalne) kulture te Opći cilj 2.: zaštićena i očuvana kulturna baština.

Ovaj je strateški dokument također usklađen i sa Strategijom očuvanja, zaštite i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011. – 2015. (Strateški cilj 3.: podizati razinu svijesti pojedinaca i zajednice o važnosti kulturne baštine i održivom korištenju kulturne baštine, Posebni cilj 3.1.: poboljšati kvalitetu i proširiti formalno i neformalno obrazovanje o važnosti kulturne baštine, njezinu očuvanju i zaštititi te održivom korištenju te Posebni cilj 3.2.: povećati vidljivost kulturne baštine u društvu putem promotivnih aktivnosti).

Strateške odrednice ovoga dokumenta obuhvaćaju i neke aspekte kulturnog turizma pa se također uklapaju i u Strategiju razvoja turizma RH do 2020., cilj 5.2.1.4.: kulturni turizam (ulaganje u prepoznatljivost niza visokoatraktivnih pojedinačnih kulturnih atrakcija, npr. UNESCO lokaliteti, arheološki nalazi i dvorci), identifikacija mogućnosti razvoja novih događanja s potencijalom međunarodne prepoznatljivosti i gradnje imidža destinacija, poticanje razvoja kulturnih tematskih cesta i putova (npr. povijesne ceste, putovi UNESCO baštine i vjerski putovi, što podrazumijeva i jasne razvojne kriterije i sustave upravljanja: Mjera 15 – akcijski plan razvoja kulturnog turizma).

Dokument je usklađen s Programom *Kreativna Europa*. Potprogram *Kultura* u okviru programa Europske unije. *Kreativna Europa* nastavak je iznimno uspješnih europskih programa *Kultura 2000* i *Kultura 2007. – 2013.* Uredba Europskog parlamenta o osnivanju programa *Kreativna Europa* objavljena je 20. prosinca 2013. godine u [Službenom listu Europske unije](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32013D0776) (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32013D0776>). Također je usklađivan i s dokumentom Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji se sastaju unutar Vijeća, o Radnom planu za kulturu od 2011. – 2014 (Conclusions of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, on the Work Plan for Culture 2011-2014., <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:42010Y1202%2801%29>), Europske agende za kulturu u globalizirajućem svijetu (*Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on a European agenda for culture in a globalizing world {SEC(2007) 570}*). Strategija Grada Đakova u skladu je s prioritetnim područjima ovoga dokumenta i njihovim ciljevima: kulturna raznolikost, interkulturalni dijalog te pristupačna i inkluzivna kultura; Promicanje kulturne raznolikosti i interkulturalnog dijaloga, višejezičnost, kulturalno inkluzivni gradovi, Razvitak ključne kompetencije Kulturna svijest i izraz; Kulturne i kreativne industrije, Vještine i mobilnost, Kulturna baština, Kultura u vanjskim odnosima i Statistika u kulturi. Strategija je usklađena s propozicijama za kandidiranje za Europsku prijestolnicu kulture: Europska prijestolnica kulture (http://ec.europa.eu/culture/tools/actions/capitals-culture_en.htm.)

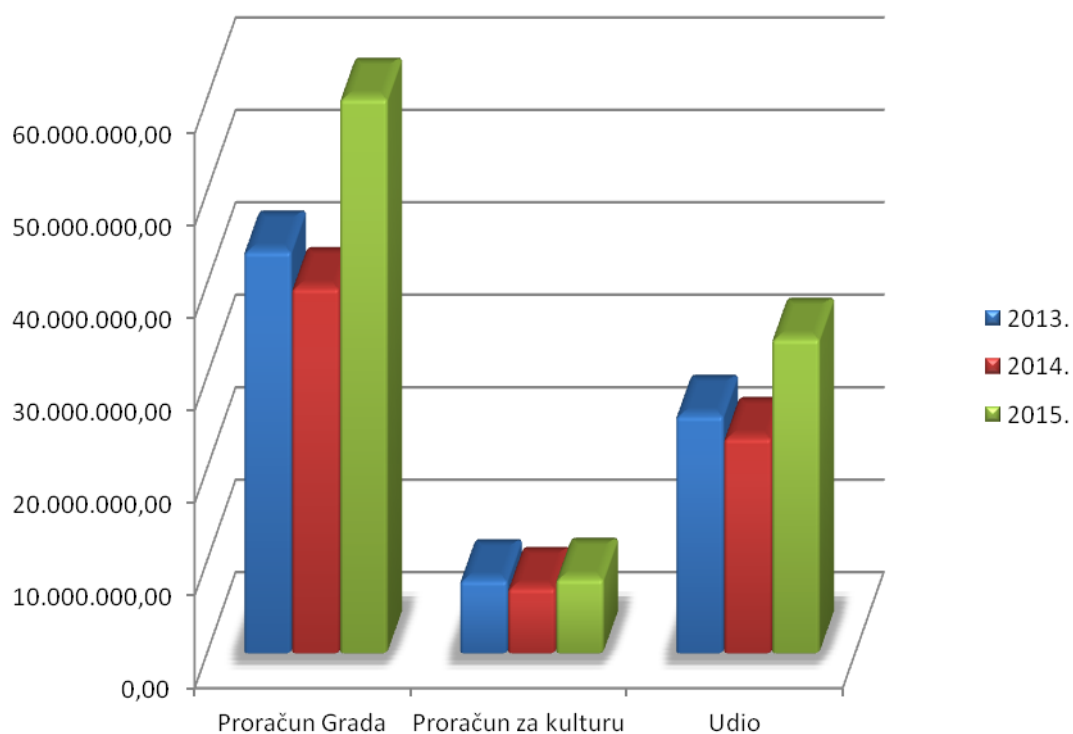
1.5. Financijski okvir

- a) Udio proračuna za kulturu u ukupnom Proračuna Grada Đakova za razdoblje 2013.-2015. godina

Godina	2013.	2014.	2015.
Proračun Grada	43.278.954,14	39.310.766,31	59.800.000,00
Proračun za kulturu	7.710.023,75	6.867.274,91	7.850.000,00
Udio	17,81 %	17,46 %	13,12 %

*2015. godina prikazana je na osnovu planiranih financijskih sredstava u Proračunu Grada Đakova.

Grafikon: Prikaz udjela proračuna za kulturu u ukupnom proračunu Grada Đakova u razdoblju 2013.-2015.

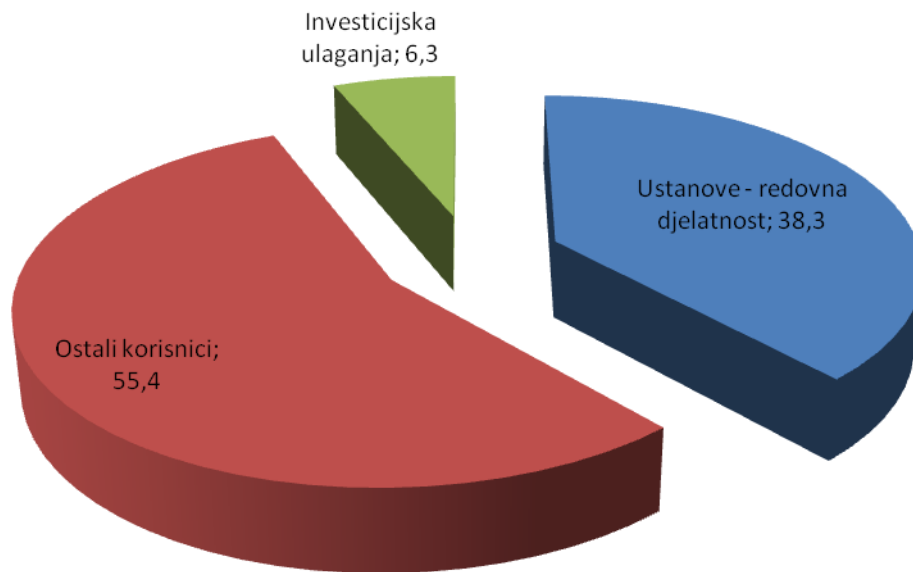

b) Raspodjela sredstava namijenjenih ustanovama u kulturi, ostalim korisnicima (udruge) i investicijska ulaganja u kulturi

Raspodjela financijskih sredstava u 2013. godini

	Ustanove – redovna djelatnost	Ostali korisnici	Investicijska ulaganja
Iznos	2.949.993,00	4.275.167,26	484.863,49
Ukupna sredstva namijenjena kulturi	7.710.023,75		
Udio	38,30 %	55,40 %	6,30 %

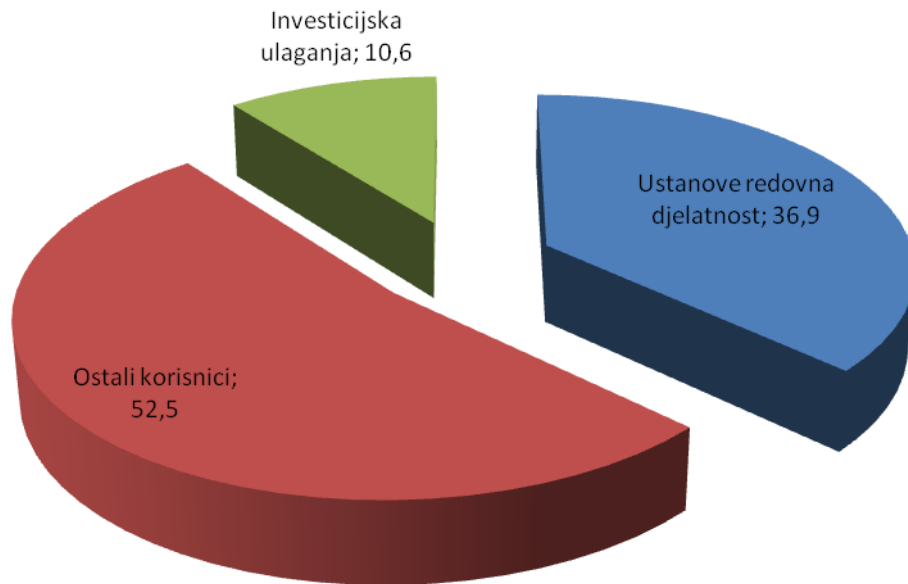
Grafikon: prikaz raspodijeljenih sredstava između gradskih ustanova, ostalih korisnika i investicijskih ulaganja u kulturi u 2013. godini

Raspodjela financijskih sredstava u 2014. godini

	Ustanove – redovna djelatnost	Ostali korisnici	Investicijska ulaganja
Iznos	2.531.830,00	3.604.127,01	731.317,90
Ukupna sredstva namijenjena kulturi	6.867.274,91		
Udio	36,90 %	52,50 %	10,60 %

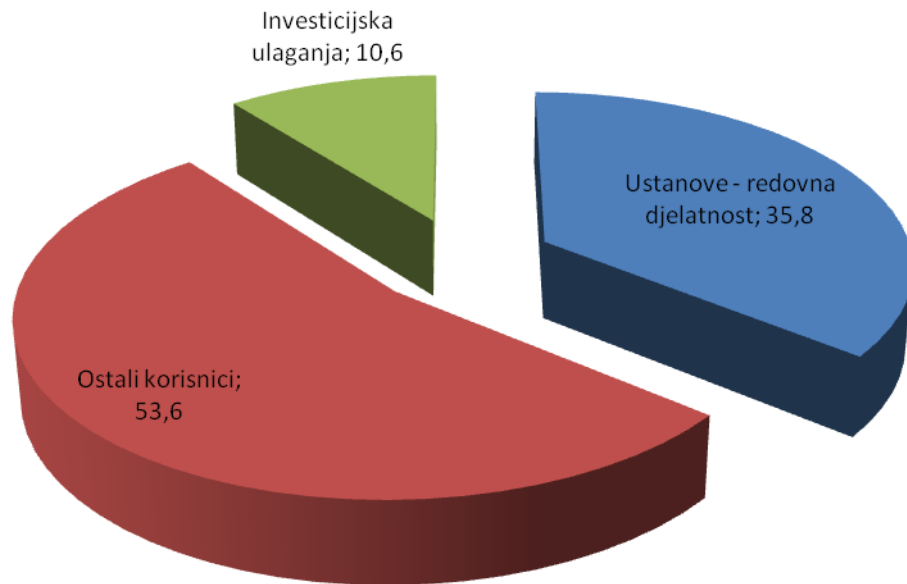
Grafikon: prikaz raspodijeljenih sredstava između gradskih ustanova, ostalih korisnika i investicijskih ulaganja u kulturi u 2014. godini

Raspodjela planiranih financijskih sredstava u 2015. godini

	Ustanove – redovna djelatnost	Ostali korisnici	Investicijska ulaganja
Iznos	2.810.000,00	4.204.000,00	836.000,00
Ukupna sredstva namijenjena kulturi	7.850.000,00		
Udio	35,80%	53,60 %	10,60 %

Grafikon: prikaz planirane raspodjele sredstava između gradskih ustanova, ostalih korisnika i investicijskih ulaganja u kulturi u 2015. godini

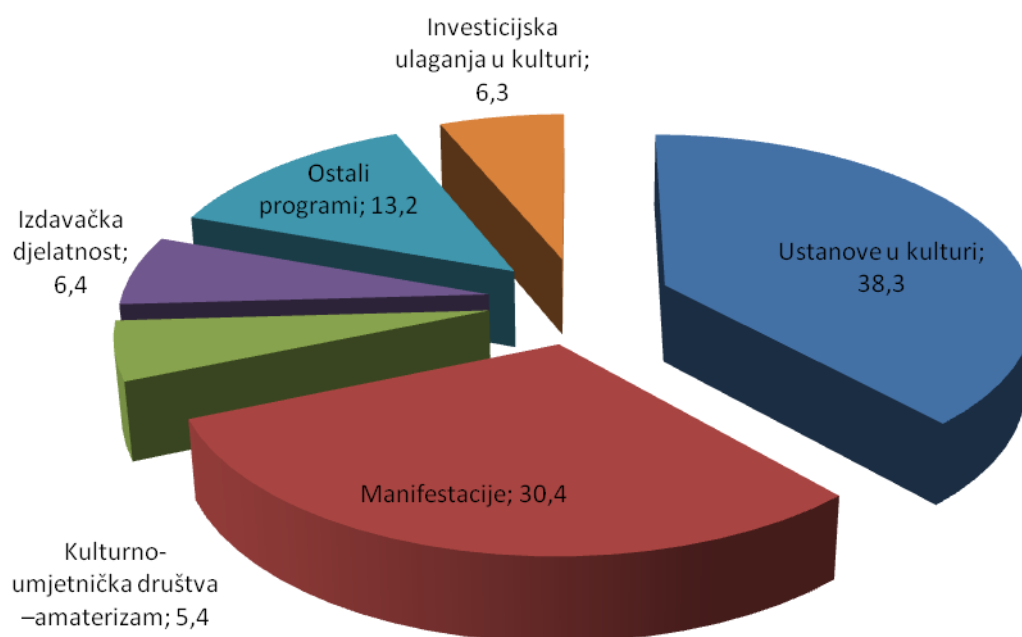

c) Raspored sredstava po vrstama

Raspodjela financijskih sredstava u proračunskoj 2013. godini

Red.broj	KORISNIK	IZNOS	%
1.	Ustanove u kulturi	2.949.993,00	38,30
2.	Manifestacije	2.345.999,91	30,40
3.	Kulturno-umjetnička društva – amaterizam	418.274,00	5,40
4.	Izdavačka djelatnost	496.370,62	6,40
5.	Ostali programi	1.014.522,73	13,20
6.	Investicijska ulaganja u kulturi	484.863,49	6,30
	UKUPNO	7.710.023,75	100 %

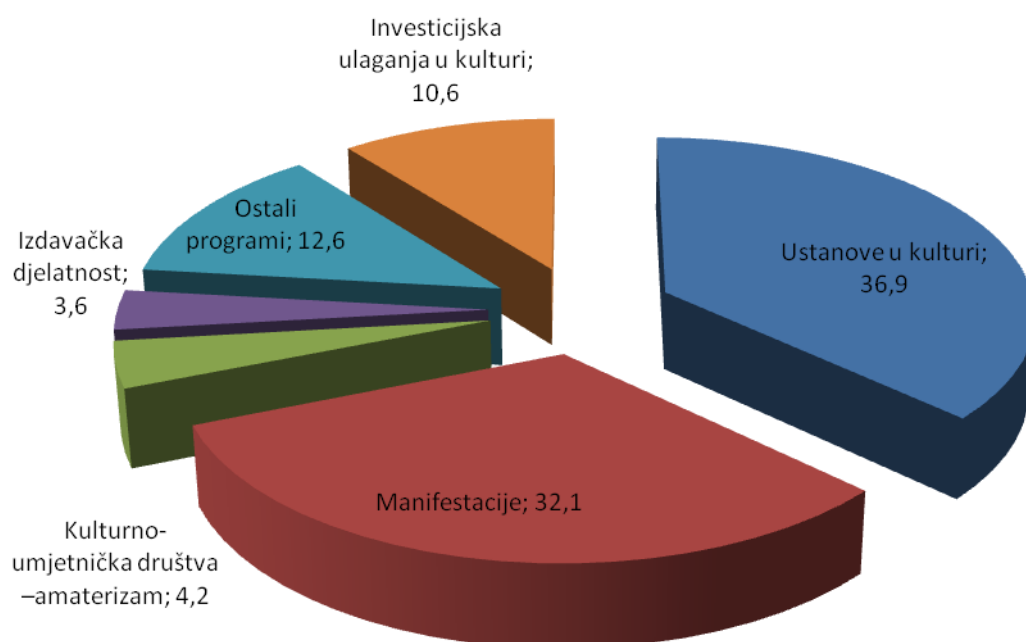
Grafikon: Prikaz raspodjele financijskih sredstava po vrstama u 2013. godini

Raspodjela financijskih sredstava u proračunskoj 2014. godini

Red.broj	KORISNIK	IZNOS	%
1.	Ustanove u kulturi	2.531.830,00	36,90
2.	Manifestacije	2.203.317,44	32,10
3.	Kulturno-umjetnička društva – amaterizam	286.800,00	4,20
4.	Izdavačka djelatnost	249.669,63	3,60
5.	Ostali programi	864.339,94	12,60
6.	Investicijska ulaganja u kulturi	731.317,90	10,60
	UKUPNO	6.867.274,91	100 %

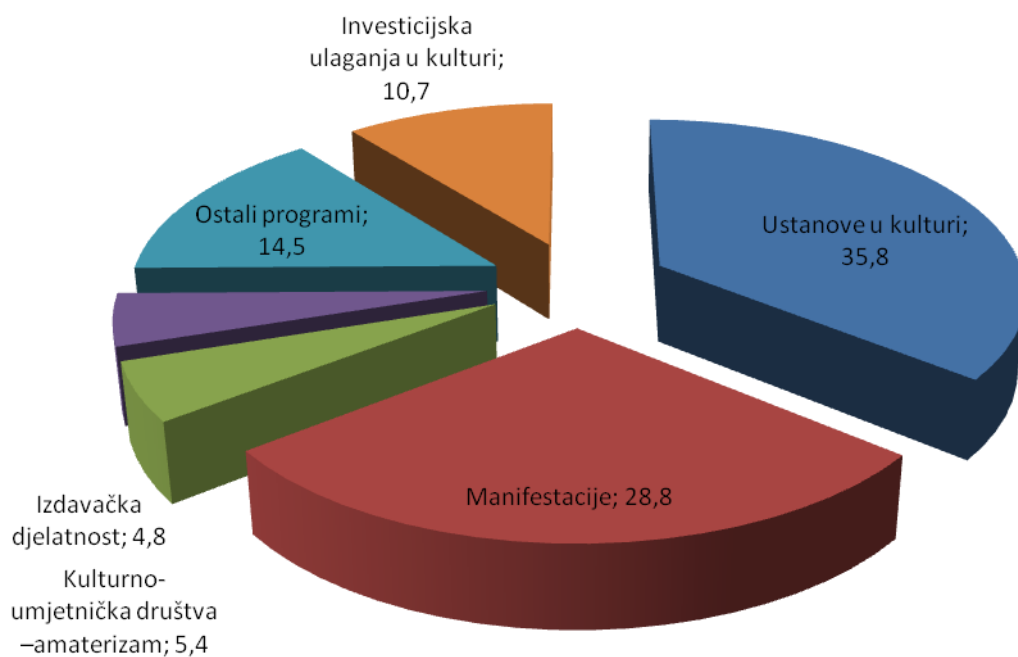
Grafikon: Prikaz raspodjele financijskih sredstava po vrstama u 2014. godini

Plan raspodjele financijskih sredstava u proračunskoj 2015. godini

Red.broj	KORISNIK	IZNOS	%
1.	Ustanove u kulturi	2.810.000,00	35,80
2.	Manifestacije	2.259.500,00	28,80
3.	Kulturno-umjetnička društva – amaterizam	427.500,00	5,40
4.	Izdavačka djelatnost	380.000,00	4,80
5.	Ostali programi	1.137.000,00	14,50
6.	Investicijska ulaganja u kulturi	836.000,00	10,70
	UKUPNO	7.850.000,00	100 %

Grafikon: Prikaz planirane raspodjele financijskih sredstava po vrstama u 2015. godini

1.6. Upravljanje kulturnim razvitkom Grada Đakova

Upravljanje kulturnim razvitkom Grada Đakova u prvom redu provodi Grad Đakovo kroz svoja zakonom propisana tijela. Gradovi kao jedinice lokalne samouprave u Hrvatskoj imaju vitalnu ulogu u stvaranju lokalnih kulturnih politika s obzirom na to da su, sukladno nacionalnoj zakonskoj regulativi, predstavnička tijela gradova osnivači i vlasnici javnih ustanova u kulturi, a gradski proračuni glavni izvori javnih sredstava za financiranje cjelokupnog lokalnog kulturnog sektora. Zakonodavni okvir kojim se regulira polje kulture na lokalnim razinama dodjeljuje gradovima autonomnost upravljanja lokalnim kulturnim sektorom, poglavito javnim ustanovama u kulturi kojima je jedinica lokalne samouprave osnivač.

Nad institucijama U Gradu Đakovu kojima je osnivač Đakovačko-osječka nadbiskupija ona također ima pravo nadzora. Svoju ulogu ima i HAZU kao osnivač Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Đakovu.

Nacionalna kulturna politika uvelike utječe na lokalne kulturne politike, napose u dijelu legislative i financiranja te pri određivanju stručnih i umjetničkih standarda i kriterija. Zakon o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08), Zakon o upravljanju javnim ustanovama u kulturi (NN 96/01) i Zakon o financiranju javnih potreba u kulturi (NN 47/90, 27/93, 38/09) opći su propisi koji definiraju normativni okvir u pogledu financiranja kulture i upravljanja javnim sektorom. Zakon o ustanovama posebno je važan za oblikovanje lokalne kulturne politike jer utvrđuje odgovornost osnivača za upravljanje i financiranje ustanova u kulturi. Zakon o kulturnim vijećima (NN 48/04, 44/09, 68/13) definira obvezu gradova da osnivaju kulturna vijeća.

Gradsko vijeće donosi godišnji program javnih potreba u kulturi Grada Đakova. Program javnih potreba u kulturi kako predlaže Gradonačelnik rezultat je prijedloga i stručne prosudbe gradske uprave o programima koji su se javili na javni Poziv za predlaganje programa javnih potreba u kulturi Grada Đakova za pojedinu godinu. Đakovo ima formirano Kulturno vijeće (Kulturno vijeće Grada Đakova). Kulturno vijeće osniva se radi predlaganja ciljeva kulturne politike i mjera za njezino provođenje, a posebice predlaganja programa javnih potreba u kulturi za koje se sredstva osiguravaju u proračunu Grada Đakova te radi ostvarivanja utjecaja kulturnih djelatnika i umjetnika na donošenje odluka važnih za kulturu i umjetnost. U ostvarivanju zadaća Kulturno vijeće pruža stručnu pomoć Gradskom vijeću i Gradonačelniku Grada Đakova pri donošenju i provedbi godišnjih i dugoročnih programa javnih potreba u kulturi od interesa za Grad Đakovo.

Rad Kulturnog vijeća je javan. Kulturno vijeće ima predsjednika i četiri člana. Za članove Kulturnog vijeća imenuju se kulturni djelatnici i umjetnici sa područja Grada Đakova, koji svojim dosadašnjim dostignućima i poznavanjem problema mogu doprinijeti ostvarivanju ciljeva zbog kojih je Kulturno vijeće osnovano.

Zakonodavni utjecaj na upravljanje kulturnim razvitkom Grada Đakova u okviru svojih nadležnosti imaju Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, koje u određenim segmentima isključivo vrši stručni nadzor.

2. STATUSNA ANALIZA

2.1. Institucionalna infrastruktura kulture

a) CENTAR ZA KULTURU ĐAKOVO

Centar za kulturu Đakovo je ustanova u kulturi, koja je osnovana Odlukom Gradskog vijeća Đakovo 16. svibnja 1994. godine, kao jedna od sljednica Narodnog sveučilišta „A. Cesarca” u Đakovu. Centar je registriran u Trgovačkom sudu u Osijeku 24.10.1994. godine, a svoj život samostalne ustanove u kulturi započinje 1. srpnja 1995. godine.

Centar za kulturu je ustanova u kulturi zadužena za realizaciju filmskog programa, scenskog programa i likovnih izložbi. U realizaciji programa Centar surađuje sa službama Grada, s ustanovama u kulturi i obrazovanju u gradu, regiji i državi te s Ministarstvom kulture RH. U realizaciji filmskog programa suradnja se odvija s distributerskim i filmskim kućama RH.

Filmske priredbe se održavaju tri dana tjedno (petak, subota i nedjelja) po dvije predstave dnevno. Ako je na programu atraktivniji ili dječji film, tada uvode dodatne matinejske predstave subotom i nedjeljom, tako da godišnje imaju oko 100 filmskih naslova s oko 400 filmskih predstava. Zahvaljujući dobroj suradnji s filmskim kućama, uspijevaju dobiti sve najnovije filmove s našeg tržišta brzo, bez većeg zakašnjenja. U 2014. godini u potpunosti je dovršen projekt digitalizacije kina koje je opremljeno najsuvremenijom digitalnom opremom i novim kvalitetnim platnom, a zahvaljujući dodatnoj nadogradnji projektora i pripadajućim naočalama đakovačko kino osposobljeno je i za 3D projekcije.

Godišnje Centar za kulturu organizira osam gostovanja profesionalnih kazališnih kuća s predstavama za odrasle i četiri predstave za djecu.

U dvorani Centra se održavaju i programi obilježavanja značajnih datuma za grad Đakovo te osnovnih i srednjih škola iz Đakova, kao i predstavljanje knjiga, stručna predavanja, političke tribine i slično.

b) GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA ĐAKOVO

Gradska knjižnica i čitaonica Đakovo je ustanova u kulturi, koja je osnovana Odlukom Gradskog vijeća Đakovo 16. svibnja 1994. godine, kao jedna od sljednica Narodnog sveučilišta „A. Cesarca” u Đakovu. Gradska knjižnica i čitaonica registrirana je u Trgovačkom sudu u Osijeku 25.01.1995. godine.

Vrsta knjižnice: Narodna

Tip knjižnice: Samostalna

Gradska knjižnica i čitaonica djeluje kao jedina narodna knjižnica na području Đakovštine s dva stacionara. Primarna je zadaća Knjižnice osigurati osnovne uvjete za obrazovanje tijekom cijeloga života, kulturni razvoj pojedinca i društvenih skupina, podupiranje osobnog obrazovanja pojedinca kao i formalnog obrazovanja na svim razinama. Knjižnica svojim korisnicima omogućuje neposredan pristup svim vrstama znanja s posebnim ciljem stvaranja i jačanja čitalačkih navika djece i odraslih. Knjižnica je smještena u samom centru grada, s površinom od 450 m², na tri etaže, u blizini osnovnih i srednjih škola. Knjižnica posjeduje knjižni fond od 87 307 jedinica knjižne građe (nakon provedene revizije) te broji preko 4 878 korisnika (na dan 15. rujna 2014.). Interes za upis u Knjižnicu je velik, a s popularnom godišnjom članarinom od 20 kuna Knjižnica je pristupačna svima. Rad u knjižnici odvija se putem knjižničkog programa ZAKI koji omogućuje jednostavniju, bržu i kvalitetniju uslugu. Posudba se odvija putem bar-kod čitača. Korisnici imaju mogućnost pristupa internetu, a cjelokupna knjižnična građa može se pretraživati i iz korisničkih domova. Knjižnica i čitaonica otvorena je za korisnike od ponedjeljka do petka od 8.00 do 19.00 sati, a subotom od 8.00 do 13.00 sati. Korisnici mogu svakim radnim danom u prostorijama čitaonice čitati dnevni, tjedni i mjesečni tisak (Večernji list, Jutarnji list, Glas Slavonije, 24 sata, Sportske novosti, Meridijani, National Geographic i dr.). Kontakti s korisnicima ostvaruju se sve više i putem Facebooka, gdje knjižničari svakodnevno odgovaraju na pitanja o dostupnosti građe, literaturi na traženu temu, ali isto tako korisnicima se nude informacije i o novitetima u knjižnici. Posebno je zabilježen povećan interes korisnika za obnovljeni katalog Knjižnice (<http://djakovo.zaki.com.hr>) gdje se korisnici u Knjižnici i u svojim domovima mogu svakodnevno informirati o knjižničkoj građi, novitetima, dostupnosti građe, ali i o osobnoj povijesti posudbe, datumu povrata zadužene građe itd. Knjižnica će se svakako približiti svojim korisnicima i novom web stranicom preko koje će moći dati svoje prijedloge za nabavu, rezervirati knjigu, upoznati se s novitetima itd.

Kako bi odgovorila svojim zadacima, narodna knjižnica obavlja ove osnovne funkcije: nabavlja raznovrsnu knjižničku građu, stručno je obrađuje, čuva je i zaštićuje odgovarajućim metodama, daje ju na korištenje uz odgovarajuću informacijsko-referalnu službu, vodi dokumentaciju o građi i korisnicima, organizira različite propagandno-animatorske i kulturne aktivnosti za odrasle korisnike i djecu.

Gradska knjižnica i čitaonica Đakovo kao središnja narodna knjižnica i čitaonica u Đakovu, treba svoje djelovanje temeljiti na preporukama UNESCO-vog Manifesta za narodne knjižnice, a za svoje djelatnosti mora se rukovoditi Standardima za narodne knjižnice u RH kojima se određuju minimalni uvjeti za obavljanje te djelatnosti. Prema Standardima Gradska knjižnica i čitaonica Đakovo trebala bi zauzimati prostor od minimalno 1.400 m², no knjižnica djeluje na prostoru od 450 m², trebalo bi što prije započeti adaptaciju i opremanje Knjižnice ili izgradnju novoga prostora.

c) MUZEJ ĐAKOVŠTINE ĐAKOVO

Status: A

Vrsta: opći muzej – zavičajni

Djelokrug: lokalni

Godina osnutka: 1951.

Muzej ima: stalni postav i povremene izložbe

O muzeju:

Muzej je smješten u zgradi bivšeg kotara, izgrađenoj potkraj 19. st. Stalni postav Muzeja bazira se na etnološkoj, kulturno-povijesnoj i arheološkoj zbirci, kvalitetom i brojem najznačajnijim muzejskim zbirkama.

Etnografski postav govori o svakodnevicu i blagdanskim običajima seljaka Đakovštine od druge polovice 19. do sredine 20. st. Tekstil i odjevni predmeti okosnica su i poveznica u prikazu odabranih scena. Osobito su brojni predmeti tekstilnog rukotvorstva (prekrivači, *otarci*, *ponjavci*... otkani na tkalačkom stanu), narodne nošnje namijenjene različitim prigodama i ukrasi. Tematske cjeline posvećene su običajima: svadbi i svatovskim događanjima te pučkoj pobožnosti i pogrebnim običajima, kao i dvama najvažnijim godišnjim blagdanima: Božiću i Uskrsu. Znatan prostor ustupljen je prikazu obreda *ljelja* iz Gorjana (na blagdan Duhova djevojke sa sabljama uz pjesmu obilaze selo), utemeljenom na legendi iz vremena ratovanja protiv Turaka, koji je registrirano nematerijalno kulturno dobro. Izloženi su i predmeti vezani za gospodarske djelatnosti i tradicijsku prehranu. Poseban segment posvećen je dugogodišnjoj folklornoj manifestaciji *Đakovački vezovi*.

Stalni postav kulturno-povijesnog razvoja Đakova čine tri cjeline. Prva obuhvaća vrijeme od 13. st. do 1940-ih godina: najstariju povijest Đakova, tursko razdoblje te povijesni razvoj grada u 17. i 18. st.

Slijedi prikaz uspona građanskog sloja tijekom 19. i u prvim desetljećima 20. st., u kojemu središnje mjesto imaju teme o razvoju obrta, školstva te aktivnostima pojedinih udruga i institucija. Vrijedan je i interijer bidermajerskoga građanskog salona.

Treća cjelina posvećena je stradanju Đakovštine i obrani u Domovinskom ratu.

U pripremi je prezentacija arheološke zbirke, u kojoj su zastupljeni predmeti od mlađega kamenog doba do kasnoga srednjeg vijeka, koji svjedoče o kontinuitetu življenja na prostorima Đakovštine već od 5 000 godina pr. Krista. U europskim je razmjerima važna antička zbirka s unikatnim ranokršćanskim predmetima, dok na nacionalnom planu izuzetnu vrijednost ima arheološka građa iz srednjovjekovne nekropole Đakovo. U umjetničkoj zbirci okupljena su djela slavonskih slikara od kraja 19. st. do danas.

Dovršenje stalnog muzejskog postava - arheologije zadaća je na investicijskom planu. Naime, zgrada u dvorištu Muzeja završena je tijekom 2013. godine i u tijeku je vađenje uporabne dozvole. Slijedi opremanje prostorija i preseljenje građe iz glavne zgrade te otpočeti radove za stalni muzejski postav arheologije.

d) SPOMEN-MUZEJ BISKUPA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA

Status: A

Vrsta: specijalizirani muzej – memorijalni

Djelokrug: državni

Godina osnutka: 1991.

U sastavu: Nadbiskupija Đakovačko-Osječka

Muzejske zbirke: Likovna zbirka, Sakralna zbirka i Zbirka knjiga i dokumenata o biskupu i biskupiji.

O muzeju:

Muzej je osnovan 1991. g. U njemu su izloženi originalni dokumenti, fotokopije, knjige, predmeti, fotografije i umjetničke slike povezane s likom i djelom biskupa Strossmayera. Sve to prikazano je u šest soba Muzeja, ali to je samo "kap u moru" iz cjelokupne ostavštine koju baštinimo od velikog biskupa.

Biskup Josip Juraj Strossmayer (1815. - 1905.), teolog, političar, humanist, vizionar, inicijator i pokrovitelj značajnijih kulturno-prosvjetnih i znanstvenih projekata, jedna od najznačajnijih i najutjecajnijih hrvatskih ličnosti 19. st. Doktor filozofije i teologije, profesor Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu, dvorski kapelan i jedan od trojice ravnatelja Augustineuma u Beču, imenovan je i ustoličen srijemsko-bosanskim biskupom 1850. g. u Đakovu. U političkom se smislu zauzimao za sjedinjenje hrvatskih zemalja, građanske slobode i pravo na hrvatski jezik.

Vođen načelom "Prosvjetom k slobodi", inicirao je i materijalno podržao izgradnju katedrale u Đakovu i zgrade JAZU-a (HAZU-a) 1880. g. u Zagrebu, kojoj je donirao zbirku slika starih majstora (koja postaje temeljem Strossmayerove galerije 1884. g.). Pomagao je rad hrvatskih škola, knjižnica i čitaonica; utemeljitelj je obnovljenoga modernog Sveučilišta u Zagrebu (1874.), potpomagao je časopise i novine, podržavao književnike, znanstvenike i umjetnike te tiskanje znanstvenih djela.

Muzejska građa Spomen-muzeja podijeljena je u tri zbirke: Likovna zbirka obuhvaća portrete biskupa J. J. Strossmayera, radove istaknutih slikara i kipara 19. i 20. st. (M. Steina, T. Krizmana, O. Ivekovića, I. Meštrovića i dr.), zatim slike, crteže, grafike i skulpture raznih autora (među kojima se izdvajaju J. F. Overbeck, M. Rački, I. Rabuzin, V. Radauš, D. Popović..., te 120 slika iz donacije slikara Z. Čosića). Sakralna zbirka obuhvaća maketu đakovačke katedrale K. Roesnera iz 1885. g., crkveno posuđe, biskupovu odjeću, štap i druge predmete.

Zbirka knjiga i dokumenata o biskupu i biskupiji tematski je vezana za đakovačku biskupiju te život i rad biskupa Strossmayera. U potkrovlju je uređen izložbeni prostor, gdje se održavaju likovne izložbe.

e) DIJECEZANSKI MUZEJ I ZBIRKA PORTRETA

Status: A

Vrsta: specijalizirani muzej

Djelokrug: državni

Godina osnutka: 1952.

U sastavu: Nadbiskupija Đakovačko-Osječka

O muzeju:

Dijecezanski muzej u dvoru Biskupije osnovao je 1952. biskup Stjepen Bauerlein, a njegove zbirke: Zbirka slika i skulptura te Zbirka namještaja nose oznaku A-kategorije, dakle iznimne su vrijednosti.

Izuzetno je vrijedna zbirka portreta u biskupskoj palači, smještena u autentičnom ambijentu s namještajem, svjetiljkama, porculanom itd. Muzej ima i zbirku slika, numizmatičku zbirku, zbirku medalja, skulpture i crkveno ruho. Dio predmeta iz dijecezanske zbirke prenesen je u Muzej J. J. Strossmayera.

f) SREDIŠNJA NADBISKUPIJSKA I FAKULTETSKA KNJIŽNICA

Tip knjižnice: u sastavu

Sjedište knjižnice Đakovo, Petra Preradovića 17.

Vrsta knjižnice: Visokoškolska Općeznanstvena

Osnivač: ĐAKOVAČKO-OSJEČKA NADBISKUPIJA

Upis u registar: Rješenje Trgovačkog suda u Osijeku od 18.07.2005.

Datum upisa u Upisnik: 3.6.2011.

O knjižnici:

Središnja nadbiskupijska i fakultetska knjižnica je visokoškolska i općeznanstvena knjižnica u sastavu Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu. Knjižnica je nastala spajanjem nekoliko velikih knjižnica: Biskupijske knjižnice, knjižnice Bogoslovnog sjemeništa - Knjižnice Teologije u Đakovu - Knjižnice Katoličkog bogoslovnog fakulteta. O svakoj ovoj knjižnici napisan je kratki povijesni pregled.

Biskupijska knjižnica

Prvi indirektni spomen knjižnice seže u 15. stoljeće kada je đakovački biskup zatražio krasopisca (caligraphium) najprije iz Pečuha, a potom iz Budima. Od XV. stoljeća u Đakovu je, uz biskupa i Stolni kaptol kojemu je jedna od zadaća bila i briga za knjige i dokumente. Povrh toga, u ta vremena u Đakovu je bio i franjevački samostan, ustanova u kojoj se uvijek čitala i čuvala knjiga. Nakon oslobođenja Slavonije od Turaka u XVIII. stoljeću, biskupi se vraćaju u Đakovo i počinje ponovno formiranje knjižnice. Biskupijska knjižnica najvećim svojim dijelom bila je smještena u Biskupskom dvoru. Tijekom 2004. godine knjižni fond preseljen je u novu zgradu knjižnice.

Knjižni fond

Fond današnje Biskupijske knjižnice nastao je ponajviše darovnicama pojedinih biskupa, kanonika i profesora. Knjižni fond danas čine:

- Knjižnica biskupa Josipa Antuna Čolnića sa 700 svezaka vrijednih knjiga;
- Knjižnica biskupa Josipa Jurja Strossmayera sa 4.600 svezaka knjiga i brošura, 300 knjiga s posvetom, 1.100 svezaka uvezanih časopisa i novina te 640 neuvezanih i nepotpunih godišta;
- Knjižnica biskupa Stjepana Bäuerleina s 11.000 svezaka knjiga i časopisa.

Uz teološku literaturu, knjižnica posjeduje povijesna izdanja, latinske klasike, homiletsku literaturu, strane crkvene časopise, posebno njemačke i francuske.

Knjižnica sjemeništa - Teologije u Đakovu - Katoličkog bogoslovnog fakulteta

Biskupijsko sjemenište u Đakovu osnovano je 06. studenoga 1806. godine. Istovremeno s osnivanjem sjemeništa osniva se i knjižnica. Kada govorimo o ovoj knjižnici zapravo govorimo o nekoliko knjižnica čiji su fondovi 1934. godine stapanjem u jednu knjižnicu stvorili fond Sjemenišne knjižnice - Knjižnice Teologije u Đakovu - Knjižnica Katoličkog bogoslovnog fakulteta. To su: Sjemenišna knjižnica, Knjižnica profesorskog zbora, Knjižnica Zbora duhovne mladeži i Knjižnica Marijanske kongregacije bogoslova u Đakovu.

Od osnutka Sjemeništa 1806. godine pa sve do 1912. godine knjižnica se nalazila u bivšem franjevačkom samostanu u Đakovu, u kojem je biskup Antun Mandić otvorio Bogoslovno sjemenište i Visoku bogoslovnu školu. Godine 1912. stara zgrada se ruši i gradi se nova u

razdoblju od 1912. do 1914. godine. U ovoj zgradi knjižnica se nalazila sve do preseljenja u novu zgradu u ljeto 2003. godine.

Središnja biskupijska knjižnica (SBK) osnovana je 15. travnja 1996. godine dekretom tadašnjeg dijecezanskog biskupa mons. Ćirila Kosa. Kamen temeljac blagoslovio je biskup mons. Ćiril Kos 6. studenoga 1996. godine. Radovi na izgradnji buduće knjižnice započeli su u lipnju 1997. godine. Izgradnja i opremanje knjižnice trajali su s manjim prekidima sve do 2005. godine. Novosagrađenu i opremljenu knjižnicu 10. svibnja 2005. godine blagoslovio je dijecezanski biskup mons. dr. Marin Srakić. Odlukom dijecezanskog biskupa od 31. prosinca 2005. nazivu Središnja biskupijska knjižnica pridodaje se "i fakultetska". Službeni naziv knjižnice od tog datuma je "Središnja biskupijska i fakultetska knjižnica" (SBFK), a sukladno proglašenju Đakovačko-osječke nadbiskupije, knjižnica je kasnije preimenovana u "Središnja nadbiskupijska i fakultetska knjižnica" (SNFK).

Zgrada današnje SNFK smještena je uz kolegij sv. Bonaventure koji je 1857. godine izgradio biskup Josip Juraj Strossamyer za potrebe školovanja bosanskih franjevaca u Đakovu. Ova zgrada je nakon "denacionalizacije" adaptirana i rekonstruirana 1994. godine za potrebe tada Visoke bogoslovne škole - Teologije u Đakovu, a od 2005. Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossamyera u Osijeku.

Knjižni fond

Središnja nadbiskupijska i fakultetska knjižnica danas u svom fondu ima: 9 inkunabula; rukopise iz 14. stoljeća; 100 svezaka iz 16. stoljeća; 1000 svezaka iz 17. stoljeća; nekoliko tisuća svezaka iz 18. stoljeća; ostalo je iz 19. i 20. stoljeća; oko 150 naslova stručnih revija i časopisa (preko 3.700 uvezanih godišta). Ukupno knjižni fond broji preko 130.000 svezaka knjiga i časopisa. Knjige su po svom sadržaju s područja filozofije, biblijskih znanosti, teologije, povijesti (crkvene i nacionalne), liturgije, književnosti, zatim leksikoni, enciklopedije i drugo.

g) NADBISKUPIJSKI ARHIV

Ranije smješten u prostorima nadbiskupskog dvora, a od 2006. godine dijeli prostor sa Središnjom nadbiskupijskom i fakultetskom knjižnicom. Nadbiskupijski arhiv čuva pisanu baštinu biskupa, svećenika i biskupijskih ustanova kao što su Duhovni stol, Ordinarijat, Stolni kaptol, Crkveno sudište, Ženidbeni sud, Biskupijsko vlastelinstvo, Računalski ured...

h) KULTURNE INSTITUCIJE SAMOSTANA SESTARA SVETOGA KRIŽA

Iako nemaju registrirane samostalne kulturne institucije u okviru Samostana sestara Svetoga Križa djeluju vrijedna Knjižnica, Etnografski muzej i Dvorana Florentini, a kulturnim aktivnostima bavi se i Udruga Amadea koja je smještena u sklopu samostanskog kompleksa. Svojim radom Sestre Svetoga Križa obogaćuju kulturni život Grada, a Dvorana Florentini s pozornicom i kvalitetnim klavirom, mjesto je održavanja brojnih kulturnih događanja. Među ostalim svake godine imaju dan otvorenih vrata kada je moguće vidjeti njihovu kulturnu ponudu. Mnoge godišnje gradske manifestacije održavaju barem po jedan program u prostorima samostana, odnosno samostanske crkve tako da je uključenost kulturnih institucija Samostana sestara Svetoga Križa u program kulturnog razvitka Đakova vrlo važna.

ZAVOD ZA ZNASTVENI I UMJETNIČKI RAD HRVATSKE AKADEMIJE ZANOSTI I UMJETNOSTI U ĐAKOVU

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti održala je u četvrtak 18. prosinca 2014. svoju Redovitu skupštinu u Zagrebu kojoj je predsjedao akademik Zvonko Kusić. Među ostalim

zaključcima s te sjednice donesena je i odluka o osnutku nove Akademijine jedinice, Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Đakovu. Time je uspješno okončan zajednički angažman Akademije, Grada Đakova i Đakovačko-osječke nadbiskupije pa će ove godine, u godini u kojoj se obilježava 200 godina od rođenja biskupa Strossmayera, biti otvorena nova znanstveno-kulturna institucija u Đakovu – Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU. Osnivač Zavoda je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti iz Zagreba, a suosnivači i stalni pokrovitelji Grad Đakovo, Nadbiskupija đakovačko-osječka, Županija osječko-baranjska, Grad Slavonski Brod i vjerojatno Županija brodsko-posavska. U tijeku su pripreme za izradu Programa rada i Statuta zavoda kojim će se definirati upravna i radna struktura kao i međusobne obaveze osnivača i pokrovitelja. Zavod bi trebao početi s radom u drugoj polovici 2015.

Sjedište Zavoda je u potkrovlju Središnje nadbiskupijske knjižnice i arhiva u Preradovićevoj ulici u Đakovu.

2.2. Udruge u kulturi

1) "TENA" KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Sudjelovanje na nastupima, smotrama, festivalima, osposobljavanje članstva na seminarima i predavanjima, terensko istraživanje folklornih specifičnosti svoga kraja, podizanje opće kulture članstva, organiziranje pokusa i vježbi, organiziranje učenja i sviranja na glazbalima, osiguravanje stručnog vodstva u ansamblima, kao i dr. naznačeno u Statutu.

KUD broji 250 članova i djeluje u nekoliko sekcija; Folklorni ansambl „Slavonske kraljice“, Dječji folklor – Dukati, Pčelice i Zvončići, Tamburaška škola te Muška vokalna skupina „Bećarine“. Društvo sudjeluje na svim gradskim manifestacijama te na brojnim manifestacijama u Hrvatskoj kao i na međunarodnim festivalima. U 2015. godini KUD „Tena“ obilježit će 30-obljetnicu rada, a muška vokalna skupina „Bećarine“ obilježit će 15 godina rada.

2) KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "SKLAD" ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Sudjelovanje na nastupima, smotrama, festivalima, osposobljavanja članstva na seminarima i predavanjima, terensko istraživanje folklornih specifičnosti svoga kraja, podizanje opće kulture članstva i dr. naznačeno u Statutu.

KUD broji oko 300 članova i ima 9 sekcija (folklor odrasli, folklor djeca, mažoretkinje, tamburaši, starogradska, ritmika, jazz-dance, break-dance, dramska). Društvo sudjeluje na svim gradskim manifestacijama te brojnim manifestacijama u Hrvatskoj, a ostvaruje i gostovanja u inozemstvu. Planiraju organizirati i seminar oblačenja tradicijskog ruha kako bi svoje članove i sve zainteresirane građana potaknuli na očuvanje tradicije svoga kraja.

3) KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "ŠOKADIJA" BUDROVCI

DJELATNOSTI: Sudjelovanje na nastupima, smotrama, festivalima, osposobljavanja članstva na seminarima i predavanjima, terensko istraživanje folklornih specifičnosti svoga kraja, podizanje opće kulture članstva, organiziranje pokusa i nastupa, osiguranje stručnog vodstva kao i dr.

KUD broji 116 članova, članovi KUD-a pripremaju se za nastupe na probama pod stručnim nadzorom voditelja plesanja i obuke sviranja na tamburama (Tamburaška škola), obučavaju se spremanju na narodne nošnje i češljanje odgovarajućih frizura od strane spremalja te nastupaju na gradskim manifestacijama, folklornim priredbama diljem Republike

Hrvatske i u inozemstvu. KUD organizira folklornu manifestaciju „U Budrovci, na Nedilju bilu“ i Dječju smotru folkloru „Rubina zlatne jeseni“.

4) KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "ZORA" PIŠKOREVCI

DJELATNOSTI: Sudjelovanje na nastupima, smotrama, festivalima, osposobljavanja članstva na seminarima i predavanjima, terensko istraživanje folklornih specifičnosti svoga kraja, podizanje opće kulture članstva, organiziranje pokusa i nastupa, osiguranje stručnog vodstva u sekcijama kao i dr. naznačeno u Statutu.

KUD broji cca 115 članova raspoređenih u skupine: plesna, dječja, tamburaška i pjevačka. Društvo organizira i kulturnu manifestaciju „PIŠKOREVAČKI SOKACI“, tradicionalnu manifestaciju – okupljalište ljubitelja folkloru. U 2015. godini manifestacija se održava po 21. put uz sudjelovanje više folklornih skupina i tamburaških sastava i izvođača slavonske glazbe. Organiziraju i manifestaciju pred Sv. Luciju – nastup dječjih skupina uz prikaz izvornog folkloru i običaja. Društvo sudjeluje na svim gradskim manifestacijama te brojnim manifestacijama u Hrvatskoj, a ostvaruje i gostovanja u inozemstvu.

5) KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "ŠIROKOPOLJAC" ŠIROKO POLJE

DJELATNOSTI: Okupljanje mladeži sela Široko Polje koji se amaterski bave plesom, glazbom i pjevanjem; njeguje folklornu baštinu Slavonije i Baranje; organiziranje koncerata i nastupa u Gradu i Županiji te dr. naznačeno u Statutu.

KUD broji cca 100 članova, djeluju dvije skupine (starija i dječja skupina) te tamburaška sekcija. Društvo sudjeluje na svim gradskim manifestacijama te brojnim manifestacijama u Hrvatskoj, a ostvaruje i gostovanja u inozemstvu. KUD organizira Smotru izvornog folkloru „Tebi pjevam, polje moje zlatno“.

6) KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "KUŠEVAC"

DJELATNOSTI: Organizira probe, pokuse i nastupe; osigurava stručno vodstvo sekcijama; druženje članova u slobodno vrijeme te dr. naznačeno u Statutu.

KUD ima 50 članova. Društvo sudjeluje na svim gradskim manifestacijama te brojnim manifestacijama u Hrvatskoj, a ostvaruje i gostovanja u inozemstvu. Društvo organizira manifestaciju „Selo moje na brdašcu“, a planira organizirati i seminar folkloru te radionicu za izradu rukotvorina.

7) KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "PETEFI ŠANDOR" IVANOVCI

DJELATNOSTI: Sudjelovanje na nastupima, smotrama, festivalima, osposobljavanja članstva na seminarima i predavanjima, terensko istraživanje folklornih specifičnosti svoga kraja, podizanje opće kulture članstva, organiziranje pokusa i nastupa, osiguranje stručnog vodstva u sekcijama kao i dr. naznačene u čl. 10. Statuta.

KUD u svom radu provodi program njegovanje mađarskog jezika, kulture i običaja; uvježbavanje plesa, organiziranje i sudjelovanje na nastupima u zemlji i inozemstvu, a organiziraju i dječji maskenbal.

8) KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "SLAVONIJA" ĐURĐANCI

DJELATNOSTI: Promicanje kulturno umjetničkih djelatnosti kroz riječ, pjesmu, glazbu, glumu i dr. te ostalo navedeno u Statutu.

KUD trenutno ima 50 članova od kojih u aktivnom folklornom radu sudjeluje 30 članova u plesačko-vokalnoj i tamburaškoj sekciji. Društvo sudjeluje na svim gradskim manifestacijama te brojnim manifestacijama u Hrvatskoj.

9) KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "HRVATSKA ČITAONICA" ĐAKOVAČKI SELCI

DJELATNOSTI: Sudjelovanje na nastupima, smotrama, festivalima, osposobljavanja članstva na seminarima i predavanjima, terensko istraživanje folklornih specifičnosti svoga kraja i dr.

KUD ima 70 članova, nakon dvogodišnje stanke, nastavili su s radom i formirane su dvije skupine: odrasle i dječja skupina. Uključili su se u pripreme i provođenje Šokačke alke u Selcima Đakovačkim.

10) KULTURNO UMJETNIČKA UDRUGA "NAŠA GRANA" BUDROVCI

DJELATNOSTI: Okuplja mladež i starije osobe koje se amaterski bave plesom, glazbom i pjevanjem, njeguje folklornu baštinu cijele Hrvatske i dr.

KUD ima 50 članova. Društvo sudjeluje na svim gradskim manifestacijama te brojnim manifestacijama u Hrvatskoj, a ostvaruje i gostovanja u inozemstvu.

11) SAVEZ KULTURNO UMJETNIČKIH DRUŠTAVA GRADA ĐAKOVA

DJELATNOSTI: Promicanje i unapređenje folklora, dramskog i scenskog amaterizma i ostalih područja kulturnih djelatnosti Grada Đakova, Đakovštine, Slavonije i Baranje, čuvanje folklorne baštine kako materijalnu, tako i duhovnu, skupljanje terenske građe duhovne materijalne tradicijske kulture te dr. utvrđeno Statutom.

SAKUD Grada Đakova organizira: Smotru folklora Đakovštine (kvalifikacije za vezove), Smotru dječjeg folklora, Smotru pučkog i folklornog pjevanja, Smotru mladih tamburaških sastava te provodi osposobljavanje voditelja za rad s mladim uzrastima.

12) SAVEZ KULTURNO - UMJETNIČKIH DRUŠTAVA ĐAKOVŠTINE

DJELATNOSTI: Donošenje kalendara folklornih i drugih priredbi na području svoga djelovanja, vođenje adresara članova s bitnim podacima, organiziranje seminara, smotri, predavanja i sl.

SAKUD Đakovštine održava smotre: folklora Đakovštine, folklornog pjevanja Đakovštine, radionicu u okviru Đakovačkih vezova te Večer pjevača amatera tamburaških pjesama Đakovštine.

13) SAVEZ KUD-ova SLAVONIJE I BARANJE

DJELATNOSTI: Donošenje kalendara folklornih priredbi i usklađivanje datuma održavanja na području svoga djelovanja; skupljanje terenske građe duhovne i materijalne tradicijske kulture, pjesme, priče, običaje, glazbu, ples, nošnju, pribor za rad i dr.; organiziranje seminara, smotri, predavanja; izdavanje knjiga iz područja svog djelovanja.

Osnovni cilj Udruge je čuvanje i promicanje folklorne baštine posebno ivanjskih običaja i starogradske glazbeno-plesne tradicije. Organiziraju u Đakovu manifestacije: Ivanjski kresovi i Smotru povijesnih i građanskih plesova i starogradske pjesama Hrvatske.

14) KLAPA "SLAVONICA" ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Usklađivanje zajedničkih i posebnih interesa u promicanje, čuvanje umjetničkih baština kako materijalne, tako i duhovne te dr. naznačeno u Statutu.

Klapa ima 10 članova. Aktivnosti klape svode se na izvedbu a capella pjevanja slavonske pjesme, njegujući i uvažavajući tradiciju izvornog narodnog melosa. Svoj rad i djelovanje klapa nastoji što bolje prezentirati kako svojim sugrađanima tako i publici diljem RH i izvan granica RH.

15) ŽENSKA KLAPA "CERTISSA"

DJELATNOSTI: Njegovanje i promicanje klapa i klapske pjesme kao autohtonog izraza hrvatske glazbe, njegovanje izvorne i nove klapske pjesme, njegovanje pučke duhovne glazbe i duhovne glazbe općenito kao i vrijednih dosega različitih glazbenih oblika, organiziranje prijateljskih susreta i nastupa te sudjelovanje na istima, pripremanje svojih članova za sudjelovanje na festivalima i drugim glazbenim priredbama, poticanje suvremenih domaćih autora na stvaranje, kao i dr. naznačeno u Statutu.

Klapa ima 10 članica, njeguje izvorne i nove klapske pjesme. Cilj joj je njegovanje pučke duhovne glazbe i duhovne glazbe općenito, kao i vrijednosti dosega različitih glazbenih oblika.

16) PUHAČKI ORKESTAR DVD-a ĐAKOVO

Puhački orkestar djeluje u okviru Dobrovoljnog vatrogasnog društva Đakova – glazbena sekcija. Ostvaruje nastupe u Gradu kao i ostalim mjestima u RH. Organizira internu glazbenu školu.

17) OGRANAK MATICE HRVATSKE U ĐAKOVU

DJELATNOSTI: Proučavati, štiti i promovirati hrvatsku kulturnu i znanstvenu baštinu, proučavati hrvatsku prošlost i sadašnjost; čuvati i njegovati izvornost i osobitost hrvatskog jezika; promovirati narodnu prosvjetu; izdavati knjige, časopise, novine i ine publikacije te dr. naznačeno u Statutu.

Udruga ima 71 člana. Organizira Đakovačke susrete hrvatskih književnih kritičara koji se održavaju u sklopu Đakovačkih vezova, a u 2015. godini održavaju se 18. puta. Tiska se i Zbornik Đakovačkih susreta književnih kritičara. U sklopu programa „Svome gradu za blagdane“ dodjeljujemo „Nagradu Julija Benešića“ i „Povelju uspješnosti Julije Benešić“. Organiziraju predstavljanje knjiga đakovačkih i slavonskih autora, sudjeluju u gradskim manifestacijama, a u suradnji s Gradskom knjižnicom i čitaonicom organiziraju „Noć knjige“.

18) DRUŠTVO LJUBITELJA STARINA ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Da proširuju znanje i poštovanje prema kulturno-povijesnim spomenicima i starinama te umjetničkom stvaralaštvu, da se brinu o vrednovanju ostavštine prošlosti uz poštovanje prirodne i urbane sredine i dr. navedeno u Statutu.

Rad društva usmjeren je na prikupljanje materijala iz prošlosti Grada (kao što sam naziv udruge govori), sređivanje i priprema za tisak prigodnog materijala kao i organiziranje izložbe zajedno s Muzejom Đakovštine.

19) UDRUGA ZA PROMICANJE GLAZBENE KULTURE ARIJA

DJELATNOSTI: Razvijanje interesa za glazbu, održavanje proba i poduke članova u sviranju glazbenih instrumenata, organiziranje glazbenih radionica te dr. naznačeno u Statutu.

Udruga ima 43 člana. Glazba predstavlja uistinu značajno mjesto u životu svakog čovjeka. Ona se može slušati, reproducirati, ali i kritički vrednovati. Provode program „Osobni izražaj pojedinca kroz glazbu“. Ostvarenje planiranog programa podrazumijeva razne oblike edukacije, poput sudjelovanja na glazbenim radionicama, seminarima, koncertima i sl., što za posljedicu ima širu percepciju glazbe. Radionice, u organizaciji „Arije“, temelje se na usvajanju osnova glazbene notacije i teorije glazbe. Sviranje obuhvaća instrumente: sintisajzer, gitaru, tamburicu i bubnjeve. Pjevanje je, uz sviranje, također, oblik glazbenog izričaja, stoga su i radionice pjevanja sastavni dio ovog programa. Programom su obuhvaćene različite dobne skupine, djeca, srednjoškolci i stariji, sve osobe zainteresirane za glazbu.

20) PLESNA UDRUGA "STARI FIJAKER" ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Okupljanje mladeži i starijih osoba, koji se amaterski bave plesom, glazbom, pjevanjem, njegovanje starogradske plesova i pjesama, folklorna baština i ostali plesovi i pjesme, radi stručnog usavršavanja članova strukovno se povezuje s drugim udrugama kao i dr. naznačeno u Statutu.

Udruga ima 13 članova. Organizira koncert „Svome gradu za Valentinovo“, a ostvaruju nastupe diljem RH.

21) UDRUGA UMJETNIKA „TIN UJEVIĆ“ OGRANAK U ĐAKOVU

DJELATNOSTI: Organizacija književnih i pjesničkih tribina uz popratne manifestacije – izložbe slika, nastupe glazbenika i glumaca i umjetničke modne revije, organizacija slikarskih kolonija, izdavanje knjiga, osmišljavanje humanitarnih koncerata.

22) "UDRUGA ŠOKACA ĐAKOVŠTINE"

DJELATNOSTI: Provodi se kroz tamburaške, folklorne i pjevačke aktivnosti te dr. naznačeno u Statutu.

Udruga ima 144 člana. Udruga šokaca Đakovštine osnovana je s namjerom njegovanja, promicanja šokačkih/hrvatskih autohtonih kulturno povijesnih događaja i tradicijskih običaja i baštine s područja Slavonije posebice Đakovštine. Organiziraju tradicionalno Šokačku večeru, sudjeluju u akciji „Dobro je činiti dobro“ na kojoj uspješno prikazuju stare običaje u pripremanju jela – pečenje lepinja, a u programu „Svome gradu za blagdane“ organiziraju Večer pučkih igrokaza.

23) UDRUGA SLIKARA ĐAKOVŠTINE "SUNCOKRET"

DJELATNOSTI: Poticanje likovnog umjetničkog stvaralaštva, promicanje likovne kulture; održavanje likovne kolonije, izložbe, umjetničke večeri, umjetničke domjenke, okrugle stolove s likovnim umjetnicima i kritičarima, sudjelovanje u organiziranju dobrotvornih akcija i dr. naznačeno u Statutu.

Udruga broji 18 članova, organizira likovnu koloniju na jezeru „Jošava“, organizira izložbu u sklopu programa „Svome gradu za blagdane“, sudjeluje u akciji „Dobro je činiti dobro“.

24) ĐAKOVAČKI KULTURNI KRUG ACCEDE AD CERTISIAM

DJELATNOSTI: Skrb za kulturnu i umjetničku, a napose književnu baštinu; promicanje i poticanje umjetnosti na svim vrstama medija; organiziranje kulturnih manifestacija; provođenje akcija zaštite kulturne i umjetničke baštine i dr. naznačeno u Statutu.

Đakovački kulturni krug objavljuje đakovačke slikovnice, izabrana djela đakovačkih pisaca, organizira književne tribine, manifestaciju Dane Luke Botića, sudjeluje u natjecanjima za književne nagrade, ostvaruje kulturnu suradnju s drugim udrugama u RH i inozemstvu.

25) UDRUGA ZA MLADE

DJELATNOSTI: Okupljanje i druženje mladih ljudi te promicanje i zaštita njihovih interesa; ekološka aktivnost i skrb o zaštiti i unapređenju životnog i radnog okoliša; organiziranje priredbi i dr. naznačeno u Statutu.

Udruga broji 78 članova. Aktivnosti udruge razređene su sa ciljem poboljšanja kvalitete rada i proširenja aktivnosti, kulturnih i društvenih, a odnose se prvenstveno na mlade te njihovo aktivno kreiranje slike Grada Đakova kao grada umjetnosti i kulture. Organiziraju festival mladih „Arla“ u sklopu Đakovačkog ljeta koji u 2015. godini organiziraju 6. put. U planu im je i otvaranje kulturnog info centra.

26) CENTAR ZA EDUKACIJU I PREVENCIJU NASILJA ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Organiziranje kulturnih manifestacija, raznih promotivnih aktivnosti te dr. naznačeno u Statutu.

Udruga ima 35 članova. Organiziraju Dan ružičastih majica, poznatiji kao Pink Shirt Day.

27) FOTO-KINO KLUB ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Okupljanje djece, mladeži i građana zainteresiranih za razvoj i primjenu foto, kino i video tehnike i tehnologije, organiziranje praćenja razvitka foto, kino i video tehnike i tehnologije u svijetu i dr. navedeni u Statutu.

Udruga ima 33 člana. Uključuju se u „Noć nuzeja“, svake godine prikažu izbor filmova iz povijesti Đakova. Izložbu „Volim Đakovo“ organiziraju za Dan grada u svibnju, to je izložba fotografija koja svojim motivima i sadržajem u fotografskom obliku piše povijest našeg grada. „Srce Slavonije“ – međunarodni etno film festival nastavlja tradiciju festivala filmova o folkloru „3F“ te proširuje turističku ponudu grada Đakova. Odvija se u okviru manifestacije „Đakovački vezovi“.

28) UDRUGA ĐAKOVO DANAS

DJELATNOSTI: Promicanje kulturnih, društvenih, sportskih, vjerskih i drugih sadržaja, tekstom, slikom, audio i video zapisom vezanih za Grad Đakovo, Đakovštinu, korištenjem informacijskih tehnologija i tiskovnih materija i dr. navedeni u Statutu.

Praćenje manifestacija koje se održavaju tijekom cijele godine te prijenos čitateljima putem portala Đakovo danas kroz tekst, sliku i video.

29) ĐAKOVAČKI REZOVI

DJELATNOSTI: Okupljanje djece, mladeži i građana zainteresiranih za razvoj i primjenu fotografske i filmske tehnike i tehnologije; omogućavanje širenja fotografske i filmske kulture i dr. naznačeno u Statutu.

Organizacija Đakovačkih rezova u okviru Đakovačkih vezova, koji se održavaju 6. put u 2015. godini.

30) KULTURNO UMJETNIČKA UDRUGA ZVUKA I SLIKE „KUZIS“

DJELATNOSTI: Aktivno prezentiranje svih umjetničkih izričaja kroz organiziranje stručnih seminara, predavanja i radionica te dr. naznačeno u statutu.

31) PLESNI KLUB FENIX ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Razvijanje društveno korisne i umjetničko vrijedne plesne umjetnosti; okupljanje mladeži u cilju propagiranja i provođenja plesnih aktivnosti i dr. naznačeno u Statutu.

32) PLESNI KLUB „FOX“ ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Razvijanje društveno korisne i umjetničko vrijedne plesne umjetnosti; okupljanje mladeži u cilju propagiranja i provođenja plesnih aktivnosti i dr. naznačeno u Statutu.

33) UDRUGA KOCKICA ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Promicanje moralnih i tradicionalnih načela življenja koja imaju pozitivan stav za razvoj djece i mladeži, organiziranje raznih radionica, organiziranje i koordiniranje volonterskom mrežom, organiziranje raznih radionica, organiziranje i koordiniranje volonterskom mrežom, organiziranje akcija vezanih za očuvanje kulturne i spomeničke baštine te dr. naznačeno u Statutu.

34) UDRUGA ZA PROMICANJE UMJETNOSTI I KULTURE MLADIH „STREET“ ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Organiziranje predavanja, tribina, seminara i manifestacija za svoje članove, s ciljem razvoja i unapređenja kulture i kulturne svijeti te dr. naznačeno u Statutu.

35) UDRUGA ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA I PROMICANJE U KULTURI "ETNO MEDIA"

DJELATNOSTI: Promicanje fotografske djelatnosti putem elektroničkih publikacija, informiranje javnosti putem elektroničkih publikacija, provođenje programa edukativnih i kreativnih radionica i drugih programa podrške, kao i dr. naznačene u Statutu.

36) UDRUGA ZA SCENSKU, GLAZBENU I LIKOVNU UMJETNOST "KREATIVA ZA KULTURU"

DJELATNOSTI: Promicanje, razvoj te obrazovanje u području scenske, glazbene i likovne umjetnosti osoba svih dobnih skupina, organizacija i sudjelovanje u kulturno-umjetničkim aktivnostima i sadržajima, organiziranje edukativnih prezentacija, predavanja i tečajeva, kao i dr. naznačene u Statutu.

37) ŽENSKA VOKALNA SKUPINA "ĐAKOVČANKE"

DJELATNOSTI: Očuvanje, promicanje, razvitak i unapređenje tradicionalnog ženskog pjevanja, planiranje rada, nastupa, informiranje javnosti o radu i nastupima, razvijanje programa međunarodne suradnje, kao i dr. naznačene u Statutu.

38) UDRUGA MLADIH NOVINARA ĐAKOVŠTINE ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Obavljanje slobodnih novinarskih tekstova, članaka i fotografija na Internet portalu, organiziranje izložbi novinarskog karaktera te dr. naznačeno u Statutu.

39) UDRUGA ŽENA ZA BORBU PROTIV RAKA DOJKE „ROSETA“ ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Podizanje zdravstvene svijesti pučanstva o raku, pomoć u organiziranju provođenja onkološke zaštite i u provođenju zdravstvenog odgoja; pomoć zdravstvenoj službi i suradnja s drugim humanitarnim udrugama u sprečavanju, ranom otkrivanju i liječenju raka te dr. navedeno u Statutu.

Udruga već 13 godina organizira humanitarno-opernu večer „NEBESKI HVALOSPJEV“ na Strossmayerovom trgu ispred katedrale, u lipnju. Prihod ovog kulturnog događaja namijenjen je liječenju žena oboljelih od raka dojke.

40) NJEMAČKA ZAJEDNICA ZEMALJSKA UDRUGA PODUNAVSKIH ŠVABA U HRVATSKOJ, OSIJEK, OGRANAK ĐAKOVO

DJELATNOSTI: Njegovanje i očuvanje Nijemstva i njemačko-austrijske kulturne baštine, kao i svojim radom čuvati i sačuvati te razvijati nacionalni i kulturni identitet Nijemaca i Austrijanac u RH i u tu svrhu pomagati u ostvarivanju i zaštiti kolektivnih prava i potreba.

2.3. Umjetnički obrti, organizacije i pojedinci

1) PPN – Obrt za promidžbu, poslovanje i napredak.

- Bar' kultura – kazalište

Program Bar' kultura – kazalište namijenjen je građanima grada Đakova, ali i gostima iz cijele regije. Program obuhvaća kazališna gostovanja za djecu, mlade i odrasle i odvija se tijekom cijele godine.

„Đakovo na kraju ljeta“

„ Đakovo na kraju ljeta“ je kulturna manifestacija koja ima za cilj upotpuniti i oživjeti kulturnu ponudu u gradu Đakovu te tako povećati potencijale našega grada. U organizaciju uključili smo suradnike, umjetnike te mlade i obrazovne Đakovčane kako bi svi zajedno radili na podizanju kvalitetne kulturne ponude u našem gradu. Manifestaciju u 2015. pripremamo treći puta. Organiziramo kazališna gostovanja poznatih i priznatih kazališta. Ovakvih događaja manjka ne samo u Đakovu nego i u širem okruženju. Publika to prepoznaje i cijeni.

- Program „Dođi, drugo, na divane“

„Dođi drugo na divane“ susret je pjevačkih skupina koje njeguju tradicijsko pjevanje Slavonije i ostalih krajeva Hrvatske. U organizaciju uključili smo suradnike, umjetnike te mlade i obrazovane Đakovčane kako bi svi zajedno radili na podizanju kvalitetne kulturne ponude u našem gradu. Manifestaciju u 2015. pripremamo osmi puta. Na susretu sudjeluju najbolje pjevačke skupine iz Slavonije i Baranje, a sve više uključujemo i skupine iz drugih krajeva Hrvatske. Ovakvih događaja manjka ne samo u Đakovu nego i u širem okruženju. Publika to prepoznaje i cijeni.

UMJETNIČKA ORGANIZACIJE HISTERIA NOVA ĐAKOVO registrirana za područje: Kazališno glazbeno-scensko plesne djelatnosti
Osnivateljica i umjetnička voditeljica Histeria NOVE Marija Šćekić, dipl. koreograf/plesač

UMJETNIČKO DJELOVANJE: 2005 – danas: Umjetnička organizacija Histeria Nova
Funkcija: osnivač, umjetnički voditelj, koreograf, plesač i producent Cjelovečernje autorske plesne predstave (interdisciplinarni projekti) «Vrata Velebita»/ Nacionalni park Paklenica, (2013) «Mala tragedija»/ Zagrebački plesni centar, Zagreb (2011) «Human Error» / TNT, Cekat. Zagreb (2009) «Modulacija oblika» / premijera: Kazalište Trešnja, Zagreb (2007) «Ritam harmonije niskih frekvencija» / premijera: Muzički Biennale, Zagreb (2007) «One-reconstructed»/ Zagrebačko Kazalište Lutaka, Zagreb (2005) «Sjena» / Osječko ljeto kulture, (2004. Njemačka-Japan) «Jedno» / premijera: Tjedan suvremenog plesa, Teatar Exit, Zagreb (2002) «Time...sindrom 4A» / premijera: 18. Tjedan Suvremenog Plesa, Gavella- Zagreb 2002. «Baccara» multimedijalna predstava (2000) Centar za kulturu Đakovo «Free Fall-Slobodan Pad» / premijera: Theatre La Chapelle (1999) Kanada «Modulations» / ART.T.FAC Productions, Spectrum Theatre (1996-98), Kanada

VESNA KOLOBARIĆ iz Đakova, samostalna umjetnica, članica Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika – dizajner odjeće. Nastupa na priredbama i izložbama u Hrvatskoj i inozemstvu.

2.4. Manifestacije i programi kulture

2.4.1. Uvod

Đakovo obiluje kulturnim manifestacijama od kojih su mnoge tradicionalne i održavaju se godinama pa i desetljećima te se uobičajeno održavaju tijekom istih mjeseci svake godine. Izdvojili smo neke od njih, a manifestacije koje se održavaju u vrijeme Đakovačkih vezova opisane su kao sastavni dio najveće đakovačke manifestacije.

2.4.2 Kratak opis najvažnijih kulturnih manifestacija

1) ĐAKOVAČKI VEZOVI

Đakovački vezovi su nezaobilazan simbol Đakova, a iako se održavaju od 1967., dojam je kako se održavaju u Đakovu već stoljećima. Prvi Đakovački vezovi su održani 2. i 3. srpnja 1967., pod vodstvom dr. Zvonimira Benčevića, kao specifična prigodna turističko-kulturna manifestacija u povodu Međunarodne godine turizma pod nazivom *Svečane igre Slavonije i Baranje Đakovački vezovi*, a priredba je bila toliko uspješna da je odlučeno da postane tradicionalna tako da će se 2015. održati njeno 49. izdanje. Ponovo će se okupiti preko pet tisuća sudionika iz svih hrvatskih krajeva, ali i iz inozemstva, a posjetitelji će moći uživati u ljepoti narodnih običaja, nošnji, pjesme, plesa, rukotvorina, gastronomskih specijaliteta. Među atraktivnim vezovskim priredbama izdvaja se svečana povorka svih sudionika, programi otvaranja i zatvaranja Vezova, konjička natjecanja i mimohod svatovskih zaprega i jahača, gastronomski i glazbeni programi. Izvođačke kvalitete ansambala, društava i skupina:

Na Đakovačkim vezovima nastupa svake godine veliki broj skupina iz zemlje i inozemstva. Jedan dio tih skupina preporučuju druge smotre, kao najbolje s njihovih priredbi, drugi dio šalje Matica iseljenika, a najveći dio odabire vezovska stručna skupina.

Ova priredba nastala je i održala se na iznimno snažnim temeljima, skrbi za narodnu baštinu u Đakovu, koje je po mnogočemu jedno od najznačajnijih središta hrvatskog folklor. U Đakovu je doslovce jedan od kulturnih imperativa bio skrb za narodnu baštinu, a napose se to vidjelo i u vrijeme biskupa Strossmayera kada djeluju sakupljači narodnog blaga Josip Lovretić, Milko Cepelić, Matija Pavić, Ferdo Filipović, Ilija Okrugić, Nikola Tordinac... I sam Strossmayer je posjedovao „brojne predmete narodnog obrta, pa tako i primjerke nošnji, te raznih narodnih tkanja i vezova”. Pozitivan odnos prema tradiciji vidi u đakovačkoj katedrali pa tako na fresci *Poklonstvo kraljeva i pastira* (L. Seitz 1878.) uočavamo Hrvata u narodnoj nošnji, Slavonku u budrovačkoj nošnji (vezenki), zatim u nošnje odjevene seljake i pastire. Pod na katedrali je napravljen tako da „oponaša djela narodnoga obrta, a vidljivi su elementi narodnog rukotvorstva i na pročelju katedrale. UNESCO je u popis svjetske kulturne baštine uvrstio i Ljelje koje su jedan od simbola Vezova te slavonski bečarac koji tako skladno odjekuje đakovačkim sokacima u vrijeme Đakovačkih vezova – zlatnih – jer se održavaju u vrijeme žetve slavonskoga zlata – pšenice; zlatnih jer je simbol Đakova i Đakovštine zlatovez na najljepšim narodnim nošnjama na svijetu!

Đakovački vezovi su jedna od najvećih i najreprezentativnijih kulturnih manifestacija – folklornih ne samo u Đakovu, Osječko –baranjskoj županiji već i u cijeloj Hrvatskoj. To je manifestacija koja objedinjuje tri tradicije ovoga kraja: folklor, eno-gastronomiju i uzgoj konja. Đakovo je u svjetskim razmjerima poznat po svojoj manifestaciji „Đakovačkim vezovima.“

Koliko su Đakovački vezovi značajni za Grad Đakovo najbolje govori podatak da je ista uvrštena u Statut Grada Đakova kao manifestacija od posebnog značaja za Grad Đakovo, radi očuvanja i promicanja folklor, folklornih narodnih običaja, narodnog stvaralaštva, kulturne baštine i turističkog promicanja Grada.

Manifestacija Đakovački vezovi ima svoj organizacijski odbor koji se sastoji od 6 članova i ima svoje odbore za provođenje programa: odbor za folklor, odbor za prateće priredbe, odbor za tehničke službe, odbor za informiranje i propagandu. Na ostvarenju ove manifestacije sudjeluje oko 100 osoba, od toga oko 20 zaposlenih u institucijama organizatora (prema Odluci Gradskog vijeća Grad Đakovo – glavni organizator, a suorganizator Turistička zajednica Grada Đakova, ostale osobe su članovi Počasnog savjeta, Stručnog savjeta i partnera: Državne ergele lipicanaca, Muzeja Đakovštine, Spomen muzeja biskupa J.J. Strossmayera, SAKUD-a Grada Đakova, SAKUD-a Đakovštine, SAKUD-a Slavonije i Baranje, Udruge kulinara „Gastronomski kulin“ i drugi.

U Đakovačkim vezovima sudjeluje cijeli grad, a svjesna važnosti ove manifestacije istu uvijek podupire i Đakovačko-osječka nadbiskupija. Sva događanja na Đakovačkim vezovima predstavljaju se u Reviji Đakovačkih vezova koja izlazi od 1970. godine.

Đakovački vezovi su svojevrsna škola hrvatske kulture i povijesti, smotra nastala u prirodnom i potpuno nužnom slijedu hrvatskog bića. Smotra folkloru u svom neprekinutom slijedu od samog početka do danas bila je mjesto okupljanja, pokazivanja i življenja vrednota, u prvom redu, hrvatskog tradicijskog bića baštinjenog od pradjedova. Priznavajući istu stvarnost drugim narodima i manjinskim skupinama organizator Vezova pozivao je njihove grupe na susret u Đakovo radi njihove afirmacije, upoznavanja i susreta s drugima.

Đakovština, Slavonija i Baranja u cjelini bogate su narodnim stvaralaštvom, osobito vrstama nošnji, običaja, pjesme, plesa, obrta... Na temelju tih vrijednosti napravljen je program Đakovačkih vezova, a ostvaruje se kroz razne sadržaje i programe folklornih grupa ili pojedinaca, ali i komunikaciju s velikim i uvijek rado viđenim mnoštvom prisutnih, kako izvođača, tako i gledalaca.

Đakovački vezovi predstavljaju stalan oblik njegovanja tradicijske kulture i živog pučkog stvaralaštva te snažan poticaj svjesnom čuvanju i stvaranju naslijeđenog kulturnog blaga.

Đakovački vezovi doprinose:

- očuvanju naše bogate folklorne i kulturne baštine te zaštite nacionalnog identiteta,
- promicanju i čuvanju bogatstva i raznolikosti folklornog nasljeđa; glazbe, poezije, plesova, običaja i nošnji,
- razvijanju i njegovanju suradnje s kulturno-umjetničkim udrugama koje djeluju u Republici Hrvatskoj i inozemnim sredinama gdje borave Hrvati i hrvatski državljani,
- kulturnoj raznolikosti kao općoj vrijednosti čovječanstva,
- promicanju i unapređenju kulturnog nasljeđa svoga kraja,
- afirmaciji hrvatskog identiteta u svijetu predstavljanjem tradicijske kulture na sceni,
- očuvanju narodne tradicije prenošenjem folklornog nasljeđa na mlađe generacije; posebna pozornost se stavlja na Male vezove (dječje skupine) jer su ipak oni ti koji će to naslijeđe očuvati i prenositi s generacije na generaciju,
- poticanju kulturno umjetničkog rada,
- prezentaciji tradicijskih obrta,
- afirmaciji očuvanja tradicijske kulture, obogaćuje kulturni i zabavni program te upotpunjuju turističke programe, kako za gledatelje, tako i za same sudionike
- oživljavanju interesa za folklor i tradicionalno naslijeđe, kako na lokalnoj razini, tako i šire u cijeloj Hrvatskoj, a i diljem svijeta.

Manifestacijom se podupire izvorni folklor, izvorno narodno ruho, izvorno češljanje, izvorne vještine (tkanje, vez, raspljet, pripljet...), izvorno pjevanje, izvorni govor, stari običaji (kićenje zaprega, nošenja narodnog ruha u raznim prigodama, pravljenje tradicijskih jela...), svega onoga što znači regionalni i nacionalni identitet. Đakovački vezovi se poistovjećuju s duhom i bićem mjesta u kojem se održavaju i na taj način postaju sinonim za ime Grada Đakova, koje je široko rasprostranjeno u svijesti posjetitelja. Uspjeh Đakovačkih vezova se temelji na unikatnosti, statusu i velikoj sposobnosti da pobudi interes i privuče pažnju. Ovaj događaj simbolizira dušu Grada i njegovih stanovnika, kojima donosi i određenu korist. Đakovački vezovi jačaju osjećaj lokalnog ponosa i zajedništva stanovnika, ali i međunarodnu prepoznatljivost mjesta.

Đakovački vezovi njeguju kulturnu baštinu, tradiciju, narodne plesove i pjesme. Kulturna baština je danas važan činitelj ekonomiji, ona stvara brojne mogućnosti – od proizvodnje tradicionalnih proizvoda temeljenih na materijalnom i nematerijalnom nasljeđu, preko turizma i ugostiteljstva, pa do razvoja čitavog niza djelatnosti vezanih uz samo održavanje kulturne baštine.

Tradicijska kultura dio je naše prošlosti, sadašnjosti i budućnosti i pridonosi nastojanjima da se u globaliziranom svijetu sačuvaju kulturne različitosti.

Đakovački vezovi su čuvari narodnog blaga, običaja, tradicije i kulture.

Đakovački vezovi su posebni po tome što sve ove godine njeguju izvornost hrvatske narodne tradicije, posebice Slavonije, Baranje i Srijema, točnije što se nisu komercijalizirali, a time i uništili izvornu nit kojom su se osnivači Vezova vodili, a mi njihovi nasljednici, nastavili i proširili novim sadržajima koji se ne kose s izvornom zamisli vezovske priče.

Folklorna glazba i ples utkani su u život svake ljudske zajednice. Usklađeni su s mentalitetom, psihologijom i stilom života ljudi koji ih stvaraju, izvode, uče i usvajaju te prenose dalje usmenom predajom.

Đakovački vezovi su manifestacija na kojoj se predstavlja bogatstvo folklornih običaja Hrvatske i svijeta, tu se prezentiraju zaštićena nematerijalna kulturna dobra Republike Hrvatske kao i nematerijalna kulturna baština pod zaštitom Unescoa.

U okviru Đakovačkih vezova održava se oko 50 različitih priredbi od kojih 11 folklornih:

1a) Mali vezovi – povorka ulicama grada i nastup na pozornici u Strossmayerovom parku, nastupa oko 30 folklornih skupina s oko 1300 sudionika iz cijele Hrvatske – djece odjevene u narodne nošnje svoga kraja (na taj način se od malih nogu uči o tradiciji i kulturi kraja u kojem se živi)

1b) Pučko crkveno pjevanje – Samostanska crkva Presvetoga srca Isusova u Đakovu, nastup oko 10 skupina s oko 150 sudionika

1c) Nastup folklornog ansambla (jednog od najkvalitetnijih KUD-ova našega okruženja) – Strossmayerov trg, ispred katedrale (prije svečanog otvaranja), oko 50 sudionika

1d) Svečano otvaranje 49. Đakovačkih vezova – Strossmayerov trg, ispred katedrale, nastup 5 skupina s oko 200 sudionika. U scenskoj slici sudjeluju glumci iz Zagreba i Osijeka, vokalni solisti i tamburaški sastavi, npr. 2014. godine scenska slika nosila je naziv „NEKAD BILO, SAD SE SNILO...“ (režija Darko Milas, scenarij Mirko Čurić)

1d) Đakovština u pjesmi i plesu – pozornica u Strossmayerovom parku, nastup oko 15 skupina s oko 700 sudionika

1e) Nastup gostujućih skupina – pozornica u Strossmayerovom parku, nastup oko 20 skupina s oko 700 sudionika

1f) Svečana povorka ulicama Đakova, svih sudionika – od Malog parka do Strossmayerovog parka, nastupa 60-ak skupina, 50 svatovskih zaprega, 70 konjanika, s oko 3500 sudionika. U dva sata mimohoda od Malog do Strossmayerovog parka središtem grada gizdavo se nižu zlatare, julenke, pripljetanke, slavonske radne, žetvene nošnje, na glavama Šokica šamije, cupovi, kegle, kuštre, pod vratom i za ušima dukati, oko ruku šticle, bečari u k'o snijeg bijelim rubinama, o pasu im trobojnica, na glavi šešir na'eren. Sve bogatstvo hrvatskoga narodnog blaga prosipa se ulicama Grada Đakova: kićene kape Ljelja, divojke i momci za ženidbu u svatovskim zapregama okićeni cvijećem, vezenim jastucima i peškirimima, ponjavcima kao nekad davno za svadbu; gizdavi lipicanci koji se više od 200 godina uzgajaju u Đakovštini, graciozan i elegantan nastup đakovačkog četveroprega s prelijepim lipicancima i dr.

1g) Međunarodna smotra folklor – pozornica u Strossmayerovom parku, nastup oko 20 skupina preko 700 sudionika

1h) Smotra folklor Hrvatske – pozornica u Strossmayerovom parku, nastup 20 skupina s oko 900 sudionika

1i) Smotra folklor Slavonije i Baranje – pozornica u Strossmayerovom parku, nastup oko 20 skupina s oko 600 sudionika

1j) „Slavonijo, zemljo plemenita“ – pozornica u Strossmayerovom parku, nastup 5 skupina s oko 200 sudionika. Tradicionalni izbor za najbolje nošeno narodno ruho (djevojke, snaše, momci) uz sudjelovanje 30-ak pojedinaca u narodnim nošnjama.

Ostali programi u okviru Đakovačkih vezova su:

- 1k) Etnografske izložbe u Muzeju Đakovštine,
- 1l) koncerti sakralne glazbe u katedrali,
- 1lj) Bonavita izložba i degustacija vina, degustacija rakije,
- 1m) Gastro fest: kulinijada, degustacija i konzumacija fiša i čobanca, etno modna revija, sajam tradicijskog obrtništva i rukotvorstva,
- 1n) Likovne izložbe u Spomen-muzeju biskupa Strossmayera,
- 1nj) koncerti poznatih i priznatih estradnih pjevača,
- 1o) Jazzvez festival,
- 1p) Festival etno filma,
- 1r) Đakovački susreti hrvatskih književnih kritičara
- 1s) Doček pola Nove godine
- 1t) Međunarodna konjička natjecanja na đakovačkom hipodromu
- 1u) Od 1969. godine izlozi đakovačkih trgovina prigodno se uređuju uoči manifestacije i postaju etnografske izložbe u malom.

2) ĐAKOVAČKI SUSRETI HRVATSKIH KNJIŽEVNIH KRITIČARA

Đakovački susreti hrvatskih književnih kritičara osmišljeni su kao popratna manifestacija Đakovačkih vezova u proljeće 1998., sa ciljem da se omogući stalno pregledno praćenje hrvatskog književnog stvaralaštva i proizvodnje, pjesničke, dramske i kritičke, da se njezin značenjski sustav svake godine kritički predoči i vrednuje, da se sustavno pridonosi ugledu i značenju hrvatske književnosti, književne kritike i kritičara koji ustrajno djeluju i posreduju između pisaca i čitatelja u periodici i medijima, da književne vrijednosti izađu na vidjelo, kao i da se potiče, prosuđuje i unapređuje razvoj i smjerovi književne kritike u Republici Hrvatskoj, utemeljuje se godišnja književno kritička manifestacija Đakovački susreti hrvatskih književnih kritičara dodjeljuju Nagradu i Povelju uspješnosti Julija Benešića, a redovito ih prati Zbornik radova. Održavaju se tjedan dan uoči svečanog otvaranja Vezova.

3) ĐAKOVO ETNO FILM FESTIVAL I ĐAKOVAČKI REZOV I

Međunarodni Etno film festival Srce Slavonije do sada je održan jedanaest puta. Održava se u vrijeme Đakovačkih vezova. Na njemu se prikazuju vrijedni etnografski filmovi iz cijeloga svijeta, a festival dodjeljuje i nagradu Srce Slavonije o kojoj odlučuje međunarodni žiri. Uz ovaj festival održava se i festival Đakovački rezovi, koju organizira istoimena udruga Đakovački rezovi. Festival je spoj filmskog, kazališnog i glazbenog dijela uz brojne radionice zabavnog i edukativnog karaktera za djecu, mlade i sve zainteresirane.

4) DANI BRAĆE MILADINOV U ĐAKOVU

Međunarodna kulturna manifestacija koju od 1998. organiziraju Zajednica Makedonaca u Hrvatskoj i Grad Đakovo. Posvećena je uspomeni na biskupa Strossmayera i braću Miladinov, odnosno tiskanje prve knjige na makedonskom jeziku Zbornik narodnih pjesama koji je financirao i pomogao biskup Strossmayer. Manifestacija se održava u lipnju svake godine te okuplja, pred hrvatskom i makedonskom publikom, najznačajnije makedonske pjesnike i znanstvenike, ako i hrvatske poznavatelje makedonske kulture. Također je u sklopu manifestacije priređeno nekoliko koncerata u katedrali te izložba likovnih umjetnika u Spomen-muzeju biskupa Strossmayera.

5) ĐAKOVAČKI BUŠARI

Krajem siječnja kada zimska hladnoća okuje naše gradove i sela, na ulicama našega grada pojavljuju se bušari. To znači da je vrijeme poklada i karnevala te da uskoro dolazi Korizma, vrijeme žalosti, odricanja i pokore. Zato prije toga dugog razdoblja treba izbaciti iz sebe sve ludosti koje nas opterećuju.

„Poklade su i ludi su dani“ - to je stara izreka kojom se najbolje može opisati Đakovačke bušare koji se u 2015. godini održavaju po dvadesetprvi puta. Đakovački bušari su najveća karnevalska manifestacija Istočne Hrvatske.

Usporedba sadašnjeg stanja i nedaleke prošlosti bušara ukazuje na veće promjene, prije svega na slabljenje magijskih funkcija koje su nekada prevladavale. Danas običaji predaka, pa tako i poklada, dobivaju sasvim drugu dimenziju, prisutan je tu spoj tradicije i modernizma.

Đakovački bušari su manifestacija u kojoj je prikaz spoja običaja-tradicije ovoga kraja i modernizma. Svi nešto glume i pretvaraju se da su ono što zapravo nisu. Središnji događaj je velika pokladna povorka svih sudionika ulicama grada. U nekoliko dana održavanja okupi se tu oko 2500 sudionika iz svih krajeva, a program prati desetak tisuća ljudi. Ispred zgrade Grada održava se ceremonijal preuzimanja vlasti, osniva se Bušarska republika, a Gradonačelnik predaje ključeve grada Bušarima. Sve na kraju završava plesom pod maskama u velikom pokladnom šatoru gdje se održava i dodjela nagrada najboljima. Đakovački bušari su po broju sudionika i posjetitelja najveći karneval istočne Hrvatske i član su Hrvatske udruge karnevalskih gradova. U sklopu Đakovačkih bušara održava se i Gastrofest koji obuhvaća gastronomsku ponudu ovoga kraja karakterističnu za zimsko vrijeme (slanina, zimnica, kobasica, kuhano vino itd.).

Pokladne skupine i maske sudionika povorke ocjenjuje pokladna komisija, a najbolji su nagrađeni u deset kategorija. Đakovački bušari uspijevaju protkati mnogoljudne sudionike i kroz njih davne, bogate, etnološke izričaje ovog dijela Slavonije. Njima se javnosti prezentira bogata karnevalska baština koja promovira karneval kao tradiciju, običaj i turističku mogućnost, odnosno ponudu. Posebnost je i u čuvanju i njegovanju tradicijskih maski i običaja vezanih uz bušare, a koje na Đakovačkim bušarima svake godine KUD-ovi Đakovštine i Slavonije i Baranje prezentiraju, time se čuva i njeguje i taj dio kulture ovoga kraja. U povorci sudjeluju i konjanici te se vrši i promocija konja. Đakovački bušari pridonose afirmaciji i poticanju rada KUD-ova i ostalih udruga, a cilj im je očuvanje i razvijanje šokačke i slavonske kulturne baštine.

Đakovački bušari su već nekoliko godina najveća karnevalska manifestacija u Slavoniji i Baranji kojoj se odazove više od 2000 sudionika (60-ak KUD-ova i Karnevalskih udruga, iz Hrvatske a pokoja i iz inozemstva), a oko 10000 posjetitelja prati program povorke. Ta činjenica je i dovela do toga da je Đakovo u 2002. godini na godišnjoj skupštini Hrvatske udruge karnevalista održanoj u Senju pristupio Hrvatskoj udruzi karnevalista. Ulazak Đakova u Hrvatsku udruhu karnevalista daje “Bušarima” još veće značenje i mogućnosti suradnje s drugim karnevalima ne samo u RH već i u Europi jer su postali član FECC-a Europske federacije karnevalskih gradova, sa sjedištem u Amsterdamu.

6) OBILJEŽAVANJE DANA GRADA – AKCIJA „DOBRO JE ČINITI DOBRO“

Skupština općine Đakovo na sjednici održanoj 18. travnja 1991. godine odredila je 8. svibnja kao Dan Grada Đakova, prema najstarijem sačuvanom srednjovjekovnom dokumentu izdanom u Đakovu. 08. svibnja 1252. godine, prvi bosansko-đakovački biskup Ponsa, izdaje u Đakovu dokument kojim potvrđuje da je primio bulu pape inoćenta IV. od 23. svibnja 1250. godine. U tom dokumentu biskupov notar – pisar izričito piše da ga piše u selu Đakovo, ispred biskupove kuće, u prisutnosti biskupa i nekoliko poimence nabrojanih svećenika. Iako

Đakovo u povijest ulazi 1239. godine po darovnici hrvatskog hercega Kolomana koji ovaj posjed daruje bosanskim biskupima za sigurno utočište pred bogumilima, za Dan grada je uzet ovaj kasniji datum.

Program obilježavanja Dana Grada osim Svečane sjednice Gradskog vijeća na kojoj se uručuju priznanja Grada Đakova (sukladno Odluci o priznanjima Grada; Počasni građanin Grada Đakova, Nagrada za životno djelo, Godišnja nagrada – pojedinačna i kolektivna te Povelja zahvalnosti) sadrži i niz popratnih kulturnih i sportskih priredbi.

U sklopu programa održava se i akcija «DOBRO JE ČINITI DOBRO». To je humanitarna akcija kojom prigodom je upriličena prodaja raznih proizvoda uz kulturno-umjetnički program i koncert domaćih grupa. To je akcija u kojoj sudjeluju udruge, političke stranke, ustanove i poduzeća, a prihod od prigodne prodaje namijenjen je Udruzi «Za dječji osmijeh», tj. za liječenje teško bolesne djece.

7) STROSSMAYEROVI DANI

Kulturno – znanstvena priredba koja se kroz kulturu, umjetnost i znanost bavi osobom i djelovanjem biskupa Josipa Jurja Strossmayera. Josip Juraj Strossmayer, biskup bosanski i srijemski s rezidencijom u Đakovu, jedan je od najpoznatijih Hrvata u svijetu, erudit i teolog, političar i neustrašivi narodni tribun, inicijator i pokrovitelj najznačajnijih nacionalnih kulturno-prosvjetnih i znanstvenih projekata u modernoj hrvatskoj povijesti, sve svoje umne i fizičke sposobnosti ugradio je u blagostanje i napredak svog naroda. Rođen u Osijeku 4.

veljače 1815. godine, životni tijek J.J. Strossmayer završava 8. travnja 1905. godine u Đakovu, sjedištu dijeceze kojoj je na čelu bio punih 55 godina. Strossmayerovo djelovanje kroz 55 godina biskupovanja vrlo je široko. Na Strossmayerovim danima, na kojima se o Josipu Jurju Strossmayeru, biskupu, dobrotvoru, političaru, graditelju, gospodarstveniku, piscu i humanistu, progovara kroz kulturne i znanstvene programe, u 2015. godini održavaju se 13. puta. U 2015. godini obilježava se dvjestota obljetnica rođenja i sto deseta obljetnica smrti najpoznatijeg đakovačkog biskupa i cijela 2015. godine proglašena je Strossmayerovom godinom.

Josip Juraj Strossmayer, poznati je teolog, političar, kulturni djelatnik, pisac i svakako jedna od najznačajnijih i najutjecajnijih hrvatskih ličnosti 19. stoljeća.

Grad Đakovo te Đakovačko osječka nadbiskupija, u suradnji s Katoličkim bogoslovnim fakultetom u Đakovu i Strossmayerovom galerijom u Zagrebu, inicijatori su ideje o održavanju manifestacije u Đakovu, čije će potka biti Strossmayerov neprocjenjivi obol u kulturnim, prosvjetiteljskim, umjetničkim i drugim sferama života.

Njegov kulturni rad očitovao se u tome što je dao izgraditi katedralu u Đakovu, zgradu HAZU. Poznat je i po tome što je darovao Akademiji zbirku slika starih majstora. Pomagao je radu hrvatskih škola i knjižnica, čitaonica, mnogim umjetnicima. Kao što vidimo Strossmayer je dosta doprinio razvoju kulturne scene u Hrvatskoj, gdje se isto tako borio za boljitak svih Hrvata, a moramo spomenuti kako je ostao poznat kao utemeljitelj središnjih hrvatskih znanstvenih i kulturnih institucija.

U sklopu programa Strossmayerovih dana svake se godine, osim prigodnog znanstvenog skupa kojem nazoče članovi Aktiva profesora povijesti osnovnih i srednjih škola iz pet slavonskih županija (njih više od 100 obavezno posjete i likovnu izložbu), održava i nastup Zagrebačke filharmonije u đakovačkoj katedrali – bazilici sv. Petra „najljepšoj crkvi između Venecije i Carigrada“ (potpisan ugovor o suradnji) te izložba u Muzeju Đakovštine.

Za Strossmayerove dane tiska se i prigodni katalog kao i Zbornik s prošlogodišnjih Strossmayerovih dana.

8) ĐAKOVAČKO LJETO

Kolovoz je u Đakovu u znaku kulturno-zabavno-sportske manifestacije «Đakovačko ljeto» koju Grad od 2002. godine organizira kako bi se izbjeglo ljetno mrtvilo koje u srcu Slavonije uvijek nastupa nakon završetka Đakovačkih vezova. U sklopu Đakovačkog ljeta održavaju se: koncert za mlade, kazališne predstave za djecu i za odrasle, likovna izložba u Muzeju Đakovštine, likovna izložba u Strossmayerovom muzeju, koncert ozbiljne glazbe u katedrali, te sportska natjecanja. U program se uključila i Udruga za mlade s festivalom ARLA (u 2015. godini održava se 6. godinu za redom, a održava se povodom Svjetskog dana mladih). ARLA je glazbeno-kreativni festival mladih. Održava se niz različitih radionica (stari sportovi, slikarska i kiparska kolonija, origami, izviđači).

Cilj Đakovačkog ljeta je sadržajno osmisliti događanja u Gradu u ljetnom periodu.

9) DANI LUKE BOTIĆA

Tradicionalna manifestacija koja se održava od 2009. u suradnji Grada Đakova, Grada Kaštela Udruge Opor Botići iz Kaštela i Đakovačkog kulturnog kruga. Manifestacija se održava oko dana smrti poznatog đakovačkog književnika Luke Botića, a osim skupa o Botićevom djelu uključuje filmske projekcije, predstavljanja knjiga i zbornika, likovne izložbe i glazbene programe.

10) ZVONILA SU ZVONA KATEDRALE NAŠE

Program obilježavanja obljetnica oslobođenja vojnih objekata i formiranja 122. brigade HV. Grad Đakovo ovim programom obilježava obljetnice oslobođenja vojnih objekata i formiranja 122. brigade HV u znak trajnog sjećanja na Domovinski rat. Program obilježavanja: u katedrali se održava Misno slavlje za mir i domovinu, polaganje vijenca i paljenje svijeća, koncert, prigodna kazališna predstava i sl. Svaka peta obljetnica se obilježava u širem obliku uz održavanje svečane akademije – postrojavanje brigade.

U nedjelju, 15. rujna 1991. u 17 sati i 15 minuta u Đakovu prvi puta se oglasila sirena kao znak opće opasnosti jer je iz kasarne u Frankopanskoj ulici i Dračica počela snažna pucnjava iz vatrenog oružja i počele su borbe za osvajanje objekata pod kontrolom JNA (vojarne «Dračice» i «Diljski partizanski odred»), Dom JNA te garnizonsko skladište JNA u Nabrdū, kod sela Gašinci. U borbama je sudjelovala pješačka bojna 2. đakovačke 107. brigade zajedno s postrojbama djelatnog ZNG-a (satnija 3. «A» brigade), policije te jedinicama Narodne zaštite (NZ), u četverodnevnim borbama (15; 16; 17. i 18. rujna) uspijevaju prisiliti postrojbe JNA na predaju. Đakovo je bilo oslobođeno nakon 67 sati borbe, građani su izašli iz skloništa, ali rat je tada tek počeo jer granate su iz Šodolovaca i bosanske Posavine nadalje padale, eksplodirale i ubijale nedužne građane Đakova.

Službeni osnutak 122. brigade HV objavljen je 26. rujna 1991. godine. Đakovačka brigada nastala je iz dvije pješačke bojne 2. đakovačke 107. brigade koja postaje 1. bojna i jedne bojne 109. brigade koja je postala 2. bojna nove brigade. Do kraja rujna ustrojen je mješoviti protuoklopni artiljerijski divizijun s dvije baterije topova od 100mm i jedne baterije POLO M-83. Formiran je i mješoviti artiljerijski divizijun (MAD) s dvije baterije po četiri haubice od 122mm i baterija od pet minobacača 120 mm. Samohodni laki artiljerijsko-raketni divizijun 122. brigade sastojao se od dvije baterije BOV-3, a prvo borbeno djelovanje imao je 19. rujna. Zbog pogoršanja stanja na istočnoslavonskoj bojišnici brigada se povećava pa se u početku studenog formira 3. pješačka bojna od naoružanih odreda Narodne zaštite i jednog voda rezervne policije iz Đakova. Četvrta bojna formira se u drugoj polovici studenoga. Grad Đakovo 2001. godine postavio je na Vijencu kardinala Alojza Stepinca spomenik hrvatskim

braniteljima poginulim u Domovinskom ratu. Spomenik je djelo kipara Petra Barišića i arhitekta Berislava Martinović iz Zagreba. Spomenik je ostvaren u vrhunskome petmilimetarskom švedskom nehrđajućem čeliku inoksu. Dimenzije spomenika; visina 4,5 širina, 4,1, dubina 4 metra i težina 2700 kilograma. Skulptura je nalik «ježu» - tenkovskoj prepreci, a proboji, koji streme prema nebu, istodobno stvaraju, i to s tri strane, dojam križa. Ova lokacija u neposrednoj blizini srednjih škola nije nevažna jer se njome simbolično prenosi domovinska poruka mladima. U 2014. godini u okviru ove manifestacije Udruženje obrtnika organiziralo je festival „OBRUČ“. Festival se održavao dva dana u Ulici bana Jelačića, a sastojao se od glazbenog programa i bogate ugostiteljske ponude, a u večernjim satima je organizirana izložba i prodaja na štandovima. Proizvode su ponudili obrtnici, OPG-ovi i udruge s područja Đakova. To je bilo prvo late night shopping iskustvo za Đakovčane.

11) SVOME GRADU ZA BLAGDANE

Program «Svome gradu za blagdane» održava se od 1994. godine, a sadrži niz kulturnih i sportskih sadržaja u kojima nosioci kulturnih i sportskih aktivnosti u Gradu prikazuju građanstvu što su radili tijekom godine. Organizira se prigodan program i pokloni djeci Grada za Svetog Nikolu. Polaznici dječjih vrtića i nižih razreda osnovnih škola izvode program «Mi smo djeca vesela». Program na kraju završava na zajedničkom dočeku Nove Godine u silvestarskoj noći na gradskom korzu uz bogat glazbeni program i tradicionalni vatromet. Doček na gradskom korzu organizira se od 1998. godine.

12) MEĐUNARODNI FESTIVAL KAZALIŠNIH AKADEMIJA – DIONIZ

Grad Đakovo i Umjetnička akademija u Osijeku u 2015. godini organiziraju osmi po redu Međunarodni festival kazališnih akademija pod nazivom „Dioniz – igrom do zelenog“. Festival predstavlja spoj edukacije, kulture i tradicije te se kroz susret više umjetničkih akademija izmjenjuju iskustva, znanja i vještine. Festival je podijeljen na lutkarski dio programa (21. – 23.03.) koji se održava u Osijeku te na dio koji obuhvaća prezentacije dramskih akademija i izvođenje radionica iz područja glume/režije/pokreta (24. – 27.03.) koji se održava u Đakovu. Prostori događanja u Đakovu su: Hrvatski dom (Centar za kulturu), DVD, KUD Sklad i sportska dvorana. Sudionici festivala – Dioniza, osim studenata osječke akademije, su studenti i profesori dramskih akademija iz Poljske, Rumunjske, V. Britanije, Austrije, Srbije, Turske, Bosne i Hercegovine, Češke, Makedonije i Hrvatske. U programu sudjeluje preko 200 sudionika; studenti, stručni voditelji i suradnici. U okviru festivala studenti sudjeluju u radionicama koje vode nastavnici s akademija – sudionika festivala, te će biti održane radionice iz područja glume, lutkarstva, govora, plesa i pokreta, režije. Studenti se ujedno predstavljaju ispitnim produkcijama ili predstavom u trajanju maksimalno sat vremena, također iz područja glume/pokreta i plesa/govora/lutkarstva. Festival je zamišljen kao projekt međunarodne razmjene ideja i iskustava kroz kazališni medij i edukaciju, a u doticaju kultura i tradicija koje one baštine, otkriva se kako njihova srodnost, tako i različitost. Ovim festivalom studenti imaju priliku izaći iz zatvorenog akademskog prostora otvarajući mladim ljudima priliku da upoznaju rad drugih akademija te se prezentiraju mladim Osječanima i Đakovčanima kao i svim zainteresiranim ljubiteljima kazališta. Projektom se želi pokazati da kazalište i obrazovanje za scensku umjetnost može doprinijeti kulturnoj živosti grada i regije. Cilj je osvještavanje mladih o postojanju različitih kazališnih stremljenja i trendova u zemlji i u svijetu te njegovog značaja za umjetnost, kulturni život i djelovanje, kao i popularizacija studija glume i lutkarstva te umjetničkog obrazovanja. Ovim festivalom se ujedno obilježavaju tri važna datuma za teatar – Svjetski dan lutkarstva (20.

ožujka), Međunarodni dan kazališta za djecu i mlade (21. ožujka) te Svjetski dan kazališta (27. ožujka).

13) IVANJSKI KRESOVI

U 2015. godini održavaju se po 16. puta. Ivanjski običaji su jedni od najstarijih u svijetu. Nastali još prije pojave kršćanstva događali su se za ljetnog solsticija, tj. 21. lipnja. Pojavom kršćanstva koje prihvaća sve običaje uz male izmjene premješta se par dana kasnije za sv. Ivana (slavi se 24. lipnja). Kod nas u Slavoniji počinju nestajati u 20. st. da bi do današnjih dana ostali samo rudimenti – vatre, lile. Kako bi vratili ove lijepe običaje ustanovljena je ova smotra na koju dolaze grupe iz sjevero-zapadne Hrvatske gdje ti običaji još uvijek žive u narodu. Naša publika prihvaća ove običaje i kroz dogleđno vrijeme nadamo se da ćemo ih imati prilike doživjeti i u našim selima. 5-7 društava iz raznih krajeva Hrvatske gdje ti običaji još traju izvode svoje programe oko krijesa u noći od 21 sat pa dalje. Cilj smotre je da se u Đakovštinu donekle vrata ovi lijepi izgubljeni običaji.

14) SMOTRA POVIJESNIH I GRAĐANSKIH PLESOVA I STAROGRADSKIH PJESAMA HRVATSKE

U Đakovu se dugi niz godina (u 2015. godini održava se 18. smotra) održava smotra građanske kulture, prva smotra te vrste, na kojoj sudjeluju društva iz cijele Hrvatske, od Varaždina do Dubrovnika na jugu te Vinkovaca na istoku do Istre na zapadu. Ova građanska kultura je bila potiskivana jer se smatralo da je samo seoska prava nacionalna kultura iako i ovaj vid kulturnih događanja ima dugu tradiciju kod nas kao dijela srednje Europe u sastavu Austrije i Austrougarske. Poznati su bili balovi u 19. stoljeću naročito oko sv. Kate (25.11.) i na Silvestrovo. Uvažavajući domaću tradiciju krenuli smo u rekonstrukciju istoga (prvi u Hrvatskoj) i to širili na druge krajeve. Tako je danas prekrivena čitava Hrvatska društvima koja promiču građansku kulturu. Ovaj rad nije bio nevidljiv u kulturnoj javnosti pa je Ministarstvo kulture prije 3 godine proglasilo starogradske pjesme nematerijalnim kulturnim dobrom koje treba posebno zaštititi. Mi to upravno i radimo. Od prije 3 godine održavamo i seminare za učenje starogradskih pjesama i građanskih plesova ovdje u Đakovu. Prije 3 godine je i HTV snimila 14. Smotru i prikazala je na staru godinu pred doček Nove koju je kasnije više puta reprizirala. Prošle godine, u znak ulaska u Europsku zajednicu, Međunarodna smotra folklor, po uzoru na našu smotru, prenosi prvi dan jednosatnu TV emisiju građanskih plesova pod nazivom „Europa u Hrvatskoj, Hrvatska u Europi“. Od naših predstavnika tu su bili „Sklad“ Đakovo, GKUD „Požega“ i HKUD „Osijek 1862.“. Ovo je najveće priznanje našem radu jer smo tu bili pioniri i nismo imali uzora. Deset društava iz raznih krajeva Hrvatske izvode povijesne i građanske plesove od renesanse i baroka na ovamo i starogradske pjesme Hrvatske.

15) Raspored većih manifestacija i programa tijekom godine

MJESEC	PROGRAM/MANIFESTACIJA
konac siječnja, početak veljače	ĐAKOVAČKI BUŠARI
druga polovina ožujka	MEĐUNARODNI FESTIVAL KAZALIŠNIH AKADEMIJA – DIONIZ
prva polovina svibnja	DAN GRADA I AKCIJA „DOBRO JE ČINITI DOBRO“
druga polovina	STROSSMAYEROVI DANI

svibnja	
lipanj (oko 24. 6.)	IVANJSKI KRESOVI
lipanj, srpanj	ĐAKOVAČKI VEZOVI
Kolovoz	ĐAKOVAČKO LJETO
Rujan	ZVONILA SU ZVONA KATEDRALE NAŠE
studeni (oko 25. 11.)	SMOTRA POVIJESNIH I GRAĐANSKIH PLESOVA I STAROGRADSKIH PJESAMA HRVATSKE
studeni, prosinac	SVOME GRADU ZA BLAGDANE

2.5. Zaštićena kulturna dobra na području Grada Đakova

2.5.1. Uvod

U Registru kulturnih dobara RH i nadležnom Konzervatorskom odjelu u Osijeku, ukupan broj zaštićenih kulturnih dobara na području Grada Đakova je 43., i to kako slijedi:

- 27 nepokretnih kulturnih dobara (Kulturno-povijesna cjelina grada Đakova, Arheološka zona grada Đakova, 14 profano-sakralnih, 9 arheoloških, Židovsko groblje ŽFT u Đakovu ,jedno kulturno dobro iz razdoblja antifašizma)
- 14 pokretnih kulturnih dobara + 1 pokretno kulturno dobro predloženo za reviziju (Piškorevci)
- 1 nematerijalno kulturno dobro.

2.5.2. Zaštićena nepokretna kulturna dobra

1) Budrovci, Arheološko nalazište "Blato"

Oznaka dobra: Z-3746

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 800 god. p. n. e. do 1400. god.

Opis dobra

Na ovom zemljištu su 1955. god. izorani ulomci prapovijesne i srednjovjekovne keramike što upućuje na postojanje manjeg naselja u vrijeme starijeg željeznog doba i tijekom srednjeg vijeka. Naknadno je otkrivena keramička peć ovalnog oblika u kojoj su nađeni ulomci keramike od crno, crveno i sivo pečene gline s krupnijim i sitnijim zrcima pijeska. Uz to je otkriveno i nekoliko sitnijih nalaza latinske i rimske pripadnosti. S obzirom na te nalaze vjerojatno se radi o keltsko – ilirskom lokalitetu, a rimski nalazi mogli bi se objasniti blizinom «Štrbinaca».

2) Budrovci, Arheološko nalazište "Plugarić" i "Crnilovac"

Oznaka dobra: ROS-0572

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 5300 god. p. n. e. do 300. god.

Opis dobra

Nalazište Plugarić i Crnilovac, prapovijesno i antičko naselje nalaze se oko 4 km sjeveroistočno od Budrovaca. Na ovim padinama zasađeni su vinogradi, a na samom vrhu skoro do polovine padine nalaze se na površini ulomci prapovijesne keramike (neolitik) i to na zemljištu Crnilovac dok je na zemljištu Plugarić bilo komada antičkih tegula, opeka i malih

komadića grublje keramike. Površinski nalazi ukazuju na postojanje predpovijesnog naselja iz vremena neolita, dok je u antičko doba ovdje bila izgrađena vjerojatno neka manja zgrada - možda ladanjska vila. Istraživanjem ovog nalazišta upotpunila bi se slika razvoja naselja u doba neolita kao i u antičko doba đakovačkog kraja.

3) Budrovci, Arheološko nalazište "Sumbelija"

Oznaka dobra: Z-3810

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 800 god. p. n. e. do 1400. god.

Opis dobra

Ovdje je na blago povišenom terenu prilikom obrade zemljišta pronađena prapovijesna, antička i srednjovjekovna keramika. Nalazi neolitičke keramike upućuju na to da je prvo naselje na ovom lokalitetu osnovano u neolitiku, a postojanje keramike s obilježjima halštata i latena govori u prilog tome da je naselje na «Sumbeliji» trajalo tijekom cijelog željeznog doba - dolaskom Rimljana život nije prekinut. Ulomci srednjovjekovne keramike pokazuju da se život na lokalitetu nastavio i nakon antike. Arheološki nalazi svjedoče o postojanju dugotrajnog kontinuiteta naseljenosti koji se očituje slojevitim nizom naselja od prapovijesti do srednjeg vijeka.

4) Budrovci, Arheološko nalazište "Štrbinci"

Oznaka dobra: Z-3811

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 5300 god. p. n. e. do 1200. god.

Opis dobra

Arheološki nalazi s nalazišta „Štrbinci“ pokraj Budrovaca ukazuju na postojanje prapovijesnog naselja sopotske kulture te antičkog naselja. Nalazi ukazuju na to da se ovdje u rimsko doba nalazilo veće naselje, a nalazi novca koje se datiraju od Augusta do Arkadija potvrđuju kontinuitet tog naselja kroz duže vremensko razdoblje. Naselje na nalazištu „Štrbinci“ identificira se kao rimska „CERTISSA“ čije postojanje potvrđuju pisani dokumenti. Uz ovo naselje postojale su dvije nekropole, a nakon antike prostor je korišten i tijekom srednjeg vijeka.

5) Đakovo, Arheološka zona grada

Oznaka dobra: Z-3371

Vrsta: nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 9. st.

Opis dobra

Arheološka zona grada Đakova pokriva područje srednjovjekovnog Đakova koje je nastalo najvjerojatnije u 9. stoljeću, kako su pokazala arheološka istraživanja. Srednjovjekovno Đakovo sastojalo se od utvrde (castrum) unutar koje se nalazila katedrala i biskupski dvor, utvrđenog dijela mjesta, odnosno trgovište (oppidum, forum, civitas) unutar koje su se nalazile kanoničke kurije i franjevački samostan te neutvrđenog dijela gdje su se nalazile kuće mještana i župna crkva, tj. područje na kojem se nalazila srednjovjekovna crkva sv. Lovre. Upravo na tom području nastalo je najstarije Đakovo i to već u 9. stoljeću.

6) Đakovo, Arheološko nalazište "Grabrovac"

Oznaka dobra: P-3480

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 5300 god. p. n. e. do 475 god. p. n. e.

Opis dobra

Terenskim pregledom otkriveni su nalazi keramike i litičke izrađevine koji datiraju okolinu lokaliteta s južne, jugozapadne i zapadne strane od razdoblja neolitika, eneolitika i ranog brončanog doba sve do mlađeg željeznog doba i antike, a odgovaraju nalazima otkrivenima sustavnim arheološkim istraživanjima na lokalitetu "Grabrovac" tijekom 1980-ih. Tijekom 2009. god. istražena je površina od približno 6000 m² izvan registriranog dijela lokaliteta "Grabrovac" te su otkriveni nalazi sopotske i badenske kulture, žarni grobovi kasnog brončanog doba i nalazi rimskog razdoblja.

7) Đakovo, Arheološko nalazište "Grabrovac" (Štrosmajerovac)

Oznaka dobra: ROS-0606

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 2500 god. p. n. e. do 800 god. p. n. e.

Opis dobra

Arheološko nalazište "Grabrovac" nalazi se između Đakova i Kuševca, uz cestu Đakovo-Osijek, na oko 1km od izlaska iz Đakova. Na prirodnom uzvišenju južno od zgrada ciglane došlo je do slučajnog otkrivanja arheoloških nalaza. Godine 1979. uništen je skelet s ulomcima keramike iz brončanog doba, a nešto kasnije otkriveno je još keramičkih ulomaka iste vremenske pripadnosti. Krajem iste godine navodno je s istog nalazišta u Muzej Đakovštine donešena brončana narukvica okruglog presjeka, duboko tordirana po čitavom tijelu osim na krajevima.

8) Đakovo, Arheološko nalazište Ivandvor

Oznaka dobra: Z-4961

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 5300 god. p. n. e. do 1812. god.

Opis dobra

Artefakti s nalazišta "Ivandvor" ukazuju na postojanje arheološkog lokaliteta prapovijesti, antike i kasnog srednjeg vijeka. Među nalazima najčešći su veći i manji ulomci grube i fine, mjestimice ukrašene, keramike uz znatan broj kupa na nozi. Uz navedeno, pronađeno je i manje antičko naselje (možda seosko imanje) datirano novcem u 3. – 4. stoljeće. Arheološka istraživanja iz 1991. godine potvrdila su prijašnje pretpostavke i pokazala postojanje manje sakralne građevine. Unutar i oko građevine nalazi se groblje na redove koje se pruža prema šumi Gaj, a može datirati u kasni srednji vijek od oko 1567. do 1812. godine.

9) Đakovo, Biskupski dvor

Oznaka dobra: Z-1638

Vrsta: nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Klasifikacija: sakralno-profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 18. st.

Opis dobra

Jednokatna dvokrilna biskupska rezidencija smještena je južno od katedrale sv. Petra i s njom zatvara zapadnu stranu glavnog đakovačkog trga. Građevina baroknih stilskih karakteristika građena je u etapama. Gotovo cijeli frontalni dio dvora do trga, sagrađen je sredinom 18. stoljeća za vrijeme biskupa Čolnića, a južno krilo, do parka, izgradio je biskup Raffay. Bez obzira na nesimetričnost, koja je posljedica etapne izgradnje, glavno zapadno pročelje je skladno oblikovano. Ulaz koji se nalazi u središnjoj osi naglašen je portalom kojeg tvore pilastri s izvijenim gredama te atikom koju flankiraju volute. Iznad atike nalazi se niša sa skulpturom Blažene Djevice Marije s Isusom.

10) Đakovo, Bogoslovno sjemenište

Oznaka dobra: Z-1640

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: sakralno-profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 20. st.

Autori: Dioniz Sunko

Opis dobra

Secesijska dvokatnica pravilnog kvadratnog tlocrta s istaknutom kapelom na začelju i unutrašnjim dvorištem, izgrađena je početkom 20. st. prema projektu D. Sunka.

11) Đakovo, Crkva Svih Svetih

Oznaka dobra: Z-1642

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: sakralna graditeljska baština

Opis dobra

Najstariji sloj župne crkve Svih Svetih je Ibrahim-pašina džamija iz druge pol. 16. st. Početkom 18. st., po izgonu Turaka, džamija je pretvorena u katoličku baroknu crkvu centralnog tipa sa zvonikom na mjestu nekadašnjeg minareta. God. 1726. postaje đakovačkom župnom crkvom. Potkraj 18. st. obnavlja se u stilu tzv. radikalnog klasicizma, pa prigradnjom narteksa dobiva pravokutni tlocrt te bogato urešeno glavno pročelje.

12) Đakovo, Gradska vijećnica, Trg Franje Tuđmana 4

Oznaka dobra: Z-3867

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: -

Autori: Ivan Domes; Josip Vancaš

Opis dobra

Zgrada je izgrađena 1901. na mjestu starog općinskog poglavarstva, rađena je u stilu klasicizma s elementima neorenesanse. Izrada nacрта za novu zgradu povjerena je arhitektu Josipu Vancašu, a izgradnju je vodio Ivan Domes. Palača gradske vijećnice ujedno je i prva đakovačka katnica, podignuta na glavnoj đakovačkoj ulici i tip je jednokatne ugrađene kuće, građene u historicističkom stilu, čijim pročeljem dominira balkon kata. Ista građevina definirala je modus kasnije izgradnje glavne đakovačke ulice, određivši visinu, gabarite te stilski izričaj kasnijih katnica. Osim arhitektonsko-umjetničke vrijednosti, zgrada đakovačke Gradske vijećnice posjeduje i ambijentalnu vrijednost.

13) Đakovo, Kanonička kurija, Luke Botića 2

Oznaka dobra: Z-3785

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: - sredina 18. st

Opis dobra

Zgrada je kasnobarokna prizemnica, izvorno kanonička kurija, uglovnica koja oblikuje dvije ulice: Ulicu Luke Botića i glavnu đakovačku ulicu, Ulicu pape Ivana Pavla II. Karakteristike stila kasno barokne arhitekture vidljive su u oblikovanju muzejske zgrade: visoki krov na četiri vode, oblici arhitektonske plastike, jednostavnost obrade pročelja. Zgrada današnjeg Strossmayerovog muzeja posjeduje visoku ambijentalnu vrijednost u definiranju kasnobaroknih stilskih elemenata na Trgu J. J. Strossmayera, gdje su, inače, prisutni i kasniji stilovi, poput neoromanike i secesije.

14) Đakovo, Kanonička kurija, Ulica pape Ivana Pavla II., br. 28

Oznaka dobra: Z-3868

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 1782. god.

Opis dobra

Kurija je izgrađena 1782. g. u kasnobaroknom stilu gradnje. Visoka prizemnica, L-tlocrta, odijeljena je od zgrade Strossmayerovog muzeja vrtom, a kontinuitet uličnog niza sačuvan je visokim, zidanim kolnim ulazom s lučnim istakom i kovanom kapijom. Visoko barokno krovnište razvedeno je na četiri vode, a nedavno su interpolirani i krovni otvori. Bočne strane krovništa oblikovane su u formi lastina repa. Ulično pročelje oblikuje simetričan raspored prozorskih otvora, dok jedini detalj arhitektonske plastike ili dekoracije plohe zida predstavljaju u žbuci istaknuti prozorski okviri. Profilirani krovni vijenac kontinuirano svim pročeljima kurije. Kurija je do danas zadržala izvornu funkciju.

15) Đakovo, Kanoničke kurije

Oznaka dobra: Z-1639

Adresa: Strossmayerov trg 1, 2, 3, 4

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: sakralno-profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 18. st.

Opis dobra

Četiri kasnobarokne kanoničke kurije, smještene su uzdužno, spojene u parovima i dužim stranicama orijentirane glavnom đakovačkom trgu gdje formiraju njegovo zapadno pročelje. Sagrađene su na poticaj carice Marije Terezije koja je 1773. g. izdala povelju o ujedinjenju bosanske i srijemske biskupije. Ovom se poveljom osnovao stolni kaptol s četiri kanonika. Sve četiri prizemnice isto su oblikovane, s jednostavno raščlanjenim pročeljima iznad kojih se uzdiže krovnište "s lastinim repom".

16) Đakovo, Katedrala sv. Petra

Oznaka dobra: Z-1641

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
Klasifikacija: sakralna graditeljska baština
Vrijeme nastanka: 1866. god.
Autori: Friedrich Schmidt; Karl Rösner

Opis dobra

Trobrodna neoromanička građevina s poprečnim brodom koji završava polukružnim kapelama i svetištem s apsidalnim zaključkom. Uz glavno pročelje dižu se dva zvonika, a nad križištem kupola. Najmonumentalniju historicističku građevinu u Slavoniji započeo je 1866. g. graditi biskup J. J. Strossmayer, a dovršena je 1882. g. Gradnja je bila povjerena Karlu Roesneru i Friedrichu Schmidtu. Unutrašnjost je oslikana freskama po kartonima F. Overbecka i njemačkih "nazarenaca" A. i L. Seitzsa.

17) Đakovo, Kulturno-povijesna cjelina grada Đakova

Oznaka dobra: Z-2260

Vrsta: nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
Klasifikacija: kulturno-povijesna cjelina
Vrijeme nastanka: 13. st.

Opis dobra

Prvi spomen Đakova datira iz 13. st. kada su bosanski biskupi, pošto su darovnicom hercega Kolomana dobili Đakovo, izgradili biskupijski utvrđeni grad. Bila je to utvrda pravokutnog tlocrta, s kvadratnim ugaonim kulama, okružena opkopom, a unutar zidina nalazila se katedrala sv. Petra i uz nju biskupska rezidencija. Đakovačku srednjovjekovnu biskupsku utvrdu Turci su zauzeli 1537. g. U utvrdu su smjestili vojnu posadu, a tursko naselje – varoš Jakova razvilo se uokolo utvrde. Nakon izгона Turaka (1687. g.) obnova i razvoj novovjekog Đakova ponovno su bili tijesno povezani s obnovom biskupije. U prvoj pol. 18. st., počinje se formirati urbanistička matrica koja je utemeljila današnju prostornu organizaciju grada, a koju karakterizira specifična urbanistička koncepcija - podvojenost naselja na biskupijski i građanski dio. Biskupijski dio Đakova počeo se, ili bolje rečeno, nastavio se formirati na mjestu srednjovjekovne biskupske utvrde i to izgradnjom nove katedrale i rezidencije.

18) Đakovo, Samostanska zgrada časnih sestara sv. Križa s crkvom sv. Križa (nova samostanska zgrada)

Oznaka dobra: Z-3872

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
Klasifikacija: sakralna graditeljska baština
Vrijeme nastanka: 1906. god.
Autori: Viktor Axmann; Ivan Domes

Opis dobra

Časne sestre Sv. Križa 1899.g. darovnicom biskupa Strossmayera dobivaju veliko zemljište preko puta stare samostanske zgrade za gradnju novoga samostana. Samostanska zgrada i crkva rano je Axmannovo djelo. Nova se samostanska zgrada gradila u dva navrata: prva izgradnja počela je 1906.g., kada je izgrađeno istočno samostansko krilo i crkva. Druga etapa gradnje bila je 1924-25.g., kada je izgrađeno zapadno samostansko krilo, a projektnu dokumentaciju za zapadno krilo potpisuje Ivan Domes. Crkva je inkorporirana u samostansku zgradu čiji je integralni dio.

19) Đakovo, Samostanska zgrada časnih sestara sv. Križa s crkvom sv. Križa (stara samostanska zgrada)

Oznaka dobra: Z-3873

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: sakralna graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 1856. god. do 1859. god.

Opis dobra

Zgrada je slobodno stojeća jednokatnica, građena negdje između 1856.-59.g., u historicističkom stilu. Građevina je izvedena kao dogradnja na već postojeću trošnu i zapuštenu kuću. Samostanska zgrada, zajedno s novom samostanskom zgradom i crkvom sv. Križa, spomenička je cjelina koja posjeduje arhitektonsko – estetsku vrijednost, kao rijetki primjer secesijske sakralne arhitekture u Slavoniji, povijesnu vrijednost, kao građevinski spomenik dolaska jednoga reda u Đakovu koji preuzima ulogu pokretača kulturnog života Đakova te ambijentalnu vrijednost radi oblikovanja Ulice kralja Tomislava, gdje se savršeno uklapa u ambijent historicističkih, slobodno stojećih katnica.

20) Đakovo, Zgrada Muzeja Đakovštine, Ulica Ante Starčevića 34

Oznaka dobra: Z-3869

Vrsta: nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 19. st.

Opis dobra

Zgrada Županijske kotarske oblasti sagrađena je u drugoj polovici 19.st. u vrijeme kada Đakovo, uz to što je biskupski posjed, postaje i središte kotara. Zgrada kotarske oblasti građena je u stilu klasicizma, kao slobodnostojeća jednokatnica. Njezino simetrično koncipirano ulično pročelje, s dva dvoosna rizalitna istaka na krajevima, urešuje čitav registar klasicističkih žbukanih dekorativnih elemenata, za razliku od bočnih i dvorišnog pročelja koja su bez ukrasnih elemenata. Građevina je građena opekom, a prekriva ju dvoslivno krovšte s pokrovom od biber crijepa. Danas se u ovoj zgradi nalazi Muzej Đakovštine.

21) Đakovo, Zgrada Prve hrvatske štedionice, Ulica pape Ivana Pavla II., br. 7

Oznaka dobra: Z-3870

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 1914. god. do 1915. god.

Autori: Malin,Rožić Axmann

Opis dobra

Zgrada Prve hrvatske štedionice u Đakovu izgrađena je 1914.-15.g., a nacрте potpisuje projektni biro Axmann – Malin – Rožić. Zgrada je ugrađena dvokatnica, građena u stilu secesije i art-décoa. Zgrada je jedna od rijetkih đakovačkih zgrada kasne secesije, kojim stilom jakih istaka i geometrijske stilizirane dekoracije zgrada unosi novu kvalitetu u jednu od najstarijih i najreprezentativnijih đakovačkih ulica.

22) Đakovo, Zgrada Reichsman, Ulica pape Ivana Pavla II., br. 10-14

Oznaka dobra: Z-3866

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 20. st.

Opis dobra

Kuća posjeduje arhitektonsku vrijednost kao jedan od najkvalitetnijih primjera secesijske arhitekture Đakova. Svojom dekorativnom kvalitetom i razvedenošću arhitektonskih elemenata, što je posebno naglašeno različitim visinama i nagibima krovništa te istacima zidne mase pročelja, kuća bitno obogaćuje prostor glavne đakovačke ulice i doprinosi ambijentu raskošnih građanskih palača iz prve polovine 20.st. Dobra očuvanost gospodarskih objekata, skladišta i kuće omogućava da se ista građevina promatra kao zasebna cjelina, u kojoj se čitaju povijesni, sociološki i arhitektonski slojevi.

23) Kuševac, Arheološko nalazište Topolina

Oznaka dobra: Z-6424

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 2500 god. p. n. e. do 100. god.

Opis dobra

Na nalazištu su prisutni jamski objekti te ulomci keramike koji pripadaju prapovijesnom razdoblju, ali im zbog usitnjenosti nije bilo moguće definirati kulturnu pripadnost. Na osnovi blizine nalazišta „Štrosmajerovac – Pustara“ i „Palanka“ koji pripadaju brončanom i mlađem željeznom dobu pretpostavlja se da je i nalazište „Topolina“ iz tog razdoblja. Arheološki nalazi potvrđuju postojanje prapovijesnog lokaliteta. Nalazište „Topolina“ pokazuje da je površina koja se nalazi u okviru trase autoceste dio većeg nalazišta znatnog arheološkog potencijala.

24) Novi Perkovci, Arheološko nalazište Krčavina

Oznaka dobra: Z-6423

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 6300 god. p. n. e. do 800 god. p. n. e.

Opis dobra

Radi se o nalazištu na kojem su prisutni arheološki nalazi prapovijesti – neolitik i brončano doba. Za neolitik je ustanovljena prisutnost nalaza srednjeg i kasnog neolitika, starčevačka kultura i sopotska kultura (stupanj IB – II.). Materijal brončanog doba može se većinom pripisati kasnom brončanom dobu – početne faze kulture polja sa žarama, a ima i nalaza koji upućuju na vinkovačku kulturu ranog brončanog doba. Sva razdoblja potvrđuje prisutnost arheoloških nalaza. Nalazište «Krčavina» pokazuje da je površina koja se nalazi u okviru trase autoceste dio većeg nalazišta znatnog arheološkog potencijala.

25) Piškorevci, Crkva Preobraženja Kristovog

Oznaka dobra: Z-1700

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: sakralna graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 1758. god.

Opis dobra

Župna crkva Preobraženja Kristovog izgrađena je 1758. g. u baroknom stilu. To je jednobrodna građevina s polukružnom apsidom, sakristijom prigradenom uz južno pročelje i zvonikom ukomponiranim u glavno pročelje. Lađa crkve presvođena je nizom čeških kapa, a

svetište polukupolom. Crkva je građena opekom, pokrivena dvostrešnim krovom s pokrovom od biber crijepa, a zvonik zaključuje vitka barokno klasicistička lukovica.

26) Spomenik Ivi Loli Ribaru u Đakovu

Oznaka dobra: Z-2531

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: Ostalo

Vrijeme nastanka: 1952. god.

Autor: Tomo Rosandić

Opis dobra

Skulptura u bronci, u naravnoj veličini, prikazuje Ivu Lolu Ribara (Zagreb 23.04.1916. – Glamočko polje 27.11.1943.) istaknutog antifašističkog borca, osnivača jedinstvenog omladinskog antifašističkog pokreta, člana Vrhovnog štaba NOV i POJ i Narodnog heroja. Postavljena je na trostepenoj bazi kvadratnog tlocrta. Autor skulpture koja je nastala 1952. godine je akad. kipar Tomo Rosandić u ovoj skulpturi postigao je jasnoću skulpturalnog izraza, neposrednost i osjećanje plastičnih formi, koje idu do monumentalnog.

27) Židovsko groblje Žrtava fašističkog terora u Đakovu

Oznaka dobra: Z-4243

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: Ostalo

Vrijeme nastanka: 1942. god.

Opis dobra

Židovsko groblje žrtava fašističkog terora u Đakovu nastalo je 1942. godine nakon likvidacije židova logoraša koji su sahranjeni u skupnim grobnicama. Poslije rata obitelji žrtava samoinicijativno su obilježavale grobove kamenim spomenicima ili crnim limenim pločama. Pored ulaza prije rata je podignuta sinagoga u kojoj je smještena urna s pepelom žrtava fašističkog terora. Definitivno utvrđen broj tragično preminuh i na židovskom logorskom groblju inhumiranih zatočenica i djece Sabirnog logora Đakovo iznosi 566 što je peti dio od sveukupno utvrđenog broja logoraša. Židovsko groblje ŽTF u Đakovu je dokument koji opominje na fašistički genocid izvršen nad ženama i djecom židovske nacionalnosti.

2.5.3. Zaštićena pokretna kulturna dobra

1) Đakovo, Dijecezanska biblioteka i Biblioteka Visoke bogoslovne škole

Oznaka dobra: ROS-152

Vrsta: pokretno kulturno dobro – zbirka

Klasifikacija: knjižnična građa

Opis dobra

Dijecezanska biblioteka i Biblioteka Visoke bogoslovne škole u Đakovu vezuje se svojom tradicijom za biskupsku biblioteku iz predturskog razdoblja, kojoj prvi spomen seže u 15. stoljeće. U 16. stoljeću za vrijeme turske prisutnosti u Slavoniji institucijama koje su brinule za dokumente i knjige rad na kulturnom polju je ugašen. Nakon oslobođenja Slavonije od Turaka, početkom 18. stoljeća osniva se Dijecezanska biblioteka u Đakovu, većim dijelom iz ostavštine pojedinih biskupa i kanonika. Biblioteka Visoke bogoslovne škole kao sastavni dio Dijecezanske biblioteke počela se formirati početkom 19. stoljeća. Knjižni fond Dijecezanske

biblioteke i Biblioteke Visoke bogoslovne škole u Đakovu sadrži vrijedne inkunabule te knjige, rukopise i časopise 15.-20. stoljeća.

2) Đakovo, Muzej Đakovštine - Arheološka zbirka

Oznaka dobra: ROS-62

Vrsta: pokretno kulturno dobro - muzejska građa

Klasifikacija: arheološka građa

Opis dobra

Arheološka zbirka obuhvaća predmete od mlađeg kamenog doba do razvijenog srednjeg vijeka koji svjedoče o kontinuitetu življenja na ovim prostorima već od 5000 godina prije Krista. Nastala je donacijama, rekognosciranjem i zaštitnim arheološkim iskopavanjima. U europskim je razmjerima značajna antička zbirka s unikatnim ranokršćanskim predmetima, dok na nacionalnom planu izuzetnu važnost predstavljaju arheološki predmeti srednjovjekovne nekropole Đakovo. Zbirka je zaštićena kao kulturno dobro 1975. godine.

3) Đakovo, Muzej Đakovštine - Etnografska zbirka

Oznaka dobra: ROS-102

Vrsta: pokretno kulturno dobro - muzejska građa

Klasifikacija: etnografska građa

Opis dobra

Etnografska zbirka najbogatija je tradicijskom tekstilnom građom, različitim vrstama narodnih nošnji među kojima svakako treba izdvojiti kao najbogatiju i najpoznatiju žensku nošnju rađenu zlatnom žicom. Osim spomenutog, vrijedan dio zbirke čine i prekrivači, otarci, ponjavci otkani na tkalačkom stanu, razne vrste tkala, inventar seoskog stambenog prostora, drveni sanduci, zemljano posuđe, šarene tikvice i drugo. Zbirka je zaštićena kao kulturno dobro 1979. godine.

4) Đakovo, Muzej Đakovštine - Galerija slika

Oznaka dobra: ROS-103

Vrsta: pokretno kulturno dobro - muzejska građa

Klasifikacija: likovna umjetnost

Opis dobra

Galerija slika u Muzeju Đakovštine obuhvaća slikarska ostvarenja iz 18., 19. i 20. stoljeća. Zaštićena je kao kulturno dobro 1979. godine.

5) Đakovo, Muzej Đakovštine - Kulturno povijesna zbirka

Oznaka dobra: ROS-105

Vrsta: pokretno kulturno dobro - muzejska građa

Klasifikacija: muzejska građa

Vrijeme nastanka: 13. st. do 20. st.

Opis dobra

Kulturno - povijesna zbirka obuhvaća brojne pisane i materijalne ostatke o razvitku grada i cijele Đakovštine od 13. do 20. stoljeća. Nažalost, srednji vijek i tursko razdoblje vladanja ovim krajevima zastupljeno je tek sporadično, da bi se broj sačuvanih predmeta povećavao sa svakim narednim stoljećem. Svakako najznačajniji dio zbirke odnosi se na drugu polovicu 19. i 20. stoljeće kada se Đakovo definitivno profilira u trgovačko-obrtničko mjesto usko

integrirano u svoje ruralno okruženje. Zbirka sadrži: oružje, ostavštinu kulturno-prosvjetnih i sportskih društava, stilski namještaj, plakate, diplome, zastave, cehovske ladice, pečate i drugo. Zaštićena je kao kulturno dobro 1979. godine.

6) Đakovo, Muzej Đakovštine - muzejska građa

Oznaka dobra: Z-6058

Vrsta: pokretno kulturno dobro - muzejska građa

Klasifikacija: muzejska građa

Opis dobra

Muzej je smješten u zgradi bivšeg kotara, izgrađenoj potkraj 19. st. Stalni postav Muzeja bazira se na etnološkoj, kulturno-povijesnoj i arheološkoj zbirci, kvalitetom i brojem najznačajnijim muzejskim zbirkama. Ministarstvo kulture donijelo je rješenje o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra za Zbirku Domovinskog rata. Za preostalu vrijednu građu Muzeja zaštićenu rješenjima iz 1975. godine (ROS-105, Arheološka zbirka) i 1979. godine (ROS – 101, Numizmatička zbirka, ROS – 102, Etnografska zbirka, ROS - 103, Galerija slika, ROS – 104, Zbirka predmeta i dokumenata iz NOB-a te ROS – 105, Kulturno – povijesna zbirka) u tijeku je postupak usklađivanja predmetnih rješenja s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

7) Đakovo, Muzej Đakovštine - Numizmatička zbirka

Oznaka dobra: ROS-101

Vrsta: pokretno kulturno dobro - muzejska građa

Klasifikacija: muzejska građa

Opis dobra

Numizmatička zbirka Muzeja Đakovštine osnovana je 1952. godine, istodobno kada i Muzej. Najznačajnije dijelove numizmatičke zbirke čini antički novac koji je bio u opticaju između 1. st. p. n. e. i 5. st. n. e. (od Oktavijana do Honorija) te skupni nalazi srebrnih ugarskih denara kraljice Marije i kralja Sigismunda s prijelaza 14. u 15. st. Numizmatička zbirka zaštićena je 1979. godine.

8) Đakovo, Muzej Đakovštine - Zbirka predmeta i dokumenata iz NOB

Oznaka dobra: ROS-104

Vrsta: pokretno kulturno dobro - muzejska građa

Klasifikacija: muzejska građa

Opis dobra

Zbirka predmeta i dokumenata iz NOB-a obuhvaća oružje, dokumente, fotografije, primjerke ratnog tiska i brošure te autentične predmete iz osobne upotrebe boraca. Zbirka je zaštićena 1979. godine.

9) Đakovo, Orgulje u crkvi sv. Križa

Oznaka dobra: Z-4211

Vrsta: pokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: glazbeni instrument

Autori: Milan Majdak

Opis dobra

Orgulje u crkvi sv. Križa u Đakovu najznačajniji su opus zagrebačkog graditelja Milana Majdaka iz 1942. g. Pneumatskog su sistema s 28 registara, 3 manuala i pedalom. Na visokom postolju i prema naprijed istaknuto uzdiže se peterodijelno kućište s tri tornja i dvije spojnice. Polja sa sviralama uokvirena su plitkim lezenama, bez rezbarenih zavjesa, nad polukružnim otvorom ukrašena jednostavno perforiranom rešetkom. Na vrhu vijenca uzdižu se plamene vaze, u sredini tornja i križ. Ormar je obojan smeđom bojom, u imitaciji strukture drveta s pozlaćenim dekorativnim elementima i aplikacijama.

10) Đakovo, Orgulje u crkvi Svih Svetih

Oznaka dobra: Z-3726

Vrsta: pokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: glazbeni instrument

Autori: Andrija Fabing

Opis dobra

Orgulje s osam registara, 1 manualom i pedalom djelo su osječčkog graditelja Andrije Fabinga, utemeljitelja tvrtke koja je izgradila brojne instrumente na području Slavonije. Pretpostavlja se da su to najstarije Fabingove orgulje, sagrađene 1850. g. Kućište s tri pola svirala u perspektu raščlanjeno je glatkim lezenama i u bočnim poljima ukrašeno zavjesama s vegetabilnim motivima. Po vremenu nastanka orgulje se ubrajaju među rijetka, još očuvana domaća ostvarenja u ovoj regiji.

11) Đakovo, Orgulje u katedrali sv. Petra

Oznaka dobra: Z-1813

Vrsta: pokretno kulturno dobro – pojedinačno

Klasifikacija: glazbeni instrument

Opis dobra

Orgulje u đakovačkoj katedrali velik su instrument sa 73 registra, tri manuala i jednom pedalom, najznačajnije djelo na čitavom slavonskom području. Prostrano kućište neogotičkog stila pruža se u širini cijelog pjevališta, ispred same rozete zapadnog ulaza. Gradio ih je 1936. g. Franc Jenko iz Šentvida kraj Ljubljane kao svoj 22. opus. Đakovački instrument velikih je zvukovnih mogućnosti, redovito se upotrebljava za vrijeme bogoslužja, a katkada služi i za koncertne prigode.

12) Đakovo, Spomen-muzej Josipa Jurja Strossmayera-muzejska građa

Oznaka dobra: Z-3914

Vrsta: pokretno kulturno dobro - muzejska građa

Klasifikacija: muzejska građa

Opis dobra

Muzejska građa Spomen-muzeja podijeljena je u tri zbirke. Likovna zbirka obuhvaća portrete biskupa J. J. Strossmayera, radove istaknutih slikara i kipara 19. i 20. stoljeća.: M. Steina, T. Krizmana, O. Ivekovića, I. Meštrovića i drugih, zatim slike, crteže, grafike i skulpture raznih autora među kojima se izdvajaju J. F. Overbeck, M. Rački, I. Rabuzin, V. Radauš, D. Popović te 120 slika iz donacije slikara Zdravka Čosića. Sakralna zbirka obuhvaća maketu đakovačke katedrale K. Roesnera iz 1885. g., crkveno posuđe, biskupovu odjeću, štap i druge predmete. Zbirka knjiga i dokumenata o biskupu i biskupiji tematski je vezana za đakovačku biskupiju te život i rad biskupa Strossmayera.

13) Đakovo, Zbirka skulptura Dijecezanskog muzeja

Oznaka dobra: ROS-100

Vrsta: pokretno kulturno dobro - muzejska građa

Klasifikacija: likovna umjetnost

Vrijeme nastanka: 18. st. do 20. st.

Opis dobra

Zbirka skulptura Dijecezanskog muzeja u Đakovu sa stilskim karakteristikama u rasponu od baroka, klasicizma, moderne umjetnosti do pučke naivne umjetnosti, većim dijelom potječu iz Strossmayerove ostavštine ili su pokloni ordinarijatu.

14) Đakovo, Zbirka slika Dijecezanskog muzeja

Oznaka dobra: ROS-99

Vrsta: pokretno kulturno dobro - muzejska građa

Klasifikacija: likovna umjetnost

Vrijeme nastanka: 17. st. do 20. st.

Opis dobra

U Zbirci slika Dijecezanskog muzeja Đakovačke biskupije koja obuhvaća djela od 17. do 20. stoljeća, vrijednošću se posebno ističu portreti crkvenih dostojanstvenika - biskupa bosansko - srijemskih iz 17. stoljeća.

15) Piškorevci, Inventar crkve Preobraženja Kristovog

Oznaka dobra: ROS-76

Vrsta: pokretno kulturno dobro – zbirka

Klasifikacija: sakralni/religijski predmeti

Opis dobra

Datira iz 18.st., sastoji se od: glavnog oltara (u stilu baroknog klasicizma, klasicistička konstrukcija osiromašena uklanjanjem skulptura), oltarske pale sa scenom preobraženja Kristovog i sakristijskog ormara (barokna forma). Inventar je ujednačenih stilskih odlika, formi i datacija uobičajenog tipa za Slavoniju. Nestručnim restauriranjem, bojanjem oltara i namještaja inventar je izgubio svoju pravu vrijednost.

2.5.4. Zaštićeno nematerijalno kulturno dobro

Đakovo, Umijeće izrade zlatoveza

Oznaka dobra: Z-5404

Vrsta: nematerijalno kulturno dobro

Klasifikacija: znanje i vještine

Vrijeme nastanka: 16. st.

Opis dobra

Zlatovez s područja istočne Hrvatske tradicijsko je tekstilno-rukotvorsko umijeće ukrašavanja odjevnih i uporabnih predmeta zlatnom niti te je prepoznatljivi dio nasljeđa i identiteta tog dijela Hrvatske. Razvoju tradicijskoga tekstilnoga rukotvorstva na području istočne Hrvatske posebice je pogodovala pojava zadružnog oblika organizacije obitelji koji je ženama ostavljao dovoljno vremena za bavljenje tim poslovima. Načini čuvanja zlatoveza mogu biti vrlo različiti, pri čemu najvažniju ulogu imaju pojedinačne vezilje.

2.5.5. Zaštićena kulturna dobra od lokalnog značenja

Gradsko vijeće Grada Đakova na 31. sjednici održanoj dana 7. travnja 2005. (Službeni glasnik Grada Đakova, broj 4/05.) donijelo je Odluku o proglašenju spomenika na gradskom groblju u Đakovu zaštićenim kulturnim dobrima lokalnog značenja.

Zaštićenim kulturnim dobrom od lokalnog značenja za Grad Đakovo proglašavaju se grobne građevine i spomenici na gradskom groblju kao pojedinačna kulturna dobra i to:

- nadgrobni spomenik obitelji Opoevečanin
- nadgrobni spomenik obitelji Gabrijele Jankovića
- nadgrobni spomenik obitelji Jakševac
- nadgrobni spomenik Strossmayerovih roditelja
- nadgrobni spomenik obitelji Weyan
- nadgrobni spomenik obitelji Šabarić
- nadgrobni spomenik Vatroslava Doneganija
- nadgrobni spomenik obitelji Tordinac
- nadgrobni spomenik Luki Botiću
- nadgrobni spomenik Eduarda Petza
- Grobljanska kapela
- nadgrobni spomenik obitelji Hager
- kapelica Stolnog Kaptola
- nadgrobni spomenik Milka Cepelića
- nadgrobni spomenik obitelji Papratović
- nadgrobni spomenik obitelji Ivetić
- nadgrobni spomenik obitelji Tombor
- nadgrobni spomenik obitelji Rogoz
- nadgrobni spomenik obitelji Bogner
- nadgrobni spomenik Časne majke nadstojnice Samostana časnih sestara Sv. Križa
- nadgrobni spomenik obitelji Barač
- nadgrobni spomenik obitelji Dekker

Pojedinačna kulturna dobra - spomenici nastali su u razdoblju od 18. do 21. stoljeća. Rađeni su od kamena različitog podrijetla i kvalitete: bijeli kararski mramor, sivi kararske mramor, šleski mramor i kamen pješčar. Oblikovani su kao križ, obelisk, poklonac, a ukrašeni geometrijskim, biljnim i figuralnim ukrasima, kao i reljefom.

Opis svakog pojedinačnog kulturnog dobra sastavni je dio Odluke, a izradio ga je Konzervatorski odjel Osijek, Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture.

3. SWOT ANALIZA

3.1 Snage i slabosti

Analiza slabosti i snaga (SWOT) – trenutno stanje kulture u Gradu Đakovu

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none">• Solidna infrastruktura i stabilne kulturne	<ul style="list-style-type: none">• Nema svih potrebnih strateških

<p>ustanove kojima je osnivač Grad Đakovo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postojanje razvijenih kulturnih institucija kojima su osnivač crkvene organizacije – Đakovačko-osječka nadbiskupija i Samostan sestara Svetoga Križa • Dispreziranost financiranja kulture, budući da dio ustanova ne financira Grad Đakovo već osnivači • Visok stupanj stručnosti pojedinaca zaposlenih u institucijama kulture • Bogata kultura: arheološka, povijesna, prirodna i umjetnička baština pogodna za razvoj kulturnog turizma • Bogata nematerijalna kulturna baština • Bogat godišnji program manifestacija ravnomjerno raspoređen tijekom cijele godine • Bogata međunarodna kulturna suradnja • Aktivan rad na prezentaciji kulture i tradicije kraja preko brojnih manifestacija • Grad sudjeluje u sufinanciranju javnih potreba u kulturi • Razvijen kulturno-umjetnički amaterizam ▪ Kino-kultura i kontinuirani rad komunalnog kina, digitalizirano kino ▪ Kulturni potencijali Državne ergele lipicanaca i udruga koje se bave konjogojskim uzgojem ▪ Dobra posjećenost dijela kulturnih događanja 	<p>dokumenata na razini Republike Hrvatske i Županije</p> <ul style="list-style-type: none"> • Većina institucija i udruga nema razrađene strateške dokumente • Slaba suradnja između kulturnih institucija i obrazovnih institucija na podizanju kulturne svijesti i stvaranju kulturnih navika kod mladih • Nedovoljna integriranost kulturnih dobara u svakodnevni život • Nedovoljna promidžba vlastitih kulturnih vrijednosti i kapaciteta • Nedovoljni smještajni kapaciteti za prihvati većeg broja kulturnih konzumenata izvan Đakova • Nedostatak educiranog kadra koji se bavi komunikacijom i marketingom • Nedovoljni financijski kapaciteti ustanova • Nedovoljni ljudski i finacijski kapaciteti na razini udruga • Manjak infrastrukture (npr. koncertna dvorana, slikarski ateljei, dvorana za književne tribine, nadbiskupijski muzej) • Nedovoljna uključenost lokalne uprave u programe zaštite kulturno-spomeničke baštine • Slabo razvijena alternativna, urbana scena • Nerazmjernost između udruga, umjetnika i kulturnih djelatnika različitih umjetničkih praksi: jedan dio kulturnih aktivnosti je razvijeniji od drugih • Nedovršeni kulturno-turistički sadržaji na Državnoj Ergeli lipicanaca Đakovo • Segmenitarnost kulturnih subjekata, zainteresiranost dijela scene isključivo za vlastite projekte, nesprijetnost za sinergijsku suradnju
--	--

3.2. Prilike i prijetnje

Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • Veće samopoštovanje građana i ponos svojim gradom • Povećano sudjelovanje u kulturnim ponudama grada, osobito publike koja redovito ne prisustvuje i ne sudjeluje u kulturnim događanjima • Projekt EPK kao katalizator za postupne promjene u gradu ili dijelovima grada • Jasnija međunarodna prepoznatljivost i profiliranost grada što često ima za posljedicu veći turistički priljev i ugled • Razvijanje nove kulturne ponude u gradu, novih vještina, kao i nove mogućnosti za umjetnike i kulturne ustanove • Umreženost kulturnih institucija i udruga u nacionalne i međunarodne mreže • Mogućnost financiranja projekata u kulturi iz EU fondova • Povezivanje s drugim regijama i državama na bazi kulture <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaštita i valorizacija spomeničke, industrijske i obrtničke te multietničke baštine ▪ Snažnija međusektorska suradnja ▪ Naglašavanje značajnih imena iz đakovačke kulturne povijesti ▪ Strossmayer kao vrhunski hrvatski i međunarodni kulturni čimbenik ▪ Brendiranje jakih imena đakovačke kulture koji imaju međunarodnu 	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjene mogućnosti financiranja uslijed ekonomske krize • Apatija i zasićenost postojećim kulturnim sadržajima <ul style="list-style-type: none"> ▪ Visoka ovisnost o gradskom proračunu i nedovoljna aktivnost čimbenika u kulturi na privlačenju neproračunskih sredstava i sredstava iz fondova EU • Nedovoljna skrb o kulturnim spomenicima • Nedostatak adekvatnih prostora za proizvodnju i konzumaciju kulture • Nedovoljnim ulaganjem u kulturne udruge i manifestacije može doći do gubitka kulturne baštine i nedovoljne valorizacije turističkog proizvoda vezanog uz kulturu <ul style="list-style-type: none"> ▪ Medijska zanemarenost važnih kulturnih događanja sa strane županijske i državne medijske razine ▪ Odljev stručnih kadrova ▪ Nedostatan broj profesionalnih umjetnika koji ostaje u Đakovu ▪ Nespremnost kulturnih dionika na suradnju i koordinaciju programa ▪ Daljnji pad broja stanovnika

<p>relevantnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uvođenje novih tehnologija u zaštitu, valorizaciju, integraciju i promociju kulturnih dobara ▪ Izgradnja potrebnih, ali održivih objekata kulturne infrastrukture ▪ Razvoj alternativne scene i kreativnih industrija 	
---	--

4. VIZIJA I MISIJA

4.1. Vizija

Đakovo, s obzirom na svoj prometni položaj, gospodarski i turistički potencijal, značenje vjerskog i kulturnog središta čini središte Đakovštine i potencijal za razvoj cijele istočne Hrvatske – „mali grad velikih potencijala“.

Temeljna vizija đakovačke kulturne strategije temelji se na ideji o “veličini malenih”, o spoznaji ovjerenoj u đakovačkoj povijesti da se kulturna snaga ne mjeri brojem stanovnika i gospodarskom snagom, već sposobnošću kulturnih dionika, ali i vizijom što se hoće i može ostvariti. U tom kontekstu temeljena odrednica i smjerokaz đakovačkog kulturnog programa je - Strossmayer – njegovo grandiozno kulturno djelo ostvareno đakovačkim intelektualnim i materijalnim potencijalima.

Strossmayerova ideja o kulturi i prosvjeti kao glavnom motoru društvenog napretka te kao temelju ljudske slobode i povezivanja među narodima, ideja o društvu bez kulturnih, ideoloških i vjerskih granica, ideja o poticanju i razvitku potencijala svakoga pojedinca, ideja je na kojoj Grad Đakovo gradi svoju strategiju kulturnog razvitka od 2015. – 2020., a posebice ideja o neprihvatanju prosječnosti i kulturne inferiornosti. Ova strategija se temelji na bogatoj kulturnoj prošlosti, ali dobrom stanju đakovačke kulture danas, na brojnim kulturnim manifestacijama, kulturnim djelatnicima i umjetnicima, na znanju, elanu i sposobnosti Đakovčana da pozitivno djeluju i da razvijaju svoje kulturne vrijednosti i specifičnosti. Grad Đakovo se ovom strategijom želi pozicionirati kao kulturno središte, s naglaskom na kulturni i vjerski turizam. Osim tradicionalnih vrijednosti žele se potaknuti inovativne i drugačije umjetničke prakse, poduzetništvo u kulturi, razviti manje razvijene potencijale i grane umjetnosti. 2020. godina predstavljala bi rok da se u intenzivnijem periodu i sustavnije osmišljenim etapama spomenutoga perioda osnaži dosadašnja kulturna politika Grada te artikulirano usmjeri k jasnom cilju Đakova kao Europske prijestolnice kulture. U okosnici našeg programa je – Strossmayer!, čije velike obljetnice ove godine obilježava cijela Hrvatska, ali ne kao žal za dobrim starim dobrim vremenima, već kao putokaz u budućnost jer su ideje o kulturi kao najvažnijoj sastavnici europskog identiteta i potrebi suradnje različitih europskih kultura, o vjerskoj i svakoj drugoj toleranciji i danas aktualne. Đakovo, je kao u Strossmayerovo vrijeme, grad na granici (danas Europske Unije, a nekad Austro-Ugarskog Carstva), grad zadnje katedrale zapada, i želi biti grad otvorenih vrata i prozora prema prostorima koji teže ulasku u Europsku uniju i to kulturom, umjetnošću. Želimo da Đakovo, kao u najstarijem antičkom natpisu o našem gradu, bude ne samo „sjecište cesta“, već i sjecište europskih kulturnih ideja, ali i njihovo rasadište.

4.2. Misija

Misija sadržana u Strategiji kulturnog razvitka je razviti Đakovo kao kulturno središte u kojem će se uspješno prožimati bogata tradicija i suvremene umjetničke prakse, odnosno posebice se usmjeriti prema potonjima koje su slabije razvijeniji dio đakovačke kulture. Takav razvitak nije sam sebi svrhom već treba biti na korist građana Đakova i potencijala koje grad ima. Đakovo se želi pozicionirati kao vodeći grad u Slavoniji i Baranji na području tradicijske kulture i s njom povezanih manifestacija, ne zaboravljajući ni ostale kulturne i umjetničke prakse i dajući im punopravnu mogućnost razvitka.

Misija je, također, Grada Đakova razvijanje i provedba kulturne politike poticanja umjetnosti, kreativnosti, inovativnosti, umjetničkog obrazovanja i osiguranja uvjeta za razvoj kreativnih industrija te zadržavanja što više umjetnika i kulturnih djelatnika koji će od Đakova stvarati relevantno kulturno središte. Kultura mora postati još važniji urbani sadržaj nego do sada. Bogat i raznovrstan kulturni život; kako smo naučili od biskupa Mandića, Strossmayera i nema samo estetsku funkciju već mora služiti odgoju i obrazovanju za kulturu, razvijati toleranciju, pravo na različitost, humanost i humanizam, ukratko stvoriti sredinu koja kroz kulturu omogućava ugodniji život, ali i gospodarski i turistički napredak. Đakovo će kroz ovu Strategiju promicati i poticati takve vrijednosti kako bi ostvario zacrtanu viziju razvitka odnosno potencijale koje ima realizirao u kulturne vrijednosti.

5. STRATEŠKI CILJEVI I PROJEKTI

5.1. Opći ciljevi:

Čuvati i promicati raznolikost kulture u gradskom prostoru, povećati osjećaj građana da pripadaju zajedničkom kulturnom prostoru, koji opet pripada hrvatskom i europskom kulturnom prostiru te poticati doprinos kulture dugoročnom razvoju Đakova.

5.2. Specifični ciljevi:

Očuvati postojeće kulturne potencijale, revitalizirati i obnoviti ugrožene vrijednosti i infrastrukturne objekte. Povećati paletu, raznolikost i europsku dimenziju kulturne ponudu, uključujući i transnacionalnu suradnju. Proširiti pristup kulturi i sudjelovanje u kulturi. Ojačati kapacitet kulturnog sektora i njegove veze s drugim sektorima. Povećati međunarodni profil grada pomoću kulture.

5.3. Operativni ciljevi:

Poticati opsežne kulturne programe visoke umjetničke kvalitete. Osigurati da kulturni programi ističu snažnu nacionalnu europsku dimenziju te unutarhrvatsku i transnacionalnu suradnju. Uključiti širok raspon građana i dionika u pripremu i provedbu kulturnog programa. Otvoriti nove mogućnosti za prisustvovanje ili sudjelovanje širokog raspona građana u kulturnim događanjima. Unaprijediti kulturnu infrastrukturu. Razviti vještine, kapacitet kulturnog sektora i upravljanje njime. Poticati partnerstvo i suradnju s drugim sektorima. Promicati grad i njegov kulturni program.

5.4. Najvažniji strateški ciljevi i projekti

5.4.1. Kulturni projekti Đakovačko-osječke nadbiskupije

5.4.1.1. Obnova i stručna prezentacija đakovačkog nadbiskupskog kompleksa s katedralom

Današnji đakovački nadbiskupski kompleks s katedralom, nadbiskupskim dvorom i dijelom srednjovjekovnog zida jedan je od najvažnijih i najslojevitijih spomenika graditeljstva u Slavoniji.

Na tom je prostoru vjerojatno i prije postojala neka obrambena struktura. Biskupski kompleks razvio se u 13. stoljeću (poslije 1239. godine), a njegova izgradnja te izgradnja srednjovjekovne katedrale dovršeni su sredinom 14. stoljeća. Definiranje unutrašnjeg sklopa srednjovjekovne biskupske utvrde u Đakovu bit će moguće nakon provedbe sustavnih arheoloških istraživanja.

Nakon osmanlijskog razdoblja, nakon što je đakovačkom biskupu car Leopold I. potvrdio staro pravo na Đakovo i okolicu, koncem 17. stoljeća, ponovno se na srednjovjekovnim temeljima sagrađena najprije skromna, a u 18. stoljeću prostrana barokna biskupska rezidencija. Krajem 17. stoljeća podignuta je i nova barokna katedrala, koja je već početkom 18. stoljeća obnovljena i nadograđena. Porušio ju je biskup Strossmayer gradeći današnju katedralu sv. Petra u razdoblju od 1866.-1882. godine.

Današnja Strossmayerova katedrala građena je prema projektima Karla Rösnera, Friedricha Schmidta i Hermana Bollea na lokaciji sjevernog zida utvrde, neposredno uz staru katedralu. Zbog toga su početak gradnje obilježila rušenja sjevernog bedema srednjovjekovne utvrde, utočišne osmerostrane sjeveroistočne kule, biskupske rezidencije građene u vrijeme biskupa Patačića, zvonika kojega je gradio biskup Čolnić i izdužene prigradnje uz sjeverni zid stare katedrale. Dvije godine prije posvete nove Strossmayerove katedrale 1882. god., srušeni su i preostali dijelovi stare katedrale. Nova prvostolnica je oslikana najznačajnijim opusom fresko-slikarstva drugog naraštaja nazarenaca, oca i sina, Alexandera Maximiliana i Ludwiga Seitza.

Tijekom višestoljetnog kontinuiteta ovog lokaliteta, od plemićkog dobra, srednjovjekovnog biskupskog kaštela s katedralnim kompleksom, preko utvrđene turske kasabe, baroknog biskupskog dvorca i katedrale s kanoničkim kurijama, do suvremenog teološkog i nadbiskupskog središta (koje obuhvaća Bogoslovno sjemenište, Svećenički dom, Katolički bogoslovni fakultet, Središnju fakultetsku i nadbiskupijsku knjižnicu, Nadbiskupijski arhiv i Studentski dom) sa Strossmayerovom katedralom kao najznačajnijom građevinom hrvatskog historicizma u 19. st., nastao je jedinstven kulturno-povijesni i arhitektonski kompleks, u kome je sačuvan dio povijesnog i graditeljskog naslijeđa svih povijesnih mijena ovog iznimno turbulentnog prostora, od srednjeg vijeka do danas. Zbog toga je đakovački biskupski katedralni kompleks jedna od najznačajnijih kulturno-povijesnih cjelina u Slavoniji. Rješenjem mjerodavnih državnih i kulturnih institucija iz 1976. godine katedralni kompleks je zaštićen kao spomenik kulture te je 2004. godine upisan u Registar nepokretnih spomenika kulture Republike Hrvatske, pod oznakom Z-1638.

Nedugo nakon izgradnje katedrale, 1888. god., izvedeni su radovi na sanaciji njezine glavne kupole. Nastala su i nova oštećenja: tijekom II. svjetskog rata, potom u potresu 1964. godine, a potom i 1991. godine minobacačkim granatama iz đakovačke vojarne JNA. Na građevini su primjetna i oštećenja od kapilarne vlage, slijeganja temeljnog tla te djelovanja agresivnih supstanci iz atmosfere, što je dovelo do oštećenja i rasipanja kamene plastike i fasadne opeke. Zbog kulturološke vrijednosti i značaja kompleksa, Ministarstvo kulture je započelo istražne radove i nužne zaštitne radove, ali za radove većeg opsega kakvi su potrebni za cjelovitu obnovu i prezentaciju, Ministarstvo i Nadbiskupija ne raspolažu dostatnim financijskim sredstvima. Tijekom dvije kampanje 1992. i 2011./2012. godine provedena su arheološka iskopavanja u dvorištu biskupskog dvora i na Trgu J. J. Strossmayera. Otkriveni su ostaci srednjovjekovne, gotičke, katedrale nad čijim je temeljima i ostacima zidova krajem 17. stoljeća podignuta, nova barokna katedrala. U sondama ispred

nadbiskupskog dvora otkriveni su ostaci zemljanog bastiona s eskarpom od drvenih palisada s kraja 17. stoljeća. Nadalje, u zidovima biskupske kapele pronađeni su ostaci gotičkih prozora i nadsvođenja srednjovjekovne katedrale, a u substrukciji biskupskog dvora ostaci srednjovjekovnih građevina.

Katedrala i nadbiskupski dvor nisu samo sakralne građevine, već su i jedan od najpoznatijih simbola Đakovštine i Slavonije te su postali nezaobilazni dio svih vjerskih, znanstveno-povijesnih i turističkih programa u Slavoniji. Brojni hodočasnici, znanstveno-obrazovne ustanove i turisti svakodnevno posjećuju ovaj kompleks, a većini njih ostaju nedostupne i nepoznate stvarne kulturno-povijesne vrijednosti i značaj ovih građevina u vjerskom, povijesnom i kulturnom razvoju Slavonije, Hrvatske i cijele jugoistočne Europe.

Obnovu te devastirane kulturno-povijesne baštine korisno je i potrebno pozicionirati u lokalni i regionalni kontekst te povezati sa svim sastavnicama i specifičnostima kompleksa. Jednako tako potrebno ju je smjestiti i u širi povijesni kontekst starokršćanske baštine, što su je na osobit način osvijetlila arheološka istraživanja i vrijedni nalazi antičke Certissia na lokalitetu Štrbinci te srednjovjekovnog Đakova prije dolaska biskupa na lokalitetu kod župne crkve Svih Svetih u središtu grada.

Rezultati projekta zasigurno će imati izravan učinak na regionalni razvoj prvenstveno u vidu unapređenja zaštite i prezentacije kulturnih dobara te turističke infrastrukture, koji će pozitivno utjecati i na oživljavanje gospodarske aktivnosti u regiji. Nadalje, realizacijom projekta osigurat će se razvoj znanstveno-istraživačke i obrazovne infrastrukture. Očekujemo povećanje kvalitete turističke ponude, značaj za poduzetništvo u ugostiteljstvu i turizmu, posebno s osvrtom na razvoj turizma u kontinentalnom dijelu Hrvatske.

U skladu s navedenim ciljevima projekt obuhvaća nekoliko glavnih aktivnosti:

5.4.1.2. Obnova i restauracija katedralne crkve sv. Petra

Za katedralu danas, nažalost, možemo reći da je postala „oronula ljepotica“. Nagrižena je zubom vremena te zahtijeva višegodišnju stručnu obnovu, koja nadilazi financijske mogućnosti ne samo Đakovačko-osječke nadbiskupije nego i grada Đakova te Osječko-baranjske županije.

Nažalost, tijekom vremena nestali su i nacrti za izgradnju sadašnje đakovačke katedrale. Sva dosadašnja nastojanja u potrazi za tim nacrtima u domaćim i stranim arhivima nisu urodila plodom te je kao preduvjet svega potrebna njihova izrada.

Osim potrebne obnove katedrale, potrebno je istaknuti i njezine vrijedne orgulje te potrebu njihove obnove. Prve katedralne orgulje izgorjele su u požaru 1933. godine. Nove, današnje, orgulje izgradio je Franz Jenko iz Ljubljane. Veće su od prethodnih orgulja, ali u oblikovnom rješenju minimalno odstupaju od prethodnih. Imaju 3 manuala, 74 registra i 5036 svirala. Predstavljaju jedan od najvećih i najreprezentativnijih primjeraka toga glazbala u Republici Hrvatskoj. Orgulje su trenutno u stanju koje traži temeljitu i detaljnu obnovu, najveću i najzahtjevniju od njihove izgradnje.

Obnova katedrale zahtijeva i doradu njezina unutrašnjeg i vanjskog osvjetljenja te uređenje pristupa za invalide.

5.4.1.3. Arheološka prezentacija ostataka srednjovjekovnog katedralnog sklopa

Dosadašnja arheološka istraživanja biskupskog kompleksa i prethodnih katedrala završila su, nakon stručnog snimanja, zatrpavanjem lokaliteta pijeskom i zemljom. Tako su rezultati istraživanja ostali nevidljivi javnosti i brojnim turistima. Danas postoje mogućnosti da sve istraženo ponovno postane vidljivo te da to ne dovede u pitanje redoviti život i funkcioniranje Biskupskog doma i središnjih nadbiskupijskih ustanova smještenih na tom prostoru.

5.4.1.4. Izgradnja nove suterenske zgrade s muzejskom prezentacijom arheoloških nalaza, prezentacijom slojevitosti izgradnje i virtualnim prikazima rekonstrukcije svih povijesnih mijena, s jednom manjom dvoranom za predavanja i pomoćnim prostorijama

Zgrada bi bila locirana u neposrednoj blizini katedrale, s vanjske strane zapadnog obrambenog zida srednjovjekovne utvrde, ispod razine današnjeg dvorišta nadbiskupskog dvora. Ukupna bruto površina zgrade bila bi 350,00 m².

U sklopu gore navedenih aktivnosti predviđene su sljedeće faze njihove pripreme i provedbe:

- Izrada dokumentacije potrebne za dostavu prijave Europskoj komisiji ili drugoj instituciji koja bi financirala navedene aktivnosti (studija izvodljivosti, analiza troškova i koristi, itd.);
- Prijava projekata za financiranje iz sredstava Europskog ili nekog drugog inozemnog ili domaćeg fonda;
- Izvođenje arheoloških istražnih radova;
- Izrada potrebne tehničke dokumentacije i ishođenje svih potrebnih dozvola za izvođenje radova;
- Izrada natječajne dokumentacije za radove i provedba natječaja prema Zakonu o javnoj nabavi;
- Izvođenje građevinskih i restauratorskih radova te njihov nadzor.

Zbog izvođenja arheoloških istraživanja, izrade tehničke dokumentacije i ishođenja dozvola za gradnju, procjenjujemo da bi ukupno vrijeme trajanja projekta iznosilo 4-5 godina.

Procjena ukupne vrijednosti radova iznosi približno 3.850.000,00 €, od čega se veći dio (2.500.000,00 €) planira utrošiti za izvođenje građevinskih i restauratorskih radova na obnovi katedrale, u što su uključeni i troškovi prethodnih istraživanja i studija, izrada tehničke dokumentacije i nadzor nad radovima, a manji dio (565.000,00 €) za izgradnju muzejske suterenske zgrade s pripadajućom tehničkom dokumentacijom i nadzorom građevinskih radova. Preostali iznos od 435.000,00 € planiran je za provedbu arheoloških istraživanja, konzervaciju i prezentaciju nalaza i nabavu muzejske opreme. K tome obnova orgulja stajat će oko 230.000 €, a dovršenje unutrašnjeg i vanjskog osvjetljenja katedrale dodatnih 120.000 €.

5.4.1.5. Očuvanje, zaštita i predstavljanje javnosti kulturne baštine crkvenih ustanova na području Đakovačko-osječke nadbiskupije te dodatno povećanje kulturne i turističke ponude Grada Đakova i Osječko-baranjske županije

5.4.1.6. Nadbiskupijski muzej s riznicom

U Đakovu uz Bogoslovno sjemenište i Katolički bogoslovni fakultet djeluje i Spomen-muzej biskupa J. J. Strossmayera te Središnji nadbiskupijski arhiv s bogatom i vrijednom muzejskom i arhivskom građom te Središnja nadbiskupijska i fakultetska knjižnica. No, Nadbiskupijski muzej s riznicom do danas nema svoj prostor. Vrijedne umjetnine u vlasništvu nadbiskupije, a među njima brojni vrijedni kipovi, slike, svijećnjaci i sl. smješteni su u veoma neprikladnim prostorima u tornjevima katedrale te na tavanu Biskupskog dvora. Nijedna od 153 župe nema adekvatne prostore za smještaj svojih umjetnina. Vrijedni umjetnički kaleži, monstrance, relikvijari, biskupski pastoralni i drugi predmeti izrađeni od plemenitih metala, vrijedan stari porculan i drugi predmeti čuvaju se zaključani u Biskupskom domu. Niti su stručno obrađeni, niti dostupni javnosti. Veoma vrijedna liturgijska odjeća i tkanine, liturgijski paramenti i drugi predmeti čuvaju se u neadekvatnim uvjetima te su izloženi propadanju. To vrijedi i za navedene predmete u vlasništvu naših župa. Drastične posljedice toga stanja pokazuju se u situacijama kao što su nedavni domovinski rat te ovogodišnje

poplave. U ratu i u poplavi uništen je ili je teško oštećen veliki dio umjetnina te povijesno vrijedne građe, koje nisu u uporabi, te su uništene ili teško oštećene zbog toga što su razasute i nisu smještene u adekvatnim uvjetima. Nadbiskupija nema svoju riznicu te već duže osjećamo potrebu izgradnje Središnjeg nadbiskupijskog muzeja s riznicom, u kojemu bi stručne osobe prikupile sve umjetnine, postupno ih obrađivale te ih predstavljale široj kulturnoj i društvenoj javnosti.

5.4.1.7. Podružnica Strossmayerove galerije iz Zagreba u Đakovu

Biskup J. J. Strossmayer je u svoje vrijeme imao nekoliko osoba od povjerenja u više europskih metropola, koje su na različitim aukcijama po Europi kupovale poglavito vrijedne umjetničke slike za današnju Strossmayerovu galeriju u Zagrebu. Strossmayerova galerija u Zagrebu veliki dio tih umjetnina drži u svome spremištu, nedostupne javnosti. Neke od njih povremeno bivaju izložene kulturnoj javnosti na prigodnim tematskim izložbama. Desetak od tih slika u vlasništvu Strossmayerove galerije iz Zagreba su trajno izložene u reprezentativnim prostorima Biskupskoga doma u Đakovu (na temelju reversa, koji se obnavlja svakih pet godina). Đakovačko-osječka nadbiskupija je zainteresirana da se u suradnji sa Strossmayerovom galerijom, Gradom Đakovom, Osječko-baranjskom županijom i Ministarstvom kulture RH u Đakovu sagradi podružnica Strossmayerove galerije u kojoj bi (na temelju reversa) kulturnoj javnosti te turistima bio predstavljen i za posjet dostupan značajan dio te vrijedne umjetničke građe koju je biskup Strossmayer prikupio i ostavio Strossmayerovoj galeriji u Zagrebu. Izložbeni prostor moguće je osigurati u istoj zgradi s Nadbiskupijski muzej i riznicom ili u zasebnoj zgradi.

5.4.1.8. Nadbiskupijski restauratorski ured

Crkvene ustanove u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji posjeduju raznolike umjetnički i povijesno vrijedne građevine, predmete, crkveni mobilijar, slike, kipove, orgulje, harmonije i druge predmete za liturgijsku uporabu i evangelizacijsko djelovanje. Jedan dio te kulturne i umjetničke baštine Ministarstvo kulture je upisalo u registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Dobra upisana u registar kulturnih dobara postupno obnavlja Ministarstvo, a obaveza je upravitelja crkvenih dobara suradnja s lokalnim Konzervatorskim odjelima, suradnja pri izradi projektne dokumentacije i u vođenju administrativnog postupka te poticanje da kulturna dobra u crkvenom vlasništvu budu uvrštena među projekte čiju obnovu financira Ministarstvo kulture.

5.4.1.9. Čuvanje i obnova ostale kulturne i povijesne baštine Nadbiskupije

Drugi dio povijesne i kulturne baštine nije uvršten u registar Ministarstva kulture, ali zaslužuje zaštitu, čuvanje i stručnu obnovu. No, često nije čak niti evidentiran u imovnicima pojedinih crkvenih ustanova te mu prijete opasnost nekontroliranog otuđenja, oštećenja i uništenja. Takvoj baštini prijete velika opasnost uništenja te oštećenja i od nestručne obnove, povjerene samozvanim "majstorima" i amaterima koji "obnavljajući" uništavaju i nanose veliku, a često i nepopravljivu štetu kulturnoj i povijesnoj baštini. Župnici i drugi upravitelji crkvenih dobara često se ne snalaze kad su da pokretna i nepokretna povijesna, kulturna i umjetnička dobra načeta zubom vremena, istrošena uporabom ili jednostavno zapuštena te nisu dostatno stručni da bi mogli ocijeniti vrijednost određenog inventara, treba li ga ukloniti ili obnoviti, ostaviti u crkvi ili smjestiti negdje drugdje i sl.

Želeći pružiti učinkovitiju i stručnu pomoć svećenicima i drugim upraviteljima crkvenih dobara kojima je, među ostalim, povjerena i skrb za očuvanje kulturne baštine, osobito one

koja nije upisana u registar kulturnih dobara pri Ministarstvu kulture te pridonijeti njezinu vrednovanju i kvalitetnoj obnovi, Đakovačko-osječka nadbiskupija želi osnovati Nadbiskupijski restauratorski ured. Ured bi, surađujući s upraviteljima crkvenih dobara, uspostavljao suradnju s Konzervatorskim odjelima i restauratorskim radionicama Ministarstva kulture te sličnim ustanovama i stručnim osobljem koje se bavi navedenim poslovima; tražio savjet i povjeravao im na restauraciju i obnovu slike, kipove, namještaj, metalne predmete, tekstil, orgulje i drugu kulturnu i povijesnu baštinu (koja je u vlasništvu ustanova Đakovačko-osječke nadbiskupije, a nije uvrštena u registar kulturnih dobara Ministarstva kulture RH) te bi odlučivao o njezinu daljnjem korištenju i čuvanju.

Također, kako je gore naznačeno, Đakovačko-osječka nadbiskupija već duže osjeća potrebu izgradnje i Središnjeg nadbiskupijskog muzeja s riznicom, gdje bi se prikupila vrijedna kulturna, umjetnička i povijesna baština središnjih nadbiskupijskih ustanova, župa i drugih crkvenih ustanova s područja Nadbiskupije, stručno vrednovala i obrađivala te predstavljala široj kulturnoj i društvenoj javnosti.

Nadbiskupijski restauratorski ured te Nadbiskupijski muzej s riznicom (uključujući i Spomenmuzej biskupa J. J. Strossmayera) bi tako bile komplementarne ustanove koje bi ponajprije uzajamno surađivale i ostvarivale plodnu suradnju Đakovačko-osječke nadbiskupije s Konzervatorskim odjelima i radionicama Ministarstva kulture te sa srodnim ustanovama i institucijama u domovini i inozemstvu.

Smatramo potrebnim naglasiti da nam je želja sačuvati, predstaviti i ponuditi vrijednu kršćansku, kulturnu i povijesnu baštinu svim hrvatskim građanima, i to na način da se stvore nova radna mjesta, te istodobno pridonijeti kulturnoj i turističkoj ponudi Đakova i Osječko-baranjske županije. Nadalje, realizacijom projekta osigurat će se razvoj znanstveno-istraživačke i obrazovne infrastrukture.

5.4.1.10. Suradnja s Pečuškom nadbiskupijom

Đakovačko-osječka nadbiskupija je već surađivala na jednom kulturnom projektu s Pečuškom biskupijom u Mađarskoj, naslovljenom „Naša europska baština“. Valjalo bi promisliti te dalje nastaviti i snažiti uzajamnu suradnju dviju biskupija na planu predstavljanja i čuvanja kulturne baštine i na drugim područjima. Na uzajamnu pastoralnu suradnju te na druge oblike i područja suradnje obvezuju nas i potiču hrvatska nacionalna manjina na području te biskupije u Mađarskoj i mađarska nacionalna manjina na području Đakovačko-osječke nadbiskupije u Hrvatskoj.

Financijska samoodrživost projekata nakon završetka financiranja putem EU sredstava moguća je zbog uključivanja novih djelatnosti u okvire već postojećih nadbiskupijskih ustanova, očekivanih novih prihoda i participaciji Ministarstva kulture u realizaciji godišnjih programa djelatnosti u kulturi.

5.4.1.11. Gastronomska ponuda, doprinos turističkoj ponudi te gospodarskoj djelatnosti u Istočnoj Slavoniji kroz suradnju sa znanstvenim ustanovama

5.4.1.11.1. „Vinske ceste“ i degustacija vina

Đakovačko-osječka nadbiskupija ima veoma dugo iskustvo i tradiciju vinogradarstva i proizvodnje vina. «Misna vina» su njezin zaštićeni brend. Povijest misnih vina datira još iz 13. st. kada se biskup Ponsa nastanjuje u Đakovu. Gospodarstvo je nakon osmanlijske vladavine ponovno početkom 18. stoljeća obnovio biskup Petar Bakić na obroncima Dilja u Trnavi. Vina Đakovačko-osječke nadbiskupije poznata su u domovini, ali i izvan nje. Izlagana su na brojnim izložbama i odlikovana visokim domaćim i međunarodnim priznanjima, počevši od 1864. godine do danas. Vina se njeguju i čuvaju u podrumu Biskupskog doma u

Đakovu (sagrađeno sredinom 18 st.) te u podrumu (sagrađeno 1870. god) i u suvremenom tehnološkom postrojenju u Trnavi. Njegovanje kvalitetnih sorti grožđa i veoma kvalitetnih te vrhunskih vina se od 2006. god. ostvaruje u okviru društva s ograničenom odgovornošću, registriranog u Trgovačkom sudu u Osijeku.

Nadbiskupija je i dosada surađivala s mjerodavnim lokalnim ustanovama u želji da njezini vinogradi u Trnavi budu dio mreže «vinskih cesta» te razmišlja o otvaranju podruma Biskupskog doma u Đakovu te podruma u Trnavi i za degustaciju vina iz vlastite proizvodnje. Ta ponuda može biti obogaćena i tradicionalnim kulinarским specijalitetima Đakovštine i Slavonije.

5.4.1.11.2. Ekološka proizvodnja i suradnja sa znanstvenim ustanovama

Misna vina d.o.o. otvorena je za suradnju sa znanstvenim ustanovama (kao što su Poljoprivredni fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku i druge) u vidu unaprjeđenja i podizanja kvalitete vlastite proizvodnje i doprinosa unapređenju vinogradarstva i vinarstva.

Navedeni projekti zasigurno bi pridonijeli turističkoj i gastronomskoj ponudi, znanstveno-istraživačkoj i obrazovnoj infrastrukturi, razvoju poduzetništva i gospodarstva te suradnji između znanosti i gospodarstva.

Budući da Đakovačko-osječka nadbiskupija surađuje s Pečuškom biskupijom u Mađarskoj, koja također ima svoju proizvodnju grožđa i vina, vjerojatno bi postojala mogućnost njihove uzajamne (prekogranične) suradnje i na navedenom području.

5.4.2. Izgradnja ostale kulturne infrastrukture i kulturnih potencijala na području Grada Đakova

U značajnoj mjeri decentralizirana kulturna infrastruktura u Republici Hrvatskoj suočena je s nedostatnim mogućnostima lokalnih zajednica za njezino optimalno održanje, razvoj i obnovu. U Strateškom planu Ministarstva kulture 2014-2016 stoji kako će „program potpore obnovi, izgradnji, održavanju, informatizaciji i opremanju mreže kulturnih ustanova biti s posebnim naglaskom usmjeren na samoodržive projekte. S obzirom na nedostatna sredstva lokalne i regionalne samouprave za projekte obnove, Ministarstvo kulture sufinancirat će dio troškova izrade dokumentacije kako bi lokalne zajednice bile u mogućnosti uspješno povlačiti sredstva iz strukturnih fondova EU te sudjelovati u dijelu troškova predviđenih za nacionalno sufinanciranje. Projektima obnove narodnih knjižnica, centara i domova kulture, muzeja i galerija te kazališta i glazbeno-scenskih prostora na lokalnoj i regionalnoj razini osiguravaju se preduvjeti za rast kako kulturne potrošnje tako i aktivne participacije stanovništva u kulturnom životu na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Spregom kulture, turizma i poduzetništva cilj je kreirati platformu na kojoj bi iznimno bogata kulturna baština djelovala kao razvojni resurs.“ U skladu s tim postavkama državne kulturne strategije planirana je izgradnja infrastrukturnih potencijala u Gradu Đakovu.

5.4.2.1. Izgradnja Glazbene škole s koncertnom dvoranom

Na području Đakova (grad s okolnim selima broji oko 30.000 stanovnika) od 1999. godine u prostorima Osnovne škole Ivana Gorana Kovačića djeluje i Osnovna glazbena škola. Od prve generacije s tek 26 učenika, škola danas broji dvjestotinjak polaznika. Njih 156 pohađa glazbenu nastavu u školi u Đakovu, dok ostalih 40 učenika pohađa nastavu na pet odjela područnih škola u Semeljcima i Strizivojni, selima nedaleko Đakova.

Inicijalna glazbena škola s djelovanjem je započela u podrumskim prostorijama domicilne osnovnoškolske zgrade, s jednom učionicom namijenjenoj nastavi solfeggija, te po jednom učionicom za pojedinačni rad s učenicima na nastavi klavira, gitare i tamburice/flaute. Kako

je broj učenika rastao, tako se za potrebe glazbene škole nastanjivao prostor ostalih etaža zgrade sve do potkrovlja. Danas ovako raspršena i interpolirana, unutar zgrade jedne osnovne škole, glazbena škola postaje stiješnjena za rad te se stoga razvila inicijativa za odvajanjem i izgradnjom zasebne zgrade za njezine vlastite potrebe.

Trenutno instrumentalni program obuhvaća nastavu gitare (46), klavira (49), violine (15) i tamburaških instrumenata (46 Đakovo; 20 Semeljci; 19 Strizivojna). Osim nastave solfeggija, učenici nakon 3. razreda osnovne glazbene škole mogu sudjelovati i u aktivnostima pjevačkog zbora, tamburaškog orkestra ili nekoliko komornih glazbenih sastava (trio, kvartet, kvintet...). Godišnje 50 učenika konkurira za upis na 30 mjesta, pri čemu 10 od 15 prijavljenih upisuje nastavu klavira, 5 od 15 prijavljenih gitaru, više violina i tamburica. Nastavnički kadar čini 19 predavača, od kojih njih 4 djeluje u područnim odjelima izvan Đakova (9 tambura, 3 klavir, 4 gitara, 1 violina, 2 solfeggio).

Osim spomenutih instrumentalnih odjela, škola ima dozvolu za nastavu harmonike i puhačkih instrumenata, no još uvijek ne postoji dovoljan broj zainteresiranih polaznika kako bi se i ti odjeli formirali. Osim toga, u sklopu glazbene planira se i otvaranje plesne škole, za što također postoji dozvola, no ne postoje adekvatni prostori za nastavu tog tipa. Plesna škola obuhvaćala bi program klasičnog i suvremenog plesa.

Ideja je da se s novom zgradom glazbene škole formira jedna predškolska jedinica u vidu igraonice za glazbenu naobrazbu, prilikom čega bi se kroz jednogodišnji rad s djecom zainteresiranom za upis u glazbenu školu, definiralo onih 30 novih polaznika kod kojih je prepoznat glazbeni talent. Na taj način zamijenila bi se dosadašnja metoda testiranja polaznika na osnovu prijemnog ispita testiranjem sluha i smisla za ritam u trajanju od svega nekoliko minuta.

Činjenica da približno 2 od upisanih 30 učenika godišnje, po završetku osnovne škole, dalje nastavlja svoju glazbenu naobrazbu, dovodi do zaključka o neodrživosti ideje za otvaranjem srednje glazbene škole u Đakovu. Svoju daljnju glazbenu naobrazbu ti učenici stječu u srednjim glazbenim školama susjednih gradova poput Vinkovaca, Osijeka, Belog Manastira ili Požege, na maksimalnoj udaljenosti oko 70 km od Đakova.

Minimalni uvjeti za novu zgradu glazbene (i plesne) škole

Osim navedenih sadržaja moguće je u sklopu škole planirati sadržaje aktivnosti vezanih uz glazbu i ples koje bi se mogle koristiti na razini cijelog grada (prostorije glazbenih i plesnih udruga, prostorije za vježbu ili učenje, glazbenu i plesnu knjižnicu i fonoteku, radijsku stanicu, izložbenu dvoranu i sl.) te razmišljati o proširenjima u vidu za već spomenute, a trenutno nepostojeće, ili nove glazbene odjele.

Minimalni uvjeti za novoplaniranu zgradu glazbene škole, a ono što trenutni program ne zadovoljava, jesu individualne učionice za nastavu klavira (3), gitare (3), tambure (3), violine (1) te učionica za 30 učenika namijenjena nastavi solfeggija (1). U sklopu svake od učionica valjalo bi planirati pripadajuće nastavničke kabinete, a kao zajedničku prostoriju nastavnika zbornicu za minimalno 20 nastavnika. Potrebno je planirati koncertnu dvoranu za prihvata 80-100 posjetitelja. Ona bi mogla služiti kao prostor za vježbu školskog zbora (50), komornog sastava (3, 4, 5...) ili tamburaškog orkestra (50-60) ili se za te potrebe mogu planirati zasebne prostorije. Osim toga, potrebno je predvidjeti barem jedan glazbeni studio.

Za potrebe plesne škole treba, ovisno o planiranom broju polaznika, predvidjeti optimalan broj plesnih dvorana, svlačionice s tuševima, kabinete nastavnika te zajedničku predavaonicu.

5.4.2.2. Uređenje Strossmayerovog trga

Trg J.J. Strossmayera u Đakovu, koji treba biti uređen, nalazi se u granicama zahvata GUP-a za Grad Đakovo (Službeni vjesnik općine Đakovo br.2/92, Službeni glasnik grada Đakova br.4/97 i 2/01) u zoni predviđenoj za gradnju građevina infrastrukture. Trg se prostire na k.č.br.9129,9128,9118,9182 i9130 k.o. Đakovo.

Cjelokupna površina unutar predviđenih granica iznosi 10.750 m². Osim prostora samog Trga, u granice obuhvata ulaze i prilazi Trgu u ulici M. Gupca, u ulici L. Botića, prilaz Trgu od tržnice te na jugu do Pavićeve odnosno Preradovićeve ulice. Sav zahvat uređenja odvija se na javnoj površini koju se planira urediti u jedinstvenu javnu pješačku površinu i površinu namjenjenu samo za interventni promet.

a) URBANISTIČKO RJEŠENJE UREĐENJA TRGA – koncepcija

Idejno urbanističko-arhitektonsko rješenje uređenja Trga J.J. Strossmayera u Đakovu, unutar granica obuhvata, ima za cilj da se Trgu, u cijeloj njegovoj površini, oslobodenoj kolnog prometa i nesuvislih intervencija u popločenju, zelenilu i urbanoj opremi, a smirenom i odmjerenom postavom novog popločenja Trga i prilaznih ulica, izvedbom poteza uređenih ploha niskog i visokog zelenila na Trgu i u svim prilaznim ulicama, primjerenom oblikovanju i postavi rasvjetnih tijela Trga, novih klupa i potrebne urbane opreme (info panoi, stalci za bicikle, koševi) vratiti sakralni karakter.

Novim urbanističkim rješenjem Trg J.J. Strossmayera u Đakovu, postaje javna pješačka površina na kojoj je dozvoljen samo interventni promet. Nova obrada plohe Trga u zoni obuhvata je bez denivelacija, a predviđenom kombinacijom postave tamnijih i svijetlih betonskih popločnjaka, izvedbom nadzemne i podne fontane na sjevernoj i južnoj strani Trga, novom postavom niskog i visokog zelenila na istočnoj strani Trga i u prilaznim ulicama Trgu, postavom nove urbane opreme (klupe za sjedenje, koševi za otpatke, stalci za bicikle, info panoi) te izvedbom nove rasvjete Trga (niz rasvjetnih stupova na istočnoj strani Trga te podna rasvjeta po obodu obuhvata uređenja), Trg J.J. Strossmayera postat će u pravom smislu urbani primus prostor, odraz sadašnjeg vremena i kulture, prošlosti i sadašnjosti, svjetovnog i duhovnog.

Neophodni zahvati za ostvarenje koncepta uređenja Trga su:

- zabraniti sav kolni promet preko Trga, u granicama obuhvata
- ukloniti (srušiti) postojeće betonsko i asfaltno popločenje, sa svim denivelacijama
- ukloniti kiosk na sjevero-istočnoj strani Trga, kioske u prolazu prema tržnici, kao i Postojeći metalni plan grada na sredini Trga
- ukloniti svo visoko i nisko zelenilo na istočnoj strani Trga i u prolazu prema tržnici, a ostaviti zelenilo ispred ulaza u Strossmayerov perivoj i prema ulici P. Preradovića, na južnoj strani
- ukloniti sve betonske žardinjere, postojeće klupe i sva postojeća rasvjetna tijela.

b) ARHITEKTONSKO OBLIKOVANJE UREĐENJA TRGA

Arhitektonsko oblikovanje uređenja Trga u svemu slijedi iz urbanističkog rješenja.

Postojeće stanje na plohi Trga i kontaktne zone se potpuno uklanja.

Zadržavanje urbanističke koncepcije postiže se izbjegavanjem bilo kakvih elemenata denivelacije (rubnjaci, stepenice i sl.). Jedinu diskontinuitet ploha u visinskom smislu predstavljaju dna rigola od betonskih prefabriciranih popločnjaka, ali i to u iznosu od -3,00 cm.

Potez vanjskih pristupnih stepenica ispred katedrale je izvan granica obuhvata, ali će na stepenicama, uz desni bunar, biti izvedena električna podizna platforma, za lakši pristup u Katedralu osobama s poteškoćama u kretanju.

Prije uređenja Trga potrebno je na lokaciji izvesti zaštitna arheološka iskopavanja i istraživanja, jer se Strossmayerov trg nalazi u sklopu zaštićene i registrirane kulturno-povijesne cjeline koja je upisana u Listu registra kulturnih dobara RH-e pod brojem Z-2260 i nalazi se unutar područja zaštićene i registrirane arheološke zone u Đakovu, koja je upisana u Registar nepokretnih kulturnih dobara pod reg. Br. 489.

Namjena prostora

Namjena u granicama obuhvata je javna pješačka površina na kojoj će biti dozvoljen interventni promet. Biciklistički promet odvija se u kontaktnoj zoni.

-popločnje

Trg J.J. Strossmayera je trapeznog oblika, s naglašenom longitudinalnošću u smjeru svjer-jug, okružen zgradama sakralnog karaktera i sadržaja, sa središnjom dominantom- Katedralom sv. Petra. Takav trg traži smirenu i odmjerenu postavu nove intervencije. Odabrano je popločenje neutralnim tamnosivim betonskim popločnjacima u pravilnom rasteru, koje je podijeljeno i omekšano poprečnim trakama od svijetlih, bijelih ploča i svijetlosivih betonskih popločnjaka. Taj princip smirenog, pomalo neutralnog rastera popločenja, bez samoisticanja, diskretno potencira veličinu i značaj kojeg Trg sa svojim zgradama ima. Bijele uske trake u popločenju, okomite na Katedralu, sugeriraju zadržavanje, usmjeravaju prema Katedrali i vizualno „šire“ longitudinalni prostor Trga.

Bijele (svijetle) trake u popločenju, duž cijele zone obuhvata, su trake distanciranja, trake koje difiniraju prostor Trga namjenjenog svima i vizualno ga odvajaju od sakralnih zgrada, koje nisu dostupne svoj javnosti iznutra, samo izvana. Jedino je Katedrala dostupna svima i iznutra i izvana i zato pred Katedralom nestaje bijeli obris.

Svo popločenje je u trajnom, nehabajućem i protukliznom materijalu, koji svojom veličinom, bojom, trajnošću, teksturom i načinom polaganja stvara decentnu i primjerenu oblogu Trga. To su npr. betonski popločnjaci dimenzija 50x50x8 cm ili 30x50x8 cm, s dodatnim premazom kao zaštitom protiv mrlja od kečapa, ulja, majoneze i sl.

-fontane

Na kontaktnom mjestu – spoju s Korzom (ulica Ivana Pavla II.) predviđena je postava nadzemne fontane okruglog oblika (ubrzava kretanje i najmanje smeta jer ima najsavršeniji oblik – krug). Ona podiže urbani karakter prostora, povezuje ga, ali i distancira. Spoj Trga i Korza bit će izveden u razini.

Na južnoj strani Trga, prema Sjemeništu, predviđena je izvedba podne fontane. Njeno povremeno aktiviranje dodat će malo dinamike u ovaj sakralni Trg, jer je nadzemna fontana (na sjevernoj strani Trga) praktički „izvan“ Trga, na spoju Botičeve, Gupčeve i ulice Ivana Pavla II s Trgom.

Okrugla fontana, na križanju pravca Gupčeve, Botičeve i ulice Ivana Pavla II, je promjera 7,0 m. Ispod nje se, u zemlji, smještaju strojarnica fontane i kompenzacijski bazen, a u koje se pristupa putem pristupnog šahta. Prostor oko fontane, na zemlji, ima popločenje od srednje sivog granita, u radijalnim trakama. Prema fontani je predviđen profilirani rigol od srednje sivog granita, s podnim odvodima. Fontana ima malenu visinu, svega 50 cm iznad okolnog popločenja partera. Preljev fontane je predviđen preko zaobljenog rubnog svijetlo sivog (bijelog) granita. Okrugla fontana snabdjevena je s 24 mlaznice poredane u krug te jednom centralnom mlaznicom. Sve to osvjetljavat će noću 28 podvodnih reflektora.

Podna fontana, na južnoj strani Trga, ima dimenzije 458x458 cm, a ispod nje se, u zemlji, nalaze strojarnica fontane i kompenzacijski bazen te pristupni šaht. Podna fontana ima ukupno

25 mlaznica, svaka mlaznica je osvijetljena s po četiri reflektora. Podna fontana je u razini s popločenjem okolnog partera, bez istaka ili prepreka. Drugom bojom betonskih popločnjaka, u kombinaciji s inox rešetkama, naglašava se pozicija podne fontane u parteru.

Tehnološki dio fontana, koji je sastavni dio arhitektonskih nacрта, razradio je Krešimir Mesek, ing, stroj. Iz tvrtke Aquavital d.o.o. Zagreb.

-spomenik biskupu J.J. Strossmayeru

Pozicija spomenika biskupu J.J. Strossmayeru ostaje nepromijenjena.

-spomenik Berda

Dislocira se nešto južnije, odmah uz ulaz u Strossmayerov perivoj.

-drvored, klupe, rasvjeta

Na istočnoj strani Trga, uz kanoničke kurije, pješak je odmaknut od kurija min. 3,5 m, zahvaljujući izvedbi „predvrtova“ od bijelog i žutog cvijeća. Tu je predviđen i novouređeni drvored, ispod kojeg je sjedenje, klupe su okrenute licem prema Katedrali. Između drvoreda, na istočnoj strani Trga, je i red novih nadzemnih rasvjetnih stupova. Predviđeni su visoki čelični rasvjetni stupovi (6 kom) , mat tamne boje, visine do 8 m. Osvjetljavaju Trg difuzno, s reflektorima usmjerenim na reflektirajuću površinu. Tu je predviđen i elektropriključak za napajanje kod velikih manifestacija (tv reportažna kola, razglas i sl.).

Podna rasvjeta (ukupno 368 komada led rasvjete), duž cijele zone obuhvata, svojim tehničkim karakteristikama i emitiranjem raznobojne svijetlosti, gradi nove međuodnose u noćnom ambijentu Trga. Podno osvijetljenje stabala je bijele boje, kao i podna rasvjeta bijelih traka partera Trga, dok je žute boje podna rasvjeta bijelog obrisa oko zgrada Trga i prilaza Trgu te ispred Katedrale.

Rasvjeta spomenika biskupa J.J. Strossmayera je bijele boje, a podno markiranje spomenika Berde je žuto. Rasvjeta fontana je višebojna.

-zelenilo

Zelenilo pred Biskupskim dvorom nije u granicama obuhvata. Zelenilo na ulazu u Strossmayerov perivoj se zadržava, on postaje južni ulaz na Trg, njegova „zelena vrata“. Sva drveća na južnom prilazu Trgu su osvijetljena diskretnom podnom rasvjetom.

Na istočnoj strani Trga sadi se novi, uređeni drvored – vrstu drveta odrediti u dogovoru s krajobraznim arhitektom ili stručnjakom za zelenilo - sukladno povijesnom ambijentu i mikroklimatskim uvjetima koji vladaju na Trgu.

Isto vrijedi i za nove drvorede – visoko zelenilo – u prilaznim ulicama Trgu.

Parterno uređenje istočne strane Trga („predvrtovi“ kurija), kao i svih prilaznih ulica Trgu, predviđa kombinaciju uređenih zelenih, travnatih ploha i ploha žutog i bijelog cvijeća (vrste kojih će odrediti stručnjak za zelenilo).

-prilazi Trgu

Svi prilazi Trgu obrađeni su kao i sam Trg, oni svojim popločenjem, svojom teksturom, rasvjetom, zelenilom, urbanom opremom pripremaju dobronamjernike na dolazak na Strossmayerov trg, mjesto uzvišenosti, mira i dostojanstva.

-višenamjenski prizemni paviljon

Višenamjenski paviljon predviđen je u prilazu Trgu iz smjera tržnice. Parkiranje autobusa s turistima bit će organizirano u zoni oko tržnice i Vatrogasnog doma. Iz tog smjera je za očekivati najviše posjetilaca na Trg i u Katedralu, te je tu, uza zidanu ogradu dvorišta Sjemeništa, pozicioniran prizemni višenamjenski paviljon, maksimalnih dimenzija 20,40x6,02 m. Visina paviljona je 4,50 m od terena. Njegova namjena je za: javni gradski wc (odvojeno za muškarce i žene), wc za invalide, vinoteku te informacijski pult sa suvenirnicom, turističkim vodičima i sl. Predviđena je obrada pročelja u netransparentnom staklu (osim vrata i izloga, koji su u transparentnoj izvedbi), koje noću svijetli, dok je danju to smirena ustakljena fasada kojoj se reflektira okolica. Nosiva konstrukcija prizemnog paviljona je

čelična, pokrov je krvnim sendvič panelima, dok su fasade od fasadnih sendvič panela, koji su na tri strane (istočnoj, sjevernoj i zapadnoj) obloženi staklom.

Urbana oprema

Za dobivanje potrebnih informacija turistima i dobronamjericima, na Trgu i njenim prilazima predviđena je postava 7(sedam) info panoa.

Urbanu opremu Trga i prilaza Trgu čine i:

- 23 klupe
- 18 koševa za otpatke, s pepeljarom
- 4 staka za bicikle.

Koševi za otpatke postavljeni su uz klupe.

Približna površina uređenog partera Trga

Popločenje partera (u granicama obuhvata)7.870 m²

Za popločiti partera **7.700m²**

Uređenje plohe partera bez popločenja:

- nisko zelenilo, cvijeće 2.250m²
- bijeli okrugli šljunak, debljine 10 cm375m²

Ukupno za urediti **2.625m²**

Prolazi za interventna vozila

Nova obrada podne plohe Trga J.J. Strossmayera, unutar granica obuhvata, izvedbom novog popločenja i slojeva ispod njega omogućuje potrebnu nosivost za pristup interventnih vozila na svakom dijelu popločene površine. Vatrogasna i druga interventna vozila imaju na Trgu potrebnu širinu prolaza, od 5,5 m.

Isto tako sva vatrogasna vozila mogu prići na manje od 12 m od poteza objekata na istočnoj, sjevernoj i južnoj strani Trga, što je za zgrade visine do 16 m dostatno.

Arhitektonske barijere

Nakon uređenja Trg J.J. Strossmayera neće imati arhitektonske barijere. „Nestala“ je klasična izvedba kolnika i nogostupa, sve je istokapacitetno i u minimalno potrebnim padovima zbog odvodnje oborinske vode.

Pristup u prizemni paviljon je izravno s terena, ulaz u invalidski wc je također izravno s terena, dok su za ulaz u sanitarne prostore osigurane stepenice malog nagiba (2x po 15 cm).

Za ulazak osoba s poteškoćama u kretanju, u Katedralu sv. Petra i Pavla, bit će ugrađena podizna električna platforma kod desnog bunara. To nije predmet ovog projekta, jer je izvan granice obuhvata, ali će biti riješeno drugim projektom.

Uređenje Trga J.J. Strossmayera, u predviđenim granicama obuhvata, neće ugroziti stabilnost postojećih obodnih zgrada, niti će svojom obradom, postavom urbane opreme, rasvjetnih tijela i zelenila narušiti postojeće vizure. Dapače, uređenje Trga akcentirat će njegovu sakralnost, njegovu povijest i njegov značaj za grad Đakovo i njegove žitelje, što je tijekom proteklih vremena raznim nesuvislim intervencijama i zahvatima potisnuto u drugi plan.

5.4.2.3 Uređenje Strossmayerovog parka

Uvod

U samom centru grada neposredno uz đakovačku katedralu nalazi se poznati Strossmayerov perivoj, zaštićeni spomenik prirode. Kako ga je osnovao poznati biskup Strossmayer ovaj poznati perivoj je česta destinacija posjeta turista uz đakovačku katedralu.

Zadnjih dvadesetak godina zbog nedovoljnih sredstava ovaj perivoj iako zaštićen je poprilično zapušten i zapostavljen.

Uviđajući važnost i vrijednost ovog perivoja Grad Đakovo je u 2003. godini pokrenuo aktivnosti na sustavnoj obnovi i vraćanju izvornog stanja.

Prvi korak je bila izrada Povijesne studije, Studije inventarizacije i Studije obnove za Strossmayerov perivoj. Prema studiji program se vrši u petogodišnjem periodu, a sve prema financijskim mogućnostima.

Studija je prihvaćena od strane Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture u Osijeku i valorizirana kao vjerodostojan dokument po kojemu se može pristupiti obnova.

A) Projekt obnove

U projektu obnove (situacijski plan broj 4) dat je grafički prikaz izgleda perivoja nakon završenih potrebnih radova opisanih na sljedećim stranicama. Projekt je izrađen poštivajući sve do sada proučeno i napisano i uvažavajući mišljenja stručnjaka koji su pisali povijesne osnove, a spomenuti su unutar Povijesne studije i Studije inventarizacije.

Prema prirodnim obilježjima zatečenim na terenu perivoj možemo podijeliti u nekoliko cjelina:

1. Historicistički vrtovi (tri cjeline) koje obnavljamo metodom restauracije.
2. Pejzažni dio perivoja (plohe unutar ravnog dijela koji se pruža od biskupskog dvora do objekata Doma zdravlja, tj. do granica zaštite, kojeg treba obnoviti rekonstrukcijom).
3. Kosine koje se pružaju na zapadnom dijelu i sežu do velike livade kojoj je granica cesta (Zvečaj I i II) ostaju zaštitni rubni pojasevi šumske vegetacije - konzervacija.

Prema ovoj podjeli odredili smo dinamiku obavljanja radova vezanih za realizaciju projekta. Pojedini dijelovi moraju se obnoviti kao cjeline!

B) Način i dinamika izvođenja radova

Kao preduvjet započete obnove potrebno je što prije osigurati potrebna financijska sredstva. Zsigurno će tempo priliva financijskih sredstava diktirati tempo realizacije projekta obnove, ali se realno može očekivati sljedeći raspored poslova i izvedbe:

- 1.) Sanitarna sječa prema dostavljenim sanitarnim doznakama, što ujedno podrazumijeva i otvaranje vizura te oslobađanje ploha travnjaka u smislu koncepcije pejzažnog perivoja, a ne održavanja postojeće šume.
- 2.) Nadosadnja nestalih biljnih vrsta ili zamjenska sadnja samo povijesno vrijednih detalja. Od 426 doznačenih stabala za sanitarnu sječju, potrebno vratiti 80 komada.
- 3.) Čišćenja krošnji od otpalih i suhих grana. Potrebne radove izvesti kao obavezu godišnjeg održavanja perivoja.
- 4.) Obnova staza od sipine prema podacima i grafičkom prikazu projekta obnove - potrebno obnoviti 2800 m² staza.
- 5.) Obnova uresnih vrtova oko biskupskog dvora. Potrebno obnoviti sve nasade šimšira - 3.200 komada.
sezonsko cvijeće - 18.200 komada godišnje,
ruže stablašice - 28 komada.
- 6.) Obnova svih postojećih staza uz micanje asfalta i popločenje odabranim popločnjacima. Potrebno obnoviti 3.500 m².
- 7.) Obnova fonda grmlja uz putove i u travnjacima prema priloženom situacijskom planu. Potrebno zasaditi 800 komada hortenzija, 102 komada jorgovana, 100 komada graba, 80 komada ljetnog jorgovana, 70 komada rododendrona.

Lukovica narcisa, šafrana, muskaria te ostalog cvijeća prema legendi u situacionom planu broj 4. potrebno je 625.000 komada.

8.) Izmicanje pozornice i gradnja nove na livadi uz rub perivoja s njegove zapadne strane. Za ovaj je dio potrebno izraditi detaljan projekt izgleda nove pozornice, ali i odrediti metode sanacije stare.

9.) Povratak i rekonstrukcija malog japanskog paviljona prema replici, a na mjesto gdje je bila pozornica.

10.) Obnova dječjeg igrališta gdje predlažemo da cijelo dječje igralište bude načinjeno od prirodnih materijala, kao što je to npr. Baltazar grad. Predlažemo 12 elemenata: ljuljačke, tobogan, klackalice, vrtuljak, penjalice, drvenu kućicu, klupe, koševе, stolove, užad i dr.

11.) Obnova infrastrukture. Povećanje broja rasvjetnih tijela, uvođenje sustava navodnjavanja i odvodnje. U perivoju su zamišljena rasvjetna tijela uz glavne šetnice i reflektori usmjereni na cvjetne detalje. Uzorci zamišljenih rasvjetnih tijela koja bi trebala biti u nivou sa zemljom dati su među slikama vrtno-tehničkih elemenata. U perivoju bi trebalo povećati broj samostojećih lampi.

12.) Obnova vrtno-tehničkih elemenata: klupa, koševa, kućica za ptice (slika 43, 44, 45, 46). Potrebno je obnoviti i zamijeniti postojeće klupe i koševе i nadopuniti s novih 36 komada.

13.) Redovito održavati perivoj s modernim načinom održavanja, a prema radovima navedenim u ovoj studiji.

14.) Cilj ovog projekta je svakako sačuvati povijesnu izvornost i važnost Strossmayerovog perivoja jednog od najljepših u ovom dijelu Europe iz toga doba.

Korisnici su svi građani i turisti koji svakodnevno koriste blagodat ovoga perivoja. Razvoj hodočasničkog turizma omogućuje se i ovim Strossmayerovim perivojem. Rezultati projektom obnove su zasigurno veliki za sva buduća pokoljenja kako Grada Đakova tako i cijele Hrvatske. Vremenski period cijele obnove bi se trebao izvršiti prema planu u petogodišnjem programu.

Od projektne dokumentacije postoji izrađena Studija perivoja J. J. Strossmayera u Đakovu izrađena i verificirana 2003. godine. Početkom 2004. godine je ova studija dostavljena i Ministarstvu kulture.

5.4.2.4. Izgradnja Gradskog kulturnog centra za urbanu i alternativnu kulturu

U Đakovu postoji potreba za kulturnim prostorima koje bi koristile gradske udruge i umjetnici. U skladu s europskim kulturnim praksama u kojima se potiče obnova devastiranih urbanih prostora i njihova prenamjena u nove kulturne sadržaje u Đakovu bi trebao po istom načelu urediti Kulturni centar koji bi osim opće namjene bio usmjeren prema urbanim i alternativnim kulturnim sadržajima koji nedostaju Đakovu. Prostor na kojem bi se gradio Centar bi u prostorima nekog od đakovačkih poduzeća koje je u stečaju i prostori više godina nisu u funkciji. Na taj način bi se osim novog kulturnog objekta izvršila i revitalizacija nekog od industrijsko-trgovačkih objekata u središtu grada i dodatno popravila kvaliteta života u Gradu.

5.4.2.5. Dovođenje stalnog muzejskog postava Muzeja Đakovštine - arheologija

Dovođenje stalnog muzejskog postava - arheologije zadaća je Muzeja Đakovštine na investicijskom planu. Naime, zgrada u dvorištu Muzeja završena je tijekom 2013. godine i u tijeku je ishođenje uporabne dozvole. Slijedi opremanje prostorija i preseljenje građe iz glavne zgrade čime se oslobađa prostor za vrijednu arheološku zbirku Muzeja Đakovštine. U suradnji s nadležnim institucijama krenut će se u potrebne radove. Muzej Đakovštine posjeduje oko 5000 svezaka najrazličitije bibliotečne građe (knjige, katalozi, skripte, časopisi,

novine...) , ali ne i jedinstven prostor u kojem bi ta građa bila čuvana i obrađena. Kako nemaju stručnu osobu, a niti prostor predviđen za čuvanje te vrste građe, Muzej nema muzejsku knjižnicu bez obzira što posjeduje veliki broj bibliotečnog gradiva. S malo ulaganja i jednom stručnom osobom ova bi se vrijedna građa stavila u funkciju kulturnog i znanstvenog života Đakova tako da je realna realizacija ovoga plana u narednom razdoblju.

5.4.2.6. Dovršetak obnove zgrade gradske uprave

Zgrada Gradske uprave nalazi se u najužem zaštićenom dijelu grada te kao takva spada u zaštićeni spomenik kulture kao registrirana povijesna cjelina grada Đakova. Obzirom na vrlo dotrajalu sacijansku fasadu kao i stolariju koja je u potpunosti uništena u I. fazi radova pristupilo se hitnoj i cjelovitoj sanaciji, čije je izvođenje odobrio nadležni Konzervatorski odjel iz Osijeka, koji je ujedno i vršio nadzor nad izvedbom radova.

Do sada je izvršeno obijanje loše i dotrajale žbuke pročelja, fasaderski radovi i žbukanje vanjskih zidova, kompletna izmjena vanjske limarije s bakrenim limom te je izmijenjena kompletna vanjska stolarija.

Nakon završetka I. faze sanacije pročelja i vanjske stolarije koju je financirao grad Đakovo potrebno je pristupiti II. fazi saniranju unutrašnjosti zgrade, gdje je izrađen Izvedbeni projekt "ZAŠTITA OD DJELOVANJA KAPILARNE VLAGE, GRAĐEVINSKA SANACIJA UNUTRAŠNJOSTI ZGRADE I UGRADNJA DRENAŽNOG SUSTAVA NA ZGRADI GRADSKOG POGLAVARSTVA GRADA ĐAKOVA."

Zbog velike prisutnosti vlage u zidovima predstoji sanacija objekta od djelovanja kapilarne vlage, radovi na demontaži i obijanju oštećene i vlagom natopljene žbuke nakon čega je potrebno izvršiti žbukanje zidova, u daljnjem tijeku obrade zidnih površina slijede ličilački radovi zidova i stropova. U obradi podnih površina potrebno je izvesti betonske, parketerske i keramičarske radove, slijedi dobava i montaža sanitarnih uređaja te stolarski radovi na unutrašnjoj stolariji. Uz troškove sanacije (gradnje) potrebno je predvidjeti troškove nabave i postavljanja uređaja za suzbijanje kapilarne vlage te nadzora nad izvedbom radova.

5.4.2.7. Dogradnja stare ili gradnja nove zgrade Gradske knjižnice s dvoranom za književne tribine i manje kulturne događaje

Gradska knjižnica i čitaonica Đakovo kao središnja narodna knjižnica i čitaonica u Đakovu, treba svoje djelovanje temeljiti na preporukama UNESCO-vog Manifesta za narodne knjižnice, a za svoje djelatnosti mora se rukovoditi Standardima za narodne knjižnice u RH kojima se određuju minimalni uvjeti za obavljanje te djelatnosti. Prema Standardima Gradska knjižnica i čitaonica Đakovo trebala bi zauzimati prostor od minimalno 1.400 m², no knjižnica djeluje na prostoru od 450 m², trebalo bi što prije započeti adaptaciju i opremanje Knjižnice ili izgradnju novoga prostora. Najizglednija lokacija je dvorište Centra za kulturu u sklopu koje djeluje i Gradska knjižnica, ali je moguće, ukoliko se osiguraju sredstva, zgradu graditi i na drugoj lokaciji.

5.4.2.8. Izgradnja spomenika, spomen-ploča i spomen-obilježja zaslužnim Đakovčankama i Đakovčanima i važnim događajima iz kulturne povijesti

Veliki broj zaslužnih Đakovčana i Đakovčanki te veliki broj važnih događaja iz đakovačke kulturne povijesti nije odgovarajuće vrjednovan. Osim biskupa Strossmayera, Ive Lole Ribara i Luke Botića gotovo da nema velikana čije je djelovanje obilježeno na primjeren način spomenikom, spomen-pločom ili drugim obilježjem. Stoga je potrebno u narednom razdoblju osnovati Odbor koji će sačiniti listu prioriteta znamenitih Đakovčana i Đakovčanki te popis važnih datuma iz kulturne povijesti te pokrenuti proces realizacije projekta koji bi uključivao

gradnju spomenika, poprsja, spomen-ploča i dr. Također bi trebalo na natpisima gradskih ulica naznačiti najvažnije podatke o osobi po kojoj ulica nosi ime.

5.4.2.9. Izgradnja Centra za tradiciju i folklor

U Centru za tradiciju i folklor bi brojne tradicijske i kulturne udruge svojim djelovanjem kreirali "posebne doživljaje za posjetitelje" (seminari folklor, glazbeni seminari, seminari ručnog rada, seminari za obrtnike, "living history" programi, posebne ture za posjetitelje i td.) te drugi sadržaji nužni za kvalitetno i dugoročno održivo tržišno pozicioniranje na tržištu posebnih interesa. Objekt prenamjene u ovaj centar na području grada Đakova bi bila zgrada tipa „Mimoze“ koja je danas u ruševnom stanju i hitna joj je temeljita obnova ili neki sličan zapušteni objekt industrijske arhitekture. Ovaj Centar ne bi služio samo za seminare i radionice već bi u njemu KUD-ovi grada Đakova održavali svoje probe i imali sjedišta, bila bi smještena glazbena škola, jedan dio zgrade bi se mogao prenamijeniti u hostel, restoran... Ovo bi bio prvi Centar za tradiciju i folklor u Hrvatskoj.

5.4.2.10. Rekonstrukcija i plinifikacija kino-dvorane Centra za kulturu i gradnja ljetne pozornice

Infrastrukturni prioriteti Centra za kulturu Grada Đakova su plinifikacija i opremanje dvorane. Za plinifikaciju je izrađena projektna dokumentacija, a grijanjem na plin bi se povećala energetska učinkovitost cijele zgrade.

Planirano je i opremanje dvorane. Dvoranu bi opremili na način da se postojeća sjedala izmjene suvremenim sjedalima koja pružaju veći komfor gledateljima. Umjesto sadašnjih 558 sjedala smanjio bi se broj sjedala i povećala udobnost te razmak između redova. U dvorani bi se morala odraditi kompletna rekonstrukcija postojećih redova s obzirom na nedostatak mjesta između redova.

Planirano je oživljavanje projekta vanjske pozornice na kojoj bi se održavale sve značajnije manifestacije ili prikazivati igrani filmovi u ljetnim mjesecima.

5.4.2.11. Obnova i revitalizacija prostora „starog DVD-a“

Prostori „starog DVD“ kojima upravlja KUD Sklad imaju velik, a nedovoljno iskorišten potencijal. Trebalo bi pristupiti rekonstrukciji kompletnog prostora koji koristi KUD Sklad, ali i svih ostalih prostora koji nisu u funkciji đakovačkog DVD-a te ih otvoriti na korištenje đakovačkim kulturnim udrugama, organizacijama i umjetnicima.

5.4.2.12. Završno uređenje prostora za rad Centra za znanstveni i umjetnički rad HAZU

Na 200. obljetnicu rođenja biskupa Strossmayera svečano su otvorene prostorije novoutemeljenog Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Đakovu. Prostorije su smještene u potkrovlju Nadbiskupijske knjižnice i arhiva u Preradovićevoj ulici. Sredstvima Nadbiskupije, Grada Đakova i Županije osječko-baranjske uređeni su uredski prostori Zavoda i opremljeni računalnom opremom i namještajem, kao i zajednička prostorija za sastanke i prezentacije uređena u suradnji s novoosnovanim Dokumentacijskim centrom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera s kojim dijeli isti prostor. U završnoj fazi potrebno je nabaviti namještaj za konferencijsku dvoranu i opremiti Biblioteku.

5.4.2.13. Disperzija kulturnih aktivnosti i događanja u prigradskim naseljima

U svim prigradskim naseljima postoje domovi prikladni za kulturne programe, ili se u dogledno vrijeme planira rekonstrukcija i izgradnja. Potrebno je do 2020. urediti sve društvene domove kako bi imali mogućnost održavanja različitih kulturnih događanja. U prigradskim naseljima i sada se održavaju brojne kulturne priredbe, ali uglavnom iz različitih vidova tradicijske kulture. Ovom se Strategijom želi ponuditi širi spektar kulturnih događanja.

5.4.2.14. Digitalizacija građe iz Zavičajnog fonda Gradske knjižnice i čitaonice

Gradska knjižnica u narednom razdoblju predviđa digitalizaciju vrijedne građe zavičajnog fonda Knjižnice pa će tako mnoga manje vrijedna djela biti dostupna javnosti, ali i istraživačima lokalne kulture i povijesti.

5.4.2.15. Poticanje nakladničke djelatnosti

Iznimno je važno poticati nakladničku djelatnost đakovačkih autora iz različitih područja kulture i umjetnosti. Jedna od potreba đakovačke kulture je Đakovački leksikon u kojem bi grupa stručnjaka popisala sve najvažnije ličnosti, pojave, umjetnička djela, baštinu isl. od nastanka Đakova do danas.

5.4.2.16. Uređenje prostorija i plesne dvorane KUD-a TENA

U Bivšoj upravnoj zgradi Žita d.d. u tijeku je uređenje prostorija i plesne dvorane KUD-a Tena koji su se morali iseliti iz devastirane zgrade Mimoza. U donjem dijelu prostora nalazit će se društvene prostorije, sanitarni čvorovi, prostorije za tamburaše, Bečarine i garderoba. U potkrovlju će se urediti plesna dvorana. Bit će potrebno popraviti i pretresti krov. Ukupna cijena radova rekonstrukcije i opremanja iznosi oko 500.000,00 kuna, a dio radova je već obavljen. Dovršenje je planirano tijekom 2015.

5.4.3. Poticanje razvoja kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje i javne komunikacije

Ovom strategijom poticat će se kulturna raznolikost i razvitak svih kulturnih sektora i umjetničkih područja, posebice onih koji su manje razvijeni. Cilj je postići uravnoteženu i razvijenu kulturnu scenu.

5.4.4. Potpora razvoju umjetničke i umjetničko-znanstvene djelatnosti

Potpore osnovnoj djelatnosti udruga u kulturi umjetničkih organizacija također je od iznimne važnosti za održanje i profesionalni razvoj svih kulturnih djelatnosti i umjetničkih područja. Želi se postići raznolikost programa i kulturnog razvoja pojedinih udruga i umjetničkih organizacija te stvaranje novih. Financiranje će se vršiti kroz Program javnih potreba u kulturi Grada Đakova, a potencirat će se inovativni programi koji će doprinijeti kulturnom razvoju ne samo Đakova već Republike Hrvatske, a posebice će se vrednovati projekti kojima se naglašavaju europske kulturne vrijednosti. Također se želi potaknuti samostalne umjetnike koji se kao takvi financiraju iz proračuna Republike Hrvatske. U Hrvatskoj na početku 2015. postoji više od 1300 registriranih samostalnih umjetnika iz područja likovnog, glazbenog, scenskog, književnog i filmskog stvaralaštva ali ih vrlo malo djeluje u Đakovu. Sustav

samozapošljavanja samostalnih umjetnika koji se potiče i pomaže uplatama doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje iz sredstava državnog proračuna postoji niz godina i pokazao se vrlo efikasnim jer se umjetnicima s obzirom na neredovitost priliva dohotka s minimalnim sredstvima osigurava slobodno umjetničko stvaralaštvo i primjerena profesionalna umjetnička produkcija. Ovom strategijom želi se potaknuti samostalne umjetnike na djelovanje na području Grada Đakova gdje bi se Programom javnih potreba predvidio iznos za projekte samostalnih umjetnika koji imaju prebivalište na području Grada Đakova te ih se na taj način motiviralo na ostanak u Đakovu ili dolazak u naš Grad.

5.4.5. Nagrađivanje kulturne izvrsnosti

Nagrađivanjem sveukupnog djela i izuzetnih ostvarenja te potporom izvrsnosti u svim područjima kulturnog i umjetničkog djelovanja nastavit će se poticati osobita postignuća u kulturi i umjetničkom stvaralaštvu udruga, umjetnika o kulturnih organizacija koji djeluju na području grada Đakova. Potrebno je uvesti godišnju nagradu za kulturno stvaralaštvo na području Grada Đakova kojom bi se nagrađivala djela, projekti ili godišnji opusi od posebne vrijednosti.

Gradska knjižnica i čitaonica će provesti nagrađivanje književnih djela đakovačkih autora, kako bi se promicala lokalna književnost.

5.4.6. Utemeljenje novih godišnjih i višegodišnjih kulturnih manifestacija i programa

Na javni poziv za izradu Strategije pristigao je značajan broj sugestija za utemeljenje novih godišnjih i višegodišnjih kulturnih manifestacija i programa. Grad Đakovo će financirati i sufinancirati nove programe koji budu u skladu s ciljevima ove Strategije.

5.4.7. Unaprjeđenje programa poduzetništva u kulturi

Kao poseban program nepovratne državne potpore male vrijednosti, Projekt „Poduzetništvo u kulturi“ pokrenuli su 2008. godine Ministarstvo kulture i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Projekt su zaključno s 2012. godinom zajednički provodili i razvijali pet godina. Od 2013. Ministarstvo poduzetništva i obrta u sklopu programa Poduzetnički impuls samostalno provodi projekt pod nazivom „Poduzetništvo kreativnih industrija“ s povećanim ukupnim iznosom potpora s 2 na 3 milijuna kuna za obrte i trgovačka društva u djelatnostima multimedijalnih računalnih igara, DVD i video produkciji, novim medijima i medijskim komunikacijama, glazbi i glazbeno-scenskoj umjetnosti, arhitekturi, dizajnu, grafici, modnom dizajnu, novoj medijskoj kulturi i modernim načinima oglašavanja. Ministarstvo kulture od 2013. samostalno nastavlja provoditi projekt „Poduzetništvo u kulturi“ s ukupnim iznosom od 2 milijuna kuna. Cilj projekta je jačanje kapaciteta kulturnih/kreativnih industrija i poduzetništva u području kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i kulturne proizvodnje, a uključuje poduzetnike usmjerene na ulaganja potrebna za širenje na nova tržišta, stvaranje novih proizvoda, novih potrošača i novih tehnologija s ciljem uvećavanja vrijednosti – orijentirane na zapošljavanje, rast i razvoj. Korisnici su subjekti malog gospodarstva kojima je pretežita – glavna djelatnost prema NKD-u određena za obavljanje djelatnosti knjige i nakladništva te izvedbenih i vizualnih (likovnih) umjetnosti.

Ovom strategijom želi se potaknuti đakovačke kulturne subjekte da se uključe na ovaj natječaj te da na taj način doprinesu razvitku kulturnog života i kulturne infrastrukture Grada Đakova. U Programu javnih potreba u kulturi planirat će se sredstva kojima će se poticati poduzetništvo u kulturi pod uvjetom da se sredstva dobivena na natječaju resornog Ministarstva potroše u Đakovu.

5.4.8. Potpora programima inovativnih kulturnih i umjetničkih praksi (novih medijskih kultura)

Đakovačka kulturna scena u velikoj mjeri je okrenuta tradicionalnim kulturnim praksama i tradicionalnim kulturnim vrijednostima. Jedan od ciljeva kulture Strategije Grada Đakova je poticanje razvitka inovativnih kulturnih i umjetničkih praksi (novih medijskih kultura). Potpora programima novih medijskih kultura potpora je interdisciplinarnim i/ili intermedijalnim oblicima umjetničkog stvaralaštva te novim oblicima organizacijskog djelovanja u kulturi (platforme, mreže, nezavisni neprofitni klubovi i centri, hibridne institucije i sl.). Ovo područje inovativnih umjetničkih praksi – najčešće i sve više sa socijalnim fokusom – svojim aktivizmom ispunjavaju udruge čiji se rad ne može smjestiti u neki od tradicionalnih izraza poput kazališta, likovnosti ili glazbe. Njihovo djelovanje se u pravilu usmjerava na društveni cilj – poput integracije mladih, osoba treće dobi ili zajedničke upotrebe javnih prostora, a žanrovska distribucija izraza kojim ga ostvaruju je instrumentalna: hoće li to biti serija javnih rasprava, eksperimentalni film, kazališna predstava, ili sve to zajedno – ovisi o mogućnostima i interesima sudionika. Uvođenjem potpora predviđenih Programom javnih potreba Grada Đakova za cjelogodišnje programe kulturnih klubova, centara i organizacija, cjelogodišnjih umjetničkih programa, programa informacijskih i/ili resursnih centara te klubova mladih pridonijet će se permanentnoj aktivnosti u realizaciji i profiliranju cjelogodišnjih programa te osiguravanju stabilnosti nezavisne kulturne scene. Uvođenjem sufinanciranja za razvojne inovativne programe novih kulturnih praksi i umjetničku produkciju pridonijet će se razvoju interdisciplinarnog i/ili intermedijalnog umjetničkog stvaralaštva. Povećanjem broja potpora za edukacijske i medijske programe/projekte, seminare, radionice, predavanja, debate i sl. pridonijet će se razvoju i jačanju kapaciteta organizacija civilnog društva koje razvijaju inovativne umjetničke i kulturne prakse te uključivanju građana (publike) u kreativne procese.

5.4.9. Povećanje zaposlenih u kulturi na području Grada Đakova

Tijekom javne rasprave kod izrade ove Strategije više se kulturnih subjekata očitovalo s potrebama zapošljavanja novih stručnih ljudi u kulturi. Muzej Đakovštine tako traži voditelja muzejske Biblioteke kao i stručnjaka iz područja povijesti umjetnosti. Slične potrebe iskazuju i druge kulturne institucije na području Grada Đakova. Ovom se strategijom želi podići broj zaposlenih u postojećim kulturnim institucijama, a također otvoriti i nova radna mjesta budući da se planira utemeljenje, izgradnja i početak rada novih kulturnih institucija. Važno je napomenuti, s obzirom na različitost osnivača kulturnih institucija na području Đakova, kako će se financijski teret zapošljavanja novih djelatnika ne će biti samo iz Gradskog proračuna.

5.4.10. Sufinanciranje kulturnih projekata korisnika odobrenih u okviru kulturnih programa EU

S ciljem poticanja diversifikacije izvora financiranja projekata iz područja kulture intenzivirat će se sufinanciranje projekata odobrenih za financiranje u okviru programa EU, a posebno programa »KREATIVNA EUROPA 2014.-2020.«. Posebno će se vrednovati i davati prednost onim projektima korisnika koji potiču mobilnosti umjetnika i kulturnih djelatnika u međunarodnom okruženju, koji potiču razmjenu i usavršavanja mladih, kao i projekata koji povezuju kulturu i turizam te urbanu obnovu i gospodarski razvoj kroz kulturne industrije.

5.4.11. Strukturni i kohezijski fond

Otvaranje strukturnog i kohezijskog fonda hrvatskim projektima omogućit će povlačenje značajnih sredstava za realiziranje projekata iz područja kulture, posebno onih projekata koji su povezani s turizmom, urbanom obnovom i gospodarskim razvojem. Uspješna prijava projekata za financiranje iz strukturnog i kohezijskog fonda zahtjeva jake administrativne kapacitete kao i višegodišnje strateško planiranje, pripremljenost projekata i osiguravanje sredstava za sufinanciranje projekata. U narednom razdoblju želi se jačati administrativne kapacitete za apliciranje na fondove EU, posebno strukturni i kohezijski fond, pripremati infrastrukturne projekte zacrtane kulturnom strategijom za apliciranje na natječaje EU, izraditi plan osiguranja proračunskih sredstava za predfinanciranje i sufinanciranje projekata. Pokazatelj uspješnosti bit će broj prijavljenih projekata na programe Zajednice.

5.4.12. Kulturno i umjetničko obrazovanje

Ovom se Strategijom želi također intenzivirati međusobnu suradnju kulturnih i obrazovnih ustanova kako bi se poboljšala kulturna ponuda za djecu i mlade. Potrebno je osnovati radnu grupu ili odbor, koji će pripremati godišnje programe zajedničkih aktivnosti, poticati umjetničku specijalizaciju i usavršavanje mladih talentiranih umjetnika, poticati umjetničko stvaralaštvo kod djece i mladih kroz različite oblike formalne i neformalne edukacije, promocija mladih talenata u svim umjetničkim područjima. Također će se za sve zainteresirane dionike u kulturi provoditi seminari i stručna usvršavanja.

5.4.13. Promidžba kulture

5.4.13.1. Uvod

Važan segment u razvitku kulturnog života Grada Đakova je medijska prisutnost kulture odnosno prezentacija projekata i kulturnih ostvarenja te sam tijekom kandidature Grada za EPK. U skladu sa sadašnjim ekonomskim i tehnološkim promjenama koje otvaraju široke mogućnosti za stvaralaštvo i inovacije, posebna pažnja kod prezentacije treba se obratiti na raznolikost kreativne ponude, na priznavanje autorskih i umjetničkih prava kao i na specifičnost kulturnih dobara i usluga, koje se, s obzirom da predstavljaju nosioce identiteta, vrijednosti i značenja, ne trebaju tretirati kao obična vrsta potrošne robe već afirmirati njihove trajne vrijednosti i doprinos hrvatskoj i svjetskoj kulturnoj baštini. U tom smislu se očekuje trajna suradnja sa svim medijima koji djeluju na području Grada. Županije, Republike Hrvatske ali i EU. Ipak, s obzirom na specifičnost kulture kao neprofitne djelatnosti smatramo da je nužna potreba osnutka nekoliko medijskih kanala koji će pomoći kandidaturi Đakova kao EPK i ukupnom kulturnom razvitku planiranom ovom strategijom.

5.4.13.2. Projekt turističko - promidžbenog, informativnog, servisnog Projekta „Đakovačka kultura na internetu“

Potrebno je ustrojiti internetsku televiziju i internetski radio koji bi se prvenstveno bazirao na emitiranju kulturnih sadržaja. Za taj posao bi Grad trebao osnovati vlastitu ustanovu, ili ponuditi taj posao produkciji koja se dokazala u proizvodnji takvih sadržaja i promicanju đakovačke kulture. S najnovijim mogućnostima omogućeno je i stream prenošenje događaja u živo putem interneta. Ova mogućnost velikom brzinom osvaja svijet i definitivno postaje jedan od najvažnijih načina medijske komunikacije tako da bi svi najvažniji kulturni događaji bili izravno prenošeni. Važno za napomenuti je da su priloga na portalu vremenski neograničeni za razliku od priloga na lokalnim i nacionalnim televizijama koji su obično kratki i selektivni. Ideja je da se pokrene đakovački radio s tri programa odnosno streama s

različitom glazbom kako bi se zahvatio što širi sloj publike koja bi tako mogla birati vrstu i tip glazbe koju preferira, a uz glazbu prezentirati kulturne sadržaje.

5.4.13.3. Internetski portali

Uz postojeće internetske portale koji prate Grada Đakovo i kulturna događanja potrebno je pokrenuti Internetsku i Facebook stranicu posvećenu kandidaturi Đakova za EPK. Osim informacija koje bi prenosile te stranice, one bi bile i kanal komunikacije s građanima. Prije desetak godina bilo bi dovoljno uspostaviti portal o gradskoj kulturi na internetu, međutim, danas je nužno poticati stvaranje mreže portala, web stranica i drugih interaktivnih audiovizualnih sadržaja koji će usmjeravati pažnju na kulturne potencijale i sadržaje u Đakovu. Danas više od polovice turista svoju destinaciju izabire uz osobiti utjecaj informacija dobivenih putem interneta, što dovoljno govori o važnosti ovog segmenta razvoja.

5.4.13.4. Đakovački kulturni vodič

Dio građana još uvijek je vjeren klasičnim, napose tiskanim medijima. Postoji potreba za tiskanim medijem – đakovačkim kulturnim vodičem - koji bi u sebi sadržavao kalendar kulturnih događanja, analizu održanih i najave budućih događanja kao i teme iz đakovačke kulturne povijesti. S obzirom na financijske potencijale Đakova takav bi medij trebao biti dvomjesečnik odnosno najavljujivati događanja za dva mjeseca unaprijed. Nakladnik bi bio Grad Đakovo, dijelio bi se besplatno i tiskao na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku. Naravno, postojalo bi i internetsko izdanje vodiča.

5.4.13.5. Odbor za koordinaciju kulturnih događanja

Jedna od problema đakovačke kulture je nekoordiniranost kulturnih događanja tako da se često preklapaju što negativno djeluje na publiku, ali i na kulturnu scenu u kojoj se javlja nepotreban antagonizam udruga, ustanova i pojedinaca u kulturi. Stoga je nužno osnovati Odbor, koji će imenovati Gradonačelnik, koji će se baviti koordinacijom kulturnih događanja čime bi se izbjegli nesporazumi i preklapanja kulturnih događanja.

5.4.14. Razvitak kulturnog turizma

Grad Đakovo obiluje kulturno-turističkim potencijalom i možemo reći da prvenstveno prevladava kulturni turizam, a manje odmorišni turizam. U ovom periodu je to pozitivna stvar.

Kulturni turizam je specifičan sektor koji nije podložan velikim oscilacijama pa recesija manje utječe na dio turizma motiviran kulturom nego na klasični odmorišni turizam.

Kulturni turizam u Gradu Đakovu ima svoje korijene... potrebno je stvoriti destinaciju koja će biti konkurentna u Svijetu i kvalitetan kulturno-turistički proizvod će uvijek polučiti ekonomski efekt ali i vratiti zajednici dio sredstava koji se ulaže u kulturu.

Najvažniji ciljevi kulturnog djelovanja TZG Đakova su:

- a) Povećanje konkurentnosti destinacije uz kontinuirani rast kvalitete turističke ponude i istovremeni rast blagostanja lokalnog stanovništva;
- b) Optimalizaciju i uravnoteženje ekonomskih i društvenih koristi od razvoja turizma uz primjerenu zaštitu okoliša, uvažavajući načela održivog razvoja;
- c) Isticanje osobitosti Grada Đakova i narodne tradicije u odnosu na druge konkurentne destinacije u Slavoniji i Baranji;
- d) Korištenje brandova: Đakovačkih vezova, Državne ergele lipicanaca i katedrale Sv. Petra kao glavnih aduta u promociji Grada Đakova i regije te drugih nositelja turističke ponude;

- e) Daljnji razvitak selektivnih oblika turističke ponude;
- f) Isticanje zemljopisnog položaja Grada Đakova.

Suvremeni turisti donose odluke o izboru turističke destinacije ovisno o tome zadovoljava li ponuda njihove potrebe, pruža li im nezaboravan doživljaj. Oni žele upoznati lokalnu kulturu, žele doći u kontakt s lokalnim stanovništvom, upoznati nacionalni folklor, gastronomiju, posjetiti festivale, muzeje, galerije itd. Sve to čini kvalitetu ponude (Vrtiprah, 2006, 279). Kulturno nasljeđe, a posebno arhitektura i folklor čine turističke resurse Đakova.

Kulturno nasljeđe daje određenu autentičnost destinaciji, čini je prepoznatljivom i drukčijom i na njemu se često temelji konkurentna prednost u odnosu prema drugim destinacijama (Vrtiprah, 2006, 279).

5.4.15. Turizam u Đakovu danas

Đakovo pripada gradovima koji privlače posjetitelje više odlikama svoga prirodnog prostora i bogatstvom kulturno-povijesne baštine nego kvalitetom, raspoloživošću i/ili raznovrsnošću novostvorenih turističkih atrakcija.

Atrakcije vezane uz kulturu u gradu Đakovu koje su osnova za stvaranje novih turističkih atrakcija su:

- a) Povijesna prirodna atrakcija / Parkovi – Strossmayerov perivoj,
- b) Znanost – Muzej Đakovštine i Spomen muzej Josipa Jurja Strossmayera,
- c) Obrtnici – udruženje obrtnika Đakovo (kovač, licitar, kolar, stolar, čipka...),
- d) Društveno – kulturne atrakcije – Državna ergela Đakovo (pretpovijesne i povijesne atrakcije, kuće, nošnje, namještaj, društveni život, itd.),
- e) Povijesne ličnosti – biskup J.J.Strossmayer (ostali pisci, slikari, glazbenici...),
- f) Festivali i priredbe - Đakovački vezovi, Đakovački bušari, Uskrsni gastro fest, tradicijsko-obrtnički sajam "Đakovo Expo – Zlatne ruke", Smotra povijesnih i građanskih plesova i starogradskih pjesama Hrvatske, Adventske priredbe i svečanosti, folklorne i tradicijske priredbe prigradskih naselja grada Đakova – SAKUD grada Đakova (nabrojani festivali i priredbe u organizaciji ili suorganizaciji TZG Đakova),
- g) Vjerske atrakcije – Katedrala Sv. Petra, crkva Svih Svetih, župna crkva Dobrog Pastira, Samostanska crkva Srca Isusovog, grobljanska crkva Uskrsnuća Isusova, Filijalna crkva u Pisku Sv. Ivana Krstitelja, sedamnaest kapelica...,
- h) Spomenici genocida – "Majka Slavonka", spomenik Domovinskom ratu, "Glava koja tone", "Peace in Heaven"...,
- i) Otmjene i stare kuće – Bogoslovno sjemenište, Biskupski dvor, Kaptolske kurije, Samostan sestara Sv. Križa, zgrada Gradske uprave, Muzej Đakovštine, Spomen-muzej J. J.Strossmayera.

Posebno valja naglasiti da Đakovo u svojoj bogatoj kulturno-povijesnoj baštini raspolaže s više od 33 zaštićena spomenika kulture, što je iznimni potencijal za budući turistički razvoj grada Đakova. Uz to, Osječko-baranjska županija ima i najviše nematerijalne baštine pod zaštitom UNESCO-a u Hrvatskoj, Godišnji proljetni ophod kraljice ili ljelje iz Gorjana, bećarac i medicarski obrti. Unatoč iznimnom bogatstvu i brojnosti tih prirodnih, povijesnih i kulturnih atrakcija, tek je njihov manji broj turistički valoriziran.

Sve razvijene turističke destinacije traže nove sadržaje kako bi obogatile svoju ponudu. U svijetu postoje dva trenda. Jedan vodi ka očuvanju povijesnih spomenika, kulture i prirode tj. autentičnog nasljeđa. Drugi je usmjeren ka "izvedenim" atrakcijama. Međutim takve atrakcije

postaju s vremenom dio fizičkog, povijesnog i kulturnog okruženja – postaju "prirodne" (Vrtiprah, 2006, 283).

U gradu Đakovu je na području kulture potrebno ulagati u razvoj "izvedenih" atrakcija, kako bi se statične kulturne atrakcije turistički valorizirale. Primjerice, "Vremenska kapsula" – multimedijaska prostorija, objekt gdje bi se prikazivala povijest grada Đakova na dinamičan i zanimljiv način uz kombinaciju multimedije i programa living history (pogledati: <http://www.opusztaszer.hu/?l=en>).

5.4.15.1. Turistička infrastruktura

Za razliku od kulturno-povijesne baštine, grad Đakovo je izrazito siromašan u novostvorenim turističkim atrakcijama kao što su suvremeno opremljeni centri za posjetitelje te centri za tradiciju i folklor pomoću kojih bi se uspostavile pretpostavke za turističko aktiviranje kulturno-povijesne baštine.

Đakovu danas nedostaju centri cjelogodišnjeg turizma, primjerice Centar za posjetitelje (pogledati: <http://www.opusztaszer.hu/?l=en>). Lokacija na području grada Đakova koja bi se mogla prenamjeniti u Centar za posjetitelje je Državna ergela Đakovo. Centar bi imao sljedeće funkcije: osiguranje stručnog vođenja, edukacija, prodaja suvenira, održavanje izložbi i događanja, rezervacija različitih usluga. Sadržaji koje bi takav centar imao su: prostor za informacije, za edukaciju, trgovački dio, hrana i piće, sanitarije...

U Centru za tradiciju i folklor bi brojne tradicijske i kulturne udruge svojim djelovanjem kreirali "posebne doživljaje za posjetitelje" (seminari folklor, glazbeni seminari, seminari ručnog rada, seminari za obrtnike, "living history" programi, posebne ture za posjetitelje i td.) te drugi sadržaji nužni za kvalitetno i dugoročno održivo tržišno pozicioniranje na tržištu posebnih interesa. Objekt prenamjene u ovaj centar na području grada Đakova bi bila zgrada Mimoze. Ovaj centar ne bi služio samo za seminare i radionice već bi u njemu KUD-ovi grada Đakova održavali svoje probe i imali sjedišta, bila bi smještena glazbena škola, jedan dio zgrade bi se mogao prenamjeniti u hostel, restoran... Ovo bi bio prvi Centar za tradiciju i folklor u Hrvatskoj.

5.4.15.2. Proizvodi

Struktura turističkih proizvoda na području grada Đakova se u posljednjih desetak godina nije uvelike mijenjala, upravo iz razloga što se većina turističke ponude grada Đakova veže uz kulturu koja je najmanje podložna globalnim promjenama.

5.4.15.3. Dominantni proizvodi na području grada Đakova

Kulturni turizam – neupitno je da je na državnoj razini, kao i u nizu destinacija, u posljednjih 10 godina mnogo učinjeno na razvoju ove grupe proizvoda, ponajviše zahvaljujući donošenju državne strategije razvoja kulturnog turizma, ali i sustavnom radu na kreiranju regionalno i globalno prepoznatih događanja i pojačanom otvaranju kulturnom turizmu od strane sve većeg broja pojedinačnih destinacija. Ključne barijere daljnjem rastu treba tražiti u sustavu komercijalizacije (prije svega u integriranju u svjetske sustave), a potom i u sustavu destinacijskog upravljanja kojim bi se kulturni sadržaji na pravi način integrirali u pozicioniranje i isporuku ukupnog doživljaja na razini pojedinih destinacija.

Posebno relevantni proizvodi kulturnog turizma za Đakovo uključuju:

- (a) gradski turizam,
- (b) turizam baštine,
- (c) turizam događanja,

(d) kreativni turizam

(e) vjerski turizam.

Posebnu pažnju treba posvetiti "kreativnom turizmu" koji omogućuje aktivnije uključivanje posjetitelja u lokalnu kulturu.

Gastronomija i enologija – složeni proizvod koji konzumiraju gotovo svi turisti, iako relativno malen broj međunarodnih turista putuje isključivo zbog gastro-enoloških iskustava, pa rast potražnje generira uglavnom domaća populacija. Raspoloživa istraživanja pokazuju da oko 160 tisuća građana Hrvatske posjećuje vinske ceste, pri čemu ih 61% kupuje lokalna vina, a 63% lokalne prehrambene proizvode. Nadalje, 53% posjetitelja naručuje lokalna vina u restoranima. Iako su se gastronomija i enologija kao turistički proizvod najviše razvili na području Istre, a potom u Dalmaciji i Slavoniji, sustavan pristup razvoju gastro-enološke turističke ponude u gradu Đakovu još je nedovoljno valoriziran iako je već dugi niz godina sastavni dio turističke promocije zemlje.

5.4.15.4. Proizvodi s izraženom perspektivom razvoja na području grada Đakova

Cikloturizam – u europskim okvirima procjenjuje se da će udio putovanja tijekom kojih je bicikliranje glavna aktivnost ili je bicikl glavno prijevozno sredstvo porasti u idućih 10 godina više od 10 postotnih bodova. Još je značajniji tržišni segment onih kojima je tijekom odmora vožnja biciklom važna dodatna aktivnost. Iako je Hrvatska relativno dobro premrežena lokalnim i županijskim biciklističkim stazama, od kojih su neke dio međunarodnih biciklističkih ruta, proizvod još uvijek nije adekvatno valoriziran ni komercijaliziran.

Ruralni turizam - procjenjuje se da ruralni turizam, uključujući i planinska područja, sudjeluje u ukupnim međunarodnim putovanjima s udjelom od oko 3%, uz godišnji rast od oko 6%. Suočena s nerazvijenom domaćom potražnjom i nepoticajnim uvjetima u državi, ponuda ruralnog turizma grada Đakova razvija se izuzetno sporo.

Razvoj turističke ponude

Uz razvoj bitnih proizvoda za turizam u Đakovu, razvoj turističke ponude podrazumijeva i završavanje procesa privatizacije, aktiviranje turistički interesantne, a neiskorištene državne imovine te unapređenje smještajne i ostale turističke ponude.

5.4.15.5. Razvoj proizvoda

Današnja dominantna pozicija proizvoda sunca i mora u turizmu RH istodobno je i osnovni razlog izrazite sezonalnosti turističke potražnje i koncentracije turističkog prometa na uski priobalni pojas. Budući da oslanjanje na proizvod "sunce i more" dugoročno neće pridonijeti znatnijem unapređenju konkurentne pozicije Hrvatske kao turističke destinacije, a time ni povećanju turističke potrošnje niti boljem korištenju razvojnih potencijala, Hrvatska se u razdoblju do 2020. godine mora pojačano okrenuti razvoju turističkih proizvoda koji će omogućiti ne samo veće korištenje raspoloživih kapaciteta izvan ljetnih mjeseci nego i aktiviranje turističkih potencijala kontinentalne Hrvatske.

5.4.15.6. Kulturni turizam

Željena pozicija 2020.

Na temelju ulaganja u razvoj palete inovativnih proizvoda kulturnog turizma, isticanjem važnosti i vrijednosti kulture za razvoj turizma te intenzivnijom i specijaliziranom prodajom i promocijom inovativnih proizvoda kulturnog turizma, Đakovo će biti prepoznato kao novo, sadržajno i zanimljivo kulturno odredište. Ulaganja u živu gradsku kulturnu scenu rezultiraju uvrštavanjem većih gradova na turističke itinerere, dok su revitalizacija i opremanje

pojedinačnih objekata baštine (npr. UNESCO lokaliteti), vjerskih lokaliteta i mreža hodočasničkih putova te uvođenje proizvoda nove generacije koji omogućuju kreativno izražavanje i interakciju posjetitelja s lokalnim ambijentom otvorili Hrvatskoj i Đakovu pristup novim potrošačkim segmentima.

Na karti kulturnog turizma kontinentalna Hrvatska a time i Đakovo, prepoznato je kao destinacija bogate kulturno-povijesne baštine s više od 33 zaštićena spomenika kulture.

Nova izgradnja objekata namijenjenih kulturnom turizmu ima pretežito brownfield karakter te se odnosi na prenamjenu i/ili adaptaciju različitih trenutačno neiskorištenih industrijskih ili vojnih objekata u javnom vlasništvu u cilju stvaranja infrastrukture za razvoj različitih događanja i manifestacija.

Prioritetne aktivnosti razvoja proizvoda

- a) Uključenje plana razvoja kulturnog turizma u Strategiju kulturnog razvitka grada Đakova 2015.-2020.;
- b) Ulaganje u prepoznatljivost niza visokoatraktivnih pojedinačnih kulturnih atrakcija (npr. UNESCO lokaliteti, arheološki nalazi, dvorci, kurije, katedrala);
- c) Uspostava suvremenih centara za posjetitelje uz ključne atrakcije;
- d) Identifikacija mogućnosti razvoja novih događanja s potencijalom međunarodne prepoznatljivosti i gradnje imidža destinacija;
- e) Poticanje razvoja kulturnih tematskih cesta i putova (npr. povijesne ceste, putovi UNESCO baštine, vjerski putovi), a što podrazumijeva i jasne razvojne kriterije i sustave upravljanja.

Kada je riječ o izradi Strategije kulturnog razvitka grada Đakova 2015.-2020. treba voditi računa o tome da su turizam i kultura neraskidivo povezani na području grada Đakova. Turizam je osnova za valorizaciju i "oživljavanje" kulturnih vrijednosti grada Đakova.

Ostale aktivnosti razvoja

- f) Poticanje primjene minimalne razine turistifikacije kulturnih objekata (npr. radno vrijeme prilagođeno turistima, osnovna interpretacija na svjetskim jezicima);
- g) Ulaganje u kulturna, zabavna i sportska događanja te osobito u suvremenu kulturnu produkciju u gradovima (strateški i akcijski planovi, kontinuirano obrazovanje profesionalnog kadra, podrška promociji);
- h) Osmišljavanje portfelja visokoatraktivnih proizvoda kulture života i rada, prioritetno gdje podržavaju imidž kulturno-turističkih destinacija.

PRIORITETNE MJERE UNAPREĐENJA KONKURENTNOSTI ĐAKOVAČKOG KULTURNOG TURIZMA – PREDVIDLJIVA DINAMIKA PROVEDBE

Mjere / podmjere / projekti	Opis	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
1. Uključenje plana razvoja kulturnog turizma u Strategiju kulturnog razvitka grada Đakova 2015.-2020.	Utvrđuje se koncept optimalnog razvoja kulturno-turističke ponude Đakova te aktivnosti podizanja	X					

	konkurentnosti i značajnijeg pozicioniranja kulture u turističkoj ponudi.						
2. Ulaganje u prepoznatljivost niza visokoatraktivnih pojedinačnih kulturnih atrakcija (npr. UNESCO lokaliteti, arheološki nalazi, dvorci, kurije, katedrala, crkve);	Uspostava info obilježja (info table, QR kodovi, smeđa signalizacija...). Utvrđivanje kulturnih ruta i pozicioniranje pomoću IT-a.	X	X	X			
3. Uspostava suvremenog centra za posjetitelje – uz ključne atrakcije;	Ocijena lokacije Državne ergele Đakovo i zgrade Mimoze. Definiranje mjera i aktivnosti nadležnih tijela i institucija sa svrhom podizanja kvalitete informiranja, veće disperzije turističke potražnje i povećanja zadovoljstva boravkom.	X	X	X	X	X	X
4. Identifikacija mogućnosti razvoja novih događanja s potencijalom međunarodne prepoznatljivosti i gradnje imidža destinacija;	Jačanje partnerstva i suradnje različitih dionika turističke aktivnosti, što je pretpostavka obogaćivanja postojećeg lanca vrijednosti, a time i uspostave kvalitetne kulturne ponude.	X	X	X			
5. Poticanje razvoja kulturnih tematskih cesta i putova (npr. povijesne ceste, putovi	Uspostava cjelovitog sustava kulturnih cesta i putova na cijelom	X	X	X	X	X	X

Đakovačkih biskupa, vjerski putovi, vinski putovi, ceste (lipicanaca), a što podrazumijeva i jasne razvojne kriterije i sustave upravljanja;	području grada Đakova i Đakovštine, s naglaskom na glavna turistička područja te povezivanje urbanih područja s njihovom okolicom.						
--	--	--	--	--	--	--	--

5.4.15.7. Marketing kulture

Dugo vremena javni i privatni sektor u kulturi vrši marketing kulturnog naslijeđa više iz kulturnih razloga, a manje iz ekonomskih razloga.

Sve veća konkurencija na turističkom tržištu uvjetuje potrebu potrošački orijentiranog razmišljanja koje zahtjeva od menadžmenta kulturnih atrakcija da definiira potrebe sa stajališta samih turista, da odgovori na njihove zahtjeve, da razumije što oni očekuju od kulturnih atrakcija i da ta očekivanja ispune.

5.4.15.8. Istraživanje tržišta

Potrebna je pomna analiza očekivanja potrošača i, s druge strane, njihova percepcija glede pruženih usluga i proizvoda. Treba prikupiti informacije o zahtjevima i očekivanjima turista kojima je upoznavanje s kulturnim atrakcijama glavni motiv putovanja i onih kojima je upoznavanje s kulturnim atrakcijama samo dio aktivnosti na putovanju motiviranom odmorom i relaksacijom, zatim o zahtjevima onih kojima je to prvi boravak u destinaciji i onih koji su već prije boravili te turista koji dolaze iz različitih zemalja. Do takvih podataka dolazi se istraživanjem tržišta. Istraživanja će dati odgovor na pitanja tko kupuje, zašto kupuje i kako su potrošačeve potrebe zadovoljene.

Većina posjetitelja traži kombinaciju kulturnog doživljaja i odmora te je potrebno kulturne atrakcije isticati u kontekstu ponude destinacije zajedno s ostalim uslugama.

5.4.15.9. Formiranje proizvoda

Kulturni "proizvod" nisu same građevine ili predmeti iz prošlosti već je proizvod način njihove interpretacije. Kulturni resursi moraju biti za turiste izvor emocija, pružiti im određeni doživljaj. Nije dovoljno ponuditi samo razgledavanje kulturno-povijesnih znamenitosti, muzeja, galerija i sl. resursa, potrebno je formirati kulturni "proizvod" - od resursa stvoriti atrakciju. Svaki kulturni resurs mora pružiti doživljaj, mora omogućiti turistu da osjeti "povijest" znamenitosti i da uživa u posjetu (Vrtiprah, 2006, 288). Takvi proizvodi mogu biti tematski parkovi, centri za posjetitelje, atrakcije koje se temelje na prirodnim resursima, muzeji...

5.4.15.10. Promocija

U promociji grada Đakova kao turističke destinacije kulturni resursi se moraju istaknuti kao vodeći proizvod destinacije. Ono što razlikuje destinacije jest upravo kulturna baština.

Danas menadžment turističke destinacije za privlačenje turista u destinaciju i stvaranje branda, koristi kulturu kao osnovni element.

Za kreiranje imidža destinacije potrebno je stvoriti kulturnu atrakciju koja nudi doživljaj u kojem turisti mogu sudjelovati, a ne samo je promatrati kao gledatelji. (Npr. putem pažljivo smišljenog marketinškog alata omogućiti turistu sudjelovanje u povorci Đakovačkih vezova, vožnju u svečanim zapregama Đakovačkih vezova, marketinški i doživljajno više koristiti objekte nadbiskupije...).

U promociji destinacije mora se voditi računa da se ne dogodi komercijalizacija kulturnog života. Potrebno je stvoriti marketinški miks koji će štititi kvalitetu života stanovnika i njihovo pravo na kulturne proizvode i njihovo izražavanje.

Potrebno je uspostaviti suradnju između lokalih vlasti i turističkih poduzeća.

5.4.15.11. Prodaja kulturnih atrakcija

Prodaja kulturnih atrakcija može biti izravna ili neizravna, ovisi o čimbenicima kao što su: ciljno tržište, obilježja potrošača, karakteristike turističke atrakcije, prednosti i nedostaci kanala prodaje ovisno o segmentima potrošača. Potrebno je koristiti različite vrste prodaje jer su neke atrakcije komercijalno vode, a neke su u državnom ili javnom vlasništvu, što je slučaj u gradu Đakovu, gdje se posjete ne naplaćuju ili se naplaćuju po vrlo niskim cijenama i takve atrakcije ovise o marketinškoj strategiji koja se vodi na razini turističke destinacije. Iz ovoga proizlazi činjenica o važnosti uključenja marketinga kulturnih atrakcija na području grada Đakova u Strategiju kulturnog razvitka grada Đakova 2015.-2020.

5.4.16. Razvitak kazališne umjetnosti

5.4.16.1. Đakovo kao dio šireg kazališnog projekta i ansambla

Đakovo nema stalno kazalište niti kazališni ansambl, već su njegove kazališne aktivnosti svedene na organizaciju gostovanja u Centru za kulturu. S obzirom da Đakovo nije u mogućnosti financirati osnutak profesionalnog kazališnog ansambla, obveza provođenja kazališnih događaja trebala bi i dalje ići u smjeru smislene i koordinirane organizacije gostovanja kazališnih predstava i sličnih žanrovskih produkcija. Ono što bi trebalo u narednom razdoblju postaviti kao cilj i strategijski postaviti kao dio aktivnosti razvitka Đakova kao urbanog grada i jednog od nositelja kandidature za Europsku prijestolnica kulture 2020, je učestalost tih aktivnosti i povećanje broja posjetitelja. Do toga je najlakše doći uspostavljanjem suradnje na lokalnom planu, prvenstveno su logični partneri Dječje kazalište Branka Mihaljevića u Osijeku, i Vinkovačko kazalište Joza Ivakić. "Joza Ivakić" je kazalište koje tradicijom i repertoarom nadilazi potrebe samog grada Vinkovci te bi dugoročno i tom kazalištu povećanje broja izvedbi u Đakovu omogućilo jaču neovisnost i stabilniju budućnost. Najbolje bi bilo postići višegodišnji dogovor o suradnji, gdje su najlogičniji partneri Grad, Centar za kulturu Đakovo i Dječje kazalište Branka Mihaljevića. Dogovor u kojem bi se Grad proračunski obvezao sufinancirati produkcije dječjeg i vinkovačkog kazališta, uz uvjet da mu se i omoguće povremene programske sugestije (Primjerice u pojedinoj sezoni da se postavi komad đakovačkog autora, ili predstava ciljano vezana uz neku obljetnicu u gradu) te da se Gradu ustupi određeni broj izvedbi kazališnih predstava koje se potom u unaprijed dogovorenim terminima izvode u dvorani Centra za kulturu. Na ovaj način bi Đakovo djelomično imalo vlastitu kazališnu produkciju, ali što je još važnije, redovitu kazališnu scenu, te ustaljene kazališne termine u kojima bi građani Đakova bili pozvani sudjelovati u kazališnim predstavama. Uz redoviti program koje bi nudila ovakva suradnja, zajednički bi ta kazališta mogla organizirati i gostovanja ostalih kazališta po povoljnijim uvjetima. To bi omogućilo da se na ekonomski izvediv način u Đakovu izvode i recentni kazališni naslovi iz nacionalne i regionalne scene. Smisljeno bi bilo u ovaj projekt razmijene uključiti i ostale

gradove u blizini, kao što su Našice, Požega, Županja, Vukovar i Beli Manastir. Svi ti gradovi posjeduju prostore u kojima bi se slično mogao organizirati kazališni život, ali nemaju dovoljno sredstava da ga pokrenu samostalno. Sudjelovanjem većeg broja gradova u ovom prijedlogu sufinanciranja kazališnih produkcija te izmjene gostovanja podigli bi i kvalitetu regionalnog kazališta, te postavili jedan presedan u organizaciji kazališnog života u jednoj regiji na potpuno održiv način. Predloženo partnerstvo bi sigurno utjecalo na povećanje broja redovnih posjetitelja kazališta, jer bi se izvedbe kazališnih predstava događale češće, u redovitim terminima, ali i po financijski povoljnijim uvjetima.

5.4.16.2. Radionice dramskog odgoja

Uz samo povećanje broja izvedbi, kazalište bi se trebalo pojaviti u okvirima programa Centra za kulturu i kroz radionice dramskog odgoja. Rad s djecom i mladima, ili pak kazalište kao terapijski medij, u svakom slučaju bi bila nužnost u ponudi urbanih aktivnosti u gradu, koje Đakovu nedostaju. Dramski studio je relativno povoljna aktivnost koja bi se jednostavno isfinancirala iz redovnih programa Centra za kulturu i određenih članarina.

Potencijal razvoja je kombinirati kazalište kao medij s već postojećim, specifičnim kulturnim proizvodima grada. Tu u prvom planu, treba razmišljati o folkloru i o Đakovačkoj ergeli.

5.4.16.3. Kazalište kao turistički potencijal Đakova

Veliki kazališni spektakli dobra su mogućnost nadogradnje turističkog proizvoda Grada. Kombinacijom amaterskih folklornih skupina i kazališnih profesionalaca mogle bi se postaviti velike ljetne predstave, koje bi izvedbama na otvorenom i svojom specifičnošću mogle privući i veliki broj posjetioaca iz inozemstva, a zbog ograničenog vremena rada na njima i samih izvedbi, ne bi predstavljale velik trošak kao što je primjerice pokretanje stalnog kazališnog ansambla. One bi vrlo brzo mogle postati i veliki kulturni izvozni proizvod Đakova, jer bi zapravo bile jedine predstave takve vrste u zemlji. Ovdje sliku, uz hrvatsku i slavonsku folklornu tradiciju, valja graditi na velikoj svjetskoj građi, slavni epskih i dramskih komada, koje se potom obrađuju, adaptiraju i u konačnici priređuju inspirirani duhom folkloru kraja. Tu treba zamisliti naslove kao što su Ilijada i Odiseja, Hamlet, Don Quijote; djela koje čine okosnicu zapadnoeuropskog kulturnog kruga, a ispričana jednostavnim jezikom folkloru i u duhu jednog naroda. Naravno ovdje je moguća i veza s Državnom ergelom lipicanaca, gdje se sve može obogatiti velikim kostimiranim koreografijama s konjima. Takav tip kazališta, dostižan je iz razloga što za njega Đakovo već ima potrebnu infrastrukturu. Veliku dvoranu centra za kulturu za probe, zborove, orkestre i folklorne ansamble; osoblje, konje i zatvorenu jahaonicu, te u konačnici određeno iskustvo u radu kostimiranih produkcija s konjima, te producijsko iskustvo Đakovačkih vezova. To znači da dovođenjem manjeg broja umjetnika koji bi vodili projekt koristeći lokalne potencijale, dobivamo nov proizvod po vrlo povoljnim uvjetima. Ovakvi spektakli izvodili bi se ljeti, tokom perioda od desetak dana te bi uz adekvatnu promociju mogli privlačiti velik broj posjetioaca van Đakova. Također je moguće organizirati titlove na projekcijama kako bi se na njih mogli pozivati i strani gosti. Perspektiva je da bi takve predstave mogle nastupati potom i u nekim drugim gradovima, u okviru velikih manifestacija (Splitsko ljeto...) ili samostalno (Pulska Arena, gostovanja u inozemstvu), ili kao posebni programi za nacionalnu prezentaciju. Time bi đakovačka ljetna scena, pravilnim pokretanjem projekta, mogla gotovo u jednoj sezoni omogućiti si renome i postati ime na kulturnoj karti Hrvatske.

5.4.17. Kulturni potencijali Državne Ergele lipicanaca

5.4.17.1. Uvod

Ergela Đakovo osnovana je davne 1506. godine, što je svrstava među najstarije ergele u Europi i govori o dugoj tradiciji uzgoja konja na tom području. Konji lipicanske pasmine na Ergeli se počinju uzgajati početkom 19. stoljeća.

Danas kao Državna ergela Đakovo, za uzgoj i selekciju konja koristi dvije lokacije: Pastuharnu, smještenu u srcu Đakova i Ivandvor, u neposrednoj blizini grada. Osim uzgoja i selekcije konja, Ergela se bavi i dresurom čija kvaliteta se potvrđuje zauzimanjem zapaženih mjesta na konjičkim natjecanjima. Brojnim nastupima u svijetu, đakovački lipicanci pronosili su i pronose glas o Đakovu i Đakovštini. Tako je, oduševljena nastupom đakovačkih lipicanaca na otvorenju Olimpijskih igara, engleska kraljica Elizabeta II., dobra poznavateljica ovih plemenitih životinja, 1972. godine posjetila Ergela i provezla se gradom slavnim i nadaleko poznatim đakovačke ergele.

Osim svoje osnovne djelatnosti, radi velike atraktivnosti za najširu javnost i sve većeg broja ljubitelja konja i konjičkog sporta, Državna ergela Đakovo postala je nezaobilazno odredište turističkih posjeta u Đakovo, Sloveniju, ali i Hrvatsku.

Državna ergela Đakovo ima za cilj postati uzgojnim centrom najkvalitetnijeg genetskog materijala lipicanske pasmine u Republici Hrvatskoj te genetskom rezervom pasmine u cilju očuvanja genetske raznolikosti. Kroz uvođenje novih tehnologija postati centrom za uzgoj lipicanske pasmine u našoj zemlji, te pružati usluge širenja genetskog materijala u zemaljski uzgoj. Kroz turističke programe postati primamljiva destinacija sa stalnim, raznolikim i prilagođenim turističkim sadržajem. U uzgojnom i sportskom segmentu biti oslonac zemaljskog uzgoja lipicanske pasmine.

5.4.17.2. Plan aktivnosti za period 2015.-2020. godine

- a) KONJIČKI TURNIRI NA HIPODROMU I JAHAONICI
- b) EDUKATIVNI SEMINARI ZA KONJIČKE SPORTOVE
- c) TURISTIČKI OBILAZAK LOKACIJA ERGELE UZ VODIČA
- d) PRILAGOĐENI TURISTIČKO EDUKATIVNI PROGRAMI ZA NAJMLAĐE
- e) KONJIČKE PREDSTAVE UZ GLAZBU U JAHAONICI
- f) BOŽIĆNI BAL LIPICANACA
- g) ADVENTSKE VOŽNJE LIPICANSKOM KOČIJOM
- h) MUZEJ ERGELE ĐAKOVO
- i) SPOMEN SOBA ENGLJSKE KRALJICE ELIZABETE II.
- j) OBILJEŽAVANJE 510. GOD. OSNUTKA ERGELE I 210. GOD. ORGANIZIRANOG UZGOJA LIPICANSKE PASMINE

5.4.17.3. Kulturno-turistički obilazak lokacija ergele uz vodiča

Ergela Đakovo u svojoj turističkoj ponudi ima dvije lokacije za razgled: Pastuharna (u centru grada Đakova) i Ivandvor (udaljen 6 km od centra grada Đakova - na zaobilaznici u smjeru autoputa).

Gosti uz pratnju stručnog vodiča ergele Đakovo i priču o povijesti uz edukativni dio o konjima obilaze štale za konje (3 zasebne štale u kojima su smješteni konji lipicanske pasmine) najveću zatvorenu jahaonicu u Hrvatskoj (cca 4.200m²), vanjski hipodrom, šetnicu za konje, pješčana arena za konje, fjakere za potrebe zaprežnog sporta i izložene pehare s turnira. U krugu Ergele moguć je posjet i suvenirnici s ponudom brojnih suvenira i dječje igralište za najmlađe.

Na lokaciji Ivandvor nude se obilasci turističkim šetnicama oko ispusta s rasplodnim kobilama i njihovom podmlatkom, te omadi u prirodnom okruženju netaknute prirode. Obilazak obuhvaća i razgledavanje autohtonog seoskog domaćinstva (slavonski ambar, đeram, bunar i krušna peć). Dolazak na vidikovac na kojem turisti mogu uživati u nepreglednim pašnjacima na kojima u ljetnoj sezoni boravi matično stado cijeloga dana i na mjesto gdje je 1972. godine svečano primljena engleska kraljica Elizabeta II., princ Philip i princeza Anne prilikom njihova posjeta ergeli Đakovo. Posjetiteljima je omogućeno fotografiranje, te je osigurano mjesto za odmor na hrastovim klupama postavljenim na turističkom šetnicama uz ispuste konje.

5.4.17.4. Konjičke predstave uz glazbu u jahaonici

Predstave za turiste predstavljaju konjičke prikaze u trajanju od 30-ak minuta koji se provode dvojezično (uz hrvatski, engleski i njemački jezik), a namijenjeni su domaćim i stranim posjetiteljima svih uzrasta. Predstave su glazbeno prikaznog karaktera koje pokazuju rad i obuku lipicanskih konja Državne ergele Đakovo. Program s jahačima uključuje «kvadrilu» sa četiri jahača i rad dvaju jahača u paru («Pas De Deux»), dok program sa zapregama uključuje zasebne točke s jednopregom, dvopregom i četveropregom.

5.4.17.5. Božićni bal lipicanaca

Državna ergela Đakovo nastoji uljepšati čaroban mjesec prosinac i nadolazeće blagdane s raskošnom baroknom glazbeno-scenskom konjičkom predstavom – pod imenom **BOŽIĆNI BAL LIPICANACA**. Riječ je o prikazu baroknog umjetničkog jahanja lipicanskih pastuha uz glazbu, s izvođenjem elemenata visoke dresure ukomponirane u uvijek veselu blagdansku bajku. Predstava s konjima prigodne je predbožićne tematike s jahačima, vozačima i statistima obučenih u raskošnu baroknu odjeću.

5.4.17.6. Potencijalni infrastrukturni i razvojni planovi

Od potencijalnih infrastrukturnih planova potrebno je navesti završetak južnog dijela zatvorene jahaonice sa ciljem implementacije u turističku ponudu ergele. Isto tako, planira se renoviranje i uređenje štala te obnavljanje stare pušnice i bunara na lokaciji pastuharne. Na lokaciji Ivandvor planira se obnova starog objekta u kojima su stanovali radnici, također za korištenje u sektoru turizma.

5.4.17.7. Muzej ergele Đakovo

Đakovačka ergela obilježavaju mnogobrojni nastupi na međunarodnim i domaćim natjecanjima. Velik broj priznanja, osvojenih pehara na turnirima, arhivirana pisana i foto dokumentacija čine postav koji treba čuvati za buduće naraštaje. Isto se planira pohraniti u jahaonici, u muzeju ergele Đakovo. Na taj ćemo se način približiti posjetiteljima dio naše sportske i kulturne baštine kroz povijest. Veliku vrijednost predstavljaju i rukom pisana rodoslovlja đakovačkih konja i stara očuvana konjička oprema uz kočije i saonice.

5.4.17.8. Spomen soba engleske kraljice Elizabete II.

Na lokaciji Ivandvor, koja postaje sve atraktivnija destinacija ne samo zbog prirodne ljepote okruženja u kojem lipicanaci borave, već i kao povijesna lokacija na kojoj primljena prilikom svog boravka u Đakovu 1972. godine engleska kraljica Elizabeta II. s obitelji, planiran je

postav «Spomen sobe kraljice Elizabete II.». Krasile bi ju povijesne fotografije, dokumentacija uz vlastoručne potpise kraljevske svite te prateći suveniri prigodne tematike kojima bi se obogatila turistička ponuda ergele Đakovo. Graciozan i elegantan nastup đakovačkog četveroprega s prelijepim lipicancima na otvaranju Olimpijskih igara impresionirao je kraljicu Elizabetu II pa je 1972. godine posjetila Ergelu Đakovo.

5.4.18. Đakovo kao kandidat za Europsku prijestolnicu kulture

5.4.18.1. Uvod

Prvi pisani o Đakovu govori o Đakovu kao sjecištu cesta, dakle kao prometnom čvorištu Rimskog Carstva, ali i kao ishodištu važne kulturne komunikacije. Natpis poziva – *Dođi u Certisiju, sjeti se i sjećajući poželi!* To danas čini Grad Đakovo željom da postane Europska kulturna prijestolnica 2020. Svoju kandidaturu temelji na prošlosti u kojoj je Đakovo bilo grad važnih europskih ideja o europskom međukulturnom dijalogu i prožimanju, o vjerskoj i međunarodnoj toleranciji, o potrebi kulturnog povezivanja različitih naroda, o otvorenosti Đakova prema različitim narodima i njihovim kulturama ali i spremnosti da te europske ideje i praktično realizira. Kao rubni grad Europske Unije Đakovo želi ponoviti i dodatno razviti plemenite ideje europske kulturne uzajamnosti, biti most između „stare“ i „nove“ Europe, biti most između Istoka i Zapada između zemlja koje već pripadaju, i zemlja koje se kandidiraju za članstvo u Europskoj uniji - mjesto prožimanja i razvijanja europskih ideja. Svoju rubnost, slabiju ekonomsku razvijenost i činjenicu da spadamo među manje gradove koji se kandidiraju za prestižnu prijestolnicu, smatramo svojom snagom jer će, kako kaže naša narodna pjesma, grad postati ne samo - srce Slavonije već srce Europe, Europe bez vjerskih i nacionalnih granica, Europe tolerancije i razumijevanja, Europe mladosti i mladenačke razigranosti, novih kulturnih ideja i realizacija tih ideja.

5.4.18.2. Dugoročna strategija

5.4.18.2.1. Plan upravljanja kulturom

Đakovačka kandidatura temelji se na unapređenju i razvitku dosadašnjih kulturnih praksi. Želi se utjecati na opća kretanja u kulturi i usmjeravati ih. Planiraju se samo oni projekti za koje postoje razvijeni potencijali ili se trebaju razviti do 2020., a predviđeni su Strategijom kulturnog razvitka Grada Đakova 2015.-2020. Ovim se projektom Đakovo želi profilirati kao grad kulturnog i vjerskog turizma razvijenih turističkih atrakcija.

5.4.18.2.2. Održivost kulturnih aktivnosti i nakon godine titule

Svi projekti koji se budu provodili naslonjeni su na dugogodišnje projekte i manifestacije, a svi infrastrukturni projekti plod su promišljanja dosadašnjih kulturnih potreba i imaju jasno definirane korisnike, opseg i plan rada te plan financiranja koji uključuje vlastita sredstva Grada Đakova, sredstva iz Proračuna Republike Hrvatske, europskih fondova te sredstva donatora i sponzora.

5.4.18.2.3. Jačanje dugoročnih veza između kulturnog, gospodarskog i društvenog sektora

Đakovo pripada gradovima koji privlače posjetitelje više odlikama svoga prirodnog prostora i bogatstvom kulturno-povijesne baštine nego kvalitetom, raspoloživošću i/ili raznovrsnošću novostvorenih turističkih atrakcija. Atrakcije vezane uz kulturu u gradu Đakovu su osnova za stvaranje novih kulturno-turističkih atrakcija koje utječu na gospodarstvo grada. Đakovo u

svojoj bogatoj kulturno-povijesnoj baštini raspolaže s više od trideset zaštićenih spomenika kulture, što je iznimni potencijal za budući kulturni razvoj grada Đakova. Uz to, Osječko-baranjska županija ima i najviše nematerijalne baštine pod zaštitom UNESCO-a u Hrvatskoj, Godišnji proljetni ophod kraljice ili Ljelje iz Gorjana, bećarac. Zlatovez medičarski obrti, koji su vezani uz Đakovo. Unatoč iznimnom bogatstvu i brojnosti tih prirodnih, povijesnih i kulturnih atrakcija, tek je njihov manji broj turistički valoriziran. U svijetu postoje dva trenda u razvitku kulturnog turizma. Jedan vodi ka očuvanju povijesnih spomenika, kulture i prirode tj. autentičnog nasljeđa. Drugi je usmjeren ka "izvedenim" atrakcijama. Međutim takve atrakcije postaju s vremenom dio fizičkog, povijesnog i kulturnog okruženja – postaju "prirodne" (Vrtiprah, 2006, 283). U gradu Đakovu je na području kulture potrebno ulagati ne samo u očuvanje nasljeđa već i u razvoj "izvedenih" atrakcija, kako bi se statične kulturne atrakcije turistički i gospodarski valorizirale. Velika vrijednost su planirani kulturni sadržaji u okviru Đakovačko-osječke nadbiskupije koja ih također želi staviti u funkciju turističkog i gospodarskog razvitka Đakova. Važne projekte koje povezuju turizam, kulturu i gospodarstvo imaju Turistička zajednica Grada Đakova i Državna Ergela lipicanaca. Revitalizirat će se i u funkciju turizma i kulture staviti neki devastirani objekti u Đakovu. Planirano dovršenje prvog hotela s pet zvjezdica u centru Đakova omogućit će boravak zahtjevnijih i platežno sposobnijih gostiju. Potaknut će se i mjesno gospodarstvo, napose proizvodnja hrana i tradicionalni obrti s proizvodima koji imaju vrijednost kulturnog suvenira.

5.4.18.3. Plan evaluacije i nadzora utjecaja projekta

Odluka 445/2014/EU1 ("Odluka") propisuje nove postupke provedbe inicijative EPK za razdoblje od 2020. do 2033. godine. Što se tiče preciznije evaluacije, Odluka unosi ključnu promjenu u vidu obveze svih EPK od 2020. do 2033. godine da provedu vlastite evaluacije rezultata godine naslova. Kao dio te nove obveze gradovi kandidati za naslov moraju u svojim prijavama navesti planove praćenja i evaluacije utjecaja naslova na grad kao i planove objavljivanja informacija o rezultatima evaluacije. planiranje za evaluaciju. U tom kontekstu gradovi moraju u obzir uzeti niz organizacijskih odrednica, uključujući trajanje evaluacije, financijsku alokaciju za nju te tko će biti odgovoran za provedbu. Evaluacija započinje nakon prve godine po proglašenju Grada za Europsku prijestolnicu kulture, a završava se dvije godine nakon izvršenih programa, uz dodatnu evaluaciju od o četiri godine kako bi se ispravno promatrali dugoročni utjecaji.

Troškovi evaluacije financirat će se u Proračunima Grada Đakova od 2019. do 2024. Troškovi će se odrediti nakon izbora neovisnih institucija koje će provesti evaluaciju. Putem javnog poziva pozvat će se nekoliko institucija da daju svoje ponude za plan evaluacije pa će se izabrati najpovoljnija i najkvalitetnija ponuda. Neovisnost, transparentnost i izbjegavanje bilo kakvog sukoba interesa u tom su pogledu najvažniji kriteriji. Natječajem koji će se provesti 2018. će se jasno definirati uloge i odgovornosti kako organizacije koja provodi evaluaciju tako i agencije zadužene za provedbu, posebice vezano uz prikupljanje izlaznih podataka, komunikacije i drugih pitanja. Također će se 2018. odlučiti koja će se vrsta evaluacije provoditi, koja će tematska područja i pitanja obuhvatiti. Evaluacija će se usredotočiti ne samo na Grad već i na područje cijele regije, odnosno Đakovštine i rubnih općina.

5.4.18.4. Sposobnost izvršenja – politička podrška; prikladna i održiva infrastruktura

Kandidatura Grada Đakova za Europsku prijestolnicu kulture prihvaćena je jednoglasno od strane svih političkih stranaka koje participiraju u radu Gradskog vijeća Grada Đakova. Grad planira obogatiti kulturnu infrastrukturu koncertnom dvoranom u sklopu Glazbene škole,

Centar za tradiciju i folklor, Gradski kulturni centar za urbanu i alternativnu kulturu, dogradnju ili izgradnju Gradske knjižnice i čitaonice, dovršenje Muzeja Državne ergele lipicanaca, izgradnju nove suterenske zgrade Đakovačko-osječke nadbiskupije s muzejskom prezentacijom arheoloških nalaza, prezentacijom slojevitosti izgradnje i virtualnim prikazima rekonstrukcije svih povijesnih mijena, s jednom manjom dvoranom za predavanja i pomoćnim prostorijama te novi Nadbiskupijski muzej s riznicom. Riječ je o objektima koji imaju svoju jasnu namjenu i ulogu i grade se u sklopu postojećih institucija, manifestacije ili udruga.

5.4.18.5. Kulturni i umjetnički sadržaj – jasna i dosljedna umjetnička vizija godišnjeg kulturnog programa

Kulturni i umjetnički sadržaji u godini u kojoj bi grad bio potencijalna Europska prijestolnica kulture proizlaze iz dosadašnjih kulturnih manifestacija koje se održavaju u Đakovu i imaju čvrst i jasan temelj te stabilno višegodišnje financiranje. Program je planiran po mjesecima s po jednim atraktivnim međunarodnim programom kao okosnicom oko kojeg će se „rojiti“ i slagati manji programi. Cjelokupni program bit će sastavljan nakon što prođe javnu raspravu i bude prihvaćene od strane Gradskoga vijeća. S obzirom da Đakovo po mnogobrojnim kriterijima i potencijalima može doseći uvjete kandidiranja za europsku prijestolnicu kulture, usmjeravanje k tom cilju nije nimalo iluzorno, a već samo nastojanje, bez obzira na ishod, imao bi veliku stimulacijsku ulogu u intenziviranju kulture grada te u motiviranijem ostvarivanju krupnijih koraka u kulturno-umjetničkoj dinamici Đakova. Bogata kulturna i povijesna tradicija, zemljopisna i kulturna pozicija, isprepletenost i doticaji s drugim kulturama, multikulturalna premreženost., samo su neke od vrijednosti Đakova koje ga promoviraju za potencijalnu europsku prijestolnicu kulture. Osim tog naslijeđa, platformu kandidiranja čini ekonomična infrastruktura grada („grad po mjeri čovjeka“), odnosno blizina urbanih objekata za kulturne djelatnosti te živa, široka, bogata, motivirana scena kulturnih subjekata: od institucija duge i uzorite tradicije do kulturnih udruga kao medija građanskoga aktivizma. Đakovo ima sve elemente urbane sredine koje nisu niti atrofirale niti prerasle u dehumanizacijsku krajnost. Đakovo kao prostor koji je također bio uronjen u europsku i ex-yu povijest krvavih podjela, impregniran takvim iskustvom, naročito je motiviran djelovati kulturom u ime pacifizma, tolerancije, dijaloga, otvorenosti i nekonfliktnosti. Zamah koji bi se dobio ovom kandidaturom Đakovo bi uzvratilo lokalnim koloritom kao vrijednošću razlikovno šarolike Europe, pozitivnim idejama temeljenima na povijesnom i kulturnom iskustvu i obvezom nadržavanja u još relevantnije kulturno žarište na dobrobit šireg kulturno-prostornog konteksta.

5.4.18.6. Europska dimenzija – promicanje kulturne raznolikosti Europe

U svim planiranim programima planirano je uključivanje jedne, više ili svih zemlja članica Europske unije, ali i zemlja nečlanica, posebice s područja zapadnog Balkana. Đakovo se planira pozicionirati kao kulturna poveznica sa zemljama koje teže ulasku u EU na način kako je to u istom prostoru radio biskupa Strossmayer. Kulturna raznolikost proširuje svakome mogućnost izbora: ona je jedan od korijena razvoja, ne samo u smislu ekonomskog rasta već i u zadovoljavajućem intelektualnom, emotivnom, moralnom i duhovnom pogledu.

5.4.18.6.1. Naglasak na zajednički aspekt europskih kultura, baštine i povijesti

Ono što bi ponajviše trebalo nominirati Đakovo za europsku prijestolnicu kulture jest kontekst, odnosno širi prostor prema kojemu bi Grad Đakovo kao kreativno raskrižje

disperzirao kulturne sadržaje i vrijednosti te povezivao sredine i zajednice različitih kulturnih tradicija i identiteta (srednjoeuropski, podunavski, panonski, balkanski i ex-yu kulturni prostor), ali ne samo njega. U duhu štrosmajerovske tradicije međuvjerske i međunacionalne tolerancije – pokušat će se obuhvatiti cjelokupna Europa.

5.4.18.6.2. Suradnja s gradovima drugih država te transnacionalna partnerstva

Svoju kandidaturu Grad Đakovo temelji na kulturnim vezama koje i danas ostvaruje s brojnim gradovima i institucijama. Gradovi prijatelji Grada Đakova su Makarska, Sinj, Tomislavgrad (BiH), Kirchentumbach (Njemačka), Malgersdorf (Njemačka), a kulturna suradnja posljednjih godina ostvarena je s institucijama i kulturnim institucijama, udrugama i pojedincima iz više od četrdesetak zemalja iz Europe i svijeta, od Novoga Zelanda do Kanade. Najviše je međunarodne suradnje vezano uz folklor, ali su u Đakovu gostovali umjetnici i organizacije iz područja klasične glazbe, jaza, popularne glazbe, filma, kazališta, fotografije, književnosti, likovne umjetnosti, suvremenog plesa, kazališta. Najveći broj različitih zemalja u sklopu jednog programa okupljaju Đakovački vezovi te Dionizov festival.

5.4.18.6.3. Strategija privlačenja šire europske publike

Kao što je vidljivo iz većine planiranih programa želi se istaknuti njihova europska dimenzija, ali se želi ponuditi atraktivne programe zanimljive najširoj publici. Posebice se to želi kroz sinergiju kulture, gastronomije, konjogojstva, kroz puno open-air programa, kroz programe s velikim brojem sudionika te kroz programe koji imaju naglašenu pučku dimenziju. (karnevalsku, folklornu, ophodnu...). Za privlačenje publike planiran je veliki broj aktivnosti, od tradicionalnih medija i tradicionalnog oglašavanja, do novih medija kojima bi se iscrpno pratili svi programi. Planirano je gostovanje nekoliko međunarodnih kulturnih zvijezda čiji bi nastup jamčio odaziv publike.

5.4.18.6.4. Uključenost lokalnog stanovništva i civilnog društva, posebice mladih, marginaliziranih skupina te osoba nepovoljnijeg položaja kao i manjina

Jedan od najvažnijih ciljeva đakovačke kandidature je uključivanje doslovce cijeloga grada u pripremu, provedbu i evaluaciju projekta Europske kulturne prijestolnice. U programske i pripreme aktivnosti planiramo uključiti sve civilne udruge na području grada, a posebice mlade koji bi trebali na različite načine osjetiti blagodat kandidature ili možebitnog ostvarenja titule EPK za Đakovo, kako kroz volonterske programe, rad u odborima i tijelima Đakova-kandidata za EPK tako i vlastitim kulturnim i umjetničkim djelovanjem. Planirana je bogata suradnja s nacionalnim manjinama koje postoje na području Grada Đakova s obaveznim programima koji će afirmirati njihovu kulturu kao i zemlje iz kojih potječu. Naročita se pozornost daje pristupačnosti svih aktivnosti osobama s poteškoćama i starijim osobama; strategija razvoja publike posebice veza s obrazovanjem i učešćem škola. Zamah koji bi se dobio ovom kandidaturom Đakovo bi uzvratilo lokalnim koloritom kao vrijednošću razlikovno šarolike Europe, pozitivnim idejama temeljenima na povijesnom i kulturnom iskustvu i obvezom nadržavanja u još relevantnije kulturno žarište na dobrobit šireg kulturno-prostornog konteksta.

5.4.18.7. Upravljanje - izvedivost predloženog troškovnika

Grad Đakovo će u procesu kandidature imenovati sva potrebna tijela EPK, počevši od umjetničkog i poslovnog ravnatelja, Organizacijskog i Umjetničkog odbora kao i niza drugih tijela potrebnih za uspješnu kandidaturu.

6. PRAĆENJE PROVEDBE STRATEGIJE

Gradonačelnik jednom godišnje podnosi izvješće o ostvarivanju Strategije Gradskom vijeću. U pripremi godišnjeg izvješća o napredovanju i ispunjavanju ciljeva Strategije sudjeluje i Kulturno vijeće sa svojim stručnim mišljenjem, primjedbama i prijedlozima. U okviru godišnjeg izvješća Gradonačelnik Gradskom vijeću predlaže izmjene, odnosno dopune pojedinih ciljeva i mjera ukoliko se ustanovi da se uslijed bitno promijenjenih financijskih ili drugih okolnosti isti ne mogu ostvariti na planirani način. Spomenute izmjene, odnosno dopune uključuju također i mogućnost da Gradonačelnik Gradskom vijeću predloži nove posebne ciljeve ili mjere, ali samo pod uvjetom da isti nisu u suprotnosti s temeljnim vrijednostima, načelima i općim ciljevima kulturne politike Grada Đakova sukladno ovoj Strategiji. Izmjene, odnosno dopune Strategije od strane Gradskog vijeća usko su vezane i uz ishod kandidature Grada Đakova za Europsku prijestolnicu kulture 2020.

7. EVALUACIJA I SAMOEVALUACIJA PROGRAMA I PROJEKATA PREDVIĐENIH STRATEGIJOM

7.1. Uvod

Grad Đakovo će preko svojih tijela vršiti godišnju evaluaciju programa predviđenih strategijom. Evaluacija (vrednovanje projekata i/ili programa) je periodičko ocjenjivanje djelotvornosti (efikasnosti), učinkovitosti (efektivnosti), učinka, održivosti i relevantnosti programa/projekta u kontekstu utvrđenih ciljeva. Odnosi se na opći cilj projekta i njegovu svrhu, odnosno bavi se tzv. dugoročnim učinkom (impact) te se od praćenja provedbe (monitoring) razlikuje u vremenskom intervalu u kojem se provodi. Nadalje, evaluacija je svojstveno sveobuhvatnija i detaljnija aktivnost u usporedbi s praćenjem provedbe, usmjerena na širi raspon pitanja o upravljanju programom i njegovom učinku. Provodi se kao neovisna analiza okružja, ciljeva, rezultata, aktivnosti i uloženi sredstava, radi donošenja zaključaka koji bi se mogli koristiti kao temelj za buduće odluke. S obzirom na faze evaluacijskog ciklusa razlikujemo sljedeće evaluacije: prethodna (ex-ante) evaluacija prije provedbe programa/projekata, evaluacija u tijeku (on-going) ili periodična evaluacija (interim evaluation) ili srednjoročna evaluacija (mid-term) tijekom provedbe programa/projekta, naknadna (ex-post) evaluacija nakon provedbe programa/projekata. Na razini programa, pored evaluacija učinka, moguće su i druge vrste evaluacije (tematske evaluacije, strateške evaluacije, evaluacije politika od zajedničkog interesa, evaluacije učinka zasnovane na teoriji, evaluacije protučinjeničnog učinka, itd., meta-evaluacije /evaluacija evaluacije/).

Svi dionici uključeni u provedbu Strategije trebaju provesti samoevaluaciju i dostaviti Odjelu za društvene djelatnosti Grada Đakova, koji će rezultate dobivene samoevaluacijom uključiti u ukupan projekt evaluacije provedbe Strategije.

7.2. Kriteriji za vrjednovanje programa predviđenih Strategijom

Za potpuniju evaluaciju potrebno je utvrditi kriterije. Kao relevantni kriteriji za vrednovanje potencijalnih projekata utvrđeni su:

- 1) dugoročnost projekta
- 2) utjecaj na kulturni život Đakova i doprinos razvitku kulturnog života
- 3) usuglašenost sa strateškim ciljevima Strategije kulturnog razvitka Đakova
- 4) utjecaj projekta na mlade
- 5) mogućnost korištenja sredstava iz drugih izvora (EU i RH)
- 6) utjecaj projekta na zapošljavanje i općenito na gospodarski razvitak
- 7) postotak stanovništva koji će osjetiti efekte projekta
- 8) utjecaj na obnovu, revitalizaciju i očuvanje kulturnih dobara
- 9) teritorijalna širina i korist od projekta
- 10) ekološki aspekt projekta
- 11) stupanj ulaganja proračunskog novca u prijašnjem razdoblju
- 12) spremnost stanovništva na ulaganja iz vlastitih sredstava
- 13) Izvornost kulturnog projekta ili programa

Osim uspostavljanja kriterija kojima će se vrednovati potencijalni projekti potrebno je utvrditi i prioritet u korist pojedinih kriterija što je moguće utvrđivanjem različitog faktora važnosti. U daljnjem postupku kriteriji su po važnosti grupirani u tri skupine i to:

1. Izrazito važni (faktor 5)

- a) dugoročnost projekta,
- b) utjecaj na kulturni život Đakova i doprinos razvitku kulturnog života,
- c) usuglašenost sa strateškim ciljevima Strategije kulturnog razvitka Grada Đakova,
- d) izvornost kulturnog projekta ili programa,
- e) postotak stanovništva koji će osjetiti efekt projekta,
- f) utjecaj projekta na mlade.

2. Važni (faktor 4):

- a) mogućnost korištenja sredstava iz drugih izvora (EU i RH),
- b) utjecaj projekta na zapošljavanje,
- c) stupanj dobrovoljnog rada na projektu (volontiranja),
- d) utjecaj projekta na različite dobne skupine (djecu, mlade, srednju dob i starije),
- e) utjecaj na obnovu i očuvanje kulturnih dobara.

3. Sekundarno važni (faktor 3):

- a) teritorijalna širina i korist od projekta,
- b) ekološki aspekt projekta,
- c) stupanj ulaganja proračunskog novca u prijašnjem razdoblju,
- d) spremnost stanovništva na ulaganja iz vlastitih sredstava.

Vrednovanje unutar svakog od kriterija provodi se kako slijedi u tablicama.

Dugoročnost projekta	Faktor: 5
Efekt projekta je dugoročan	5
Efekt projekta je srednjoročan	3
Efekt projekta je kratkoročan	1
Utjecaj na kulturni život Đakova i doprinos razvitku kulturnog života	Faktor: 5
Projekt ima snažan utjecaj	5

Projekt ima značajan utjecaj	3
Projekt nema utjecaj	1
Usuglašenost sa strateškim ciljevima Strategije	Faktor: 5
Projekt je suglasan strateškim ciljevima	5
Projekt je samo djelomični suglasan strateškim ciljevima	3
Projekt nije suglasan strateškim ciljevima	1
Izvornost kulturnog projekta ili programa	Faktor: 5
Projekt/program je izvorno đakovački	5
Projekt/program je djelomično izvoran	3
Projekt nije izvorno đakovački	0
Postotak stanovnika koji će osjetiti efekte projekta	Faktor: 5
Efekte ulaganja osjetit će preko 70% stanovnika	5
Efekte ulaganja osjetit će 50-70% stanovnika	4
Efekte ulaganja osjetit će 20-50% stanovnika	3
Efekte ulaganja osjetit će 20- 10% stanovnika	2
Efekte ulaganja osjetit će manje od 10% stanovnika	1
Utjecaj projekta na mlade	Faktor: 5
Projekt ima snažan utjecaj	5
Projekt ima značajan utjecaj	3
Projekt nema utjecaj	1
Mogućnost korištenja sredstava iz drugih izvora (EU i RH)	Faktor: 4
Učešće drugih izvora u financiranju projekta preko 80%	5
Učešće drugih izvora u financiranju projekta 60-80%	4
Učešće drugih izvora u financiranju projekta 40-60%	3
Učešće drugih izvora u financiranju projekta 20-40%	2
Učešće drugih izvora u financiranju projekta do 20%	1
Bez učešća drugih izvora u financiranju projekta	0
Utjecaj projekta na zapošljavanje	Faktor: 4
Projekt zapošljava više od 10 radnika	5
Projekt zapošljava 4-10 radnika	4
Projekt zapošljava 1-3 radnika	3
Projekt ne zapošljava radnike	0

Učešće dobrovoljnog rada na projektu (volontiranja)	Faktor: 4
Projekt se realizira s više od 70% dobrovoljnog rada	5
Projekt se realizira s 50-70% dobrovoljnog rada	4
Projekt se realizira s 20-50% dobrovoljnog rada	3
Projekt se realizira s 10-20% dobrovoljnog rada	2
Projekt se realizira s manje od 10% dobrovoljnog rada	1
Na projektu nema učešća dobrovoljnog rada	0
Utjecaj projekta na različite dobne skupine	Faktor: 4
Projekt ima veliki značaj za sve dobne skupine	5
Projekt ima značaj za tri dobne skupine	4
Projekt ima značaj za dvije dobne skupine	3
Projekt ima značaj za jednu dobnu skupinu	2
Utjecaj na obnovu i očuvanje kulturnih dobara	Faktor: 4
Projekt ima pozitivan utjecaj na očuvanje baštine	5
Projekt nema pozitivan utjecaj na očuvanje baštine	0
Teritorijalna širina i korist od projekta	Faktor: 3
Projekt obuhvaća cijeli Grad	5
Projekt obuhvaća više od osam naselja	4
Projekt obuhvaća više od pet naselja	3
Projekt obuhvaća više od dva naselja	1
Ekološki aspekt projekta	Faktor: 3
Projekt značajno smanjuje zagađenje okoliša	5
Projekt djelom smanjuje zagađenje okoliša	3
Projekt nema utjecaja na zagađenje okoliša	1
Projekt povećava zagađenje okoliša	0
Stupanj ulaganja proračunskog novca u prijašnjem razdoblju	Faktor: 3
Nije bilo ulaganja u posljednjih 5 godina	5
Nije bilo ulaganja u posljednje 4 godine	4
Nije bilo ulaganja u posljednje 3 godine	3
Nije bilo ulaganja u posljednje 3 godine	2
Nije bilo ulaganja u posljednjoj godini	1
Spremnost stanovništva na ulaganje vlastitih sredstava u realizacij Projekata	Faktor: 3
Učešće stanovništva preko 80% vrijednosti projekta	5
Učešće stanovništva 60-80% vrijednosti projekta	4
Učešće stanovništva 40-60% vrijednosti projekta	3
Učešće stanovništva 20-40% vrijednosti projekta	2

Učešće stanovništva samo u radnoj snazi	1
Stanovništvo ne učestvuje u financiranju projekta	0

Na bazi utvrđenih kriterija provodi se vrednovanje razvojnih projekata. Vrijednost projekta dobiva se tako što se kod svakog od kriterija faktor pomnoži s odgovarajućim brojem bodova, nakon čega se zbrajaju bodovi dobiveni po svakom kriteriju. Projekt s najviše bodova je prvi na rang listi.

8. SAŽETAK

Među najvažnijim razlozima za donošenje strategije kulturnog razvoja Grada Đakova je potreba za sustavnim i promišljenim pristupom u razvoju đakovačke kulture, ali i njeno pozicioniranje u regionalnim, državnim i europskim okvirima. Provedba Strategije predviđena je ostvarenjem općih strateških ciljeva i prioriteta projekata, kao i posebnih ciljeva i mjera nužnih za razvoj pojedinih kulturnih djelatnosti. Važan razlog za donošenje Strategije leži i u potrebi ostvarivanja transparentnosti u načinu kreiranja kulturne politike, a potom i u načinu njezina provođenja u život. Važna dimenzija svakako je mogućnost korištenja financijskih sredstava iz europskih fondova, ali i zakonska podloga za mogućnost kandidiranja za Europsku kulturnu prijestolnicu 2020. Inicijativa za izradu ovog strateškog dokumenta potekla je od Gradonačelnika i njegovih zamjenika te je u svom polazištu proizašla iz dugogodišnjeg iskustva Odjela za društvene djelatnosti koje je stečeno provedbom gradske kulturne politike. Unatoč tome što je nadležna gradska uprava svjesna problema i razvojnih mogućnosti u području kulture, izradi Strategije pristupilo se sa željom da se u taj proces uključi najšira zainteresirana javnost, a osobito građani koji su i sami, ne samo publika kulturnih programa, već i aktivni stvaratelji u kulturi. Kao završni poticaj za izradu Strategije Grad Đakovo, odnosno gradonačelnik Zoran Vinković, objavio je javni poziv za izradu Strategije kulturnog razvoja koji je imao osnovnu zadaću poslušati glas javnosti i uključiti što više zainteresiranih institucija, udruga i pojedinaca u izradu Strategije. Na javni poziv svoje priloge i prijedloge poslali su Đakovačko-osječka nadbiskupija, Samostan sestara Sv. Križa, Gradska knjižnica i čitaonica, Muzej Đakovštine, Centar za kulturu, Državna ergela lipicanaca Đakovo-Lipik, Turistička zajednica Grada Đakova, Udruga Arija, Matica hrvatska Ogranak Đakovo, Đakovački kulturni krug, Umjetnička akademija Osijek, Ženska pjevačka skupina Certissa, Mario Šulina, Ivan Kristijan Majić i Josip Vinkešević. Radna skupina koju je imenovao gradonačelnik Zoran Vinković na čelu sa zamjenikom gradonačelnika Mirkom Čurićem, na temelju pristiglih prijedloga i nakon analize prošlosti i sadašnjeg stanja đakovačke kulture pristupila je izradi ove Strategije.

Strategija se sastoji od uvodnog dijela u kojem se navode razlozi donošenja Strategije, kratkog povijesnog prikaza razvoja đakovačke kulture, procesa izrade Strategije, usklađenost ciljeva Strategije kulturnog razvitka Grada Đakova s prioritetima i dokumentima Grada Đakova, Županije, Republike Hrvatske, Europske unije i međunarodne razine, financijskim okvirom te upravljanjem kulturnim razvitkom Grada Đakova. U drugom poglavlju izvršena je statusna analiza đakovačke kulture. Treće poglavlje donosi SWOT analizu u kojoj su nabrojane snage i slabosti kao i prilike i prijetnje đakovačkoj kulturi. U četvrtom poglavlju navedene su vizija i misija đakovačke kulturne strategije. Peto poglavlje bavi se strateškim ciljevima i projektima đakovačke kulture od 2015. do 2020. Šesti dio se bavi praćenjem

provedbe Strategije, a sedmi evaluacijom i samoevaluacijom programa i projekata predviđenih strategijom.

9. IZVORI I LITERATURA:

Borislav Bijelić, Naše teme. Ogledi o prošlosti i sadašnjosti Đakova i Đakovštine, Đakovo, 2002

Bijelić, Borislav: Vodič kroz stalni postav Muzeja Đakovštine, Đakovo 2013.

Borislav Bijelić: Đakovo

Cepelić, Milko; Pavić, Matija: Josip Juraj Strossmayer, monografija, Đakovo 2013., dokumentom

Ćurić, Mirko: Đakovo, romansirani gradopis, Đakovo 2008.

Ćurić, Mirko: Đakovo – biskupski grad, Meridijani br. 143., Zagreb 2010.

Ćurić, Mirko: Tristo godina od prve knjige u Slavoniji na hrvatskom jeziku. Revija Đakovačkih vezova 41, (2007), str 86-89.

Ćurić, Mirko: Što je naše od starine, đakovački pisci 18. i 19. stoljeća, Osijek, 2013.

Damjanović, Dragan. Gradnja Đakovačke katedrale. VĐSB, 3(2005)

Damjanović, Dragan. Đakovačka katedrala. Zagreb: Matica hrvatska, 2009.

Dean, Zdravka, ur.: Đakovo, monografija (Đakovo, 1990. 1995., 2000. i 2003.),

Dean, Zdravka ur.: Đakovština u Domovinskom ratu, Đakovo 1993.

Europska agenda za kulturu u globaliziranom svijetu Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on a European agenda for culture in a globalizing world {SEC(2007) 570}. (<http://eur-lex.europa.eu/legal>

content/EN/TXT/?uri=celex:52007DC0242=

Europska prijestolnica kulture, http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en.htm

Filipec, Krešimir: Srednjovjekovno groblje i naselje Đakovo - Župna crkva, Zagreb 2012.

Filipec, Krešimir: Urbani razvoj Đakova u srednjem vijeku, Zbornik Muzeja Đakovštine, Povijesni prilozi 44., 71-89 (2013.)

Filipec, Krešimir: Povijest prije povijesti ili o povijesti Đakova prije pisanog spomena, Revija Đakovački vezovi 2014

Jarm, Antun i Šuljak, Andrija: Đakovo. Biskupski grad, Đakovo 2008.,

Kreativna Europa (<http://www.eu-projekti.info/kreativna-europa>)

Registar udruga u Republici Hrvatskoj (<https://registri.uprava.hr/#!udruge>)

Izvod iz registra udruga s područja Grada Đakova (<https://banovac.mfin.hr/rnoprt/>)

Marijanović, Luka. 301 godina od objavljivanja katekizma Ivana Grličića (1707-2008). Put nebeski, Ivan Grličić. Đakovo: Đakovački kulturni krug, 2008., str. 7-19.

Marijanović, Luka: Kulturno-prosvjetna i preporodna djelatnost profesora i studenata đakovačke bogoslovije. Diacovensia 4, 1(1996), str 109-145.

Papić, Tone; Valenčić, Božica: Župna crkva Svih Svetih u Đakovu, Zagreb 1990.

Pecs, Borderless City, EPK Pecs2010., Pečuh 2006.

Program ukupnog razvoja Grada Đakova, Đakovo, 2011.

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – popis kulturnih dobara na području Republike Hrvatske (<http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=31>=

Upisnik knjižnica koje vodi Ministarstvo kulture

(<http://www.minkulture.hr/default.aspx?id=202>)

Registar muzeja, galerija i zbirki u RH – MDC (www.mdc.hr/hr/muzeji-u-hrvatskoj/hvm-pregled-muzeja)

Sabljić Tomić, Helena/Rem, Goran. Puut nebeski: đakovačka čitanka. Đakovo: Gradsko poglavarstvo Đakova: Turistička zajednica grada Đakova: Matica hrvatska Đakovo, 2000.

Smjernice gradovima za vlastitu evaluaciju rezultata svake Europske prijestolnice kulture (EPK) (http://www.min-kulture.hr/userdocsimages/NAJNOVIJE%20NOVOSTI/10%20-%20Guidelines%20for%20cities%20own%20evaluations_hr%281%29_lekt_zad.pdf)

Srakić, Marin. Kulturno-prosvjetni rad svećenika u 18. i 19. stoljeću. Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije 40, 115(1987), str. 226-227.

Srakić, Marin. Potrebno je otkrivati Strossmayera. VDBS Đakovačke i Srijemske biskupije 123, 12(1995)

Srakić, Marin. Odgojitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu 1806.-1996. Diacovensia 4, 1(1996), str. 167.-254.

Srakić, Marin. Stolni kaptol bosanski ili đakovački i srijemski u Đakovu. Diacovensia 3, 1(1995), str. 243.-298.

Srakić, Marin: Opjevajmo slavne muževe, [povijesni prilozi i arhivska građa o životu i radu biskupa, svećenika i ustanova Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije](#).

Srakić, Marin; Sabolski, Pavo, Šuljak, Andrija, Čačić, Mato; Ljubešić, Josip; Matasović, Martin; rastija, Tomo, Kuna, Ivan, Trnski, Mladen; Nemet, Tomislav: Petsto godina Ergele Đakovo, Državna Ergela lipicanaca 2007,

Strategija kulturnog razvitka Grada Osijeka 2014-2020. (<http://www.osijek.hr/index.php/cro/content/download/17450/133733/file/Strategija+kulturno+g+razvitka+Grada+Osijeka+2014.-2020..docx>)

Strategija kulturnog razvitka Grada Karlovca 2014-2024. (<http://www.zorindom.hr/docs/zorindomHR/documents/11/1.0/Original.pdf>)

Strategija kulturnog razvitka Grada Rijeke 2013-2020. (<http://www.rijeka.hr/StrategijaKulturnogRazvitka>)

Strateško planiranje (<http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=7760>)

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine ([NN 55/13](#))

Strateški plan Ministarstva kulture 2014-2016. (<http://www.min-kulture.hr/userdocsimages/Propisi/Strate%C5%A1ki%20plan%20MK%202014.-2016.%20-%20za%20web.pdf>)

Strossmayer, Josip Juraj: *Putopisne crtice*, priredio Mirko Ćurić, Đakovački kulturni krug, 2011.

Strossmayer, Josip Juraj: *Izabrani književni i politički spisi I.*, priredio Dubravko Jelčić, Matica hrvatska, Zagreb 2005., str. 40.

Strossmayer, Josip Juraj: *Izabrani književni i politički spisi I.*, priredio Dubravko Jelčić, Matica hrvatska, Zagreb, 2005.; Strossmayer, Josip Juraj: *Izabrani književni i politički spisi II.*

Strossmayer, Josip Juraj: *Stolna crkva u Djakovu/ Slike u Stolnoj crkvi djakovačkoj/ Kako je naša Stolna crkva izvor i zalog ljubavi prama Bogu i prama izkrnjemu*, priredio Mirko Ćurić, Spomen-muzej biskupa Strossmayera/Đakovački kulturni krug, Đakovo, 2010.

Šuljak, Andrija. Biskup J. J. Strossmayer i ćirilometodsko-glagoljska baština. Diacovensia 2, 1(1994.), str. 275-294.

Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji se sastaju unutar Vijeća, o Radnom planu za kulturu od 2011. – 2014. Conclusions of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, on the Work Plan for Culture 2011-2014.

(<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:42010Y1202%2801%29>)

Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011. – 2013, Osijek 2011. ("Županijski glasnik" broj 1/11.)

II.

Strategija kulturnog razvitka Grada Đakova 2015.-2020. ima se objaviti u Službenome glasniku Grada Đakova.

KLASA: 610-01/15-01/45

URBROJ: 2121/01-04-01-15-13

Đakovo, 8. travnja 2015.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA

Goran Soldo, mag. oec., v.r.